



ALAVUDEN KAUPUNKI

ALAVUDEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2023



Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	5
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	5
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	7
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	11
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	17
1.1.5 Kaupungin henkilöstö	18
1.1.6 Ympäristöasiat.....	18
1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat.....	19
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	19
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	20
1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	23
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	24
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	24
1.3.2 Toiminnan rahoitus	27
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	30
1.5 Kokonaistulot ja menot	35
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	36
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	36
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	37
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	37
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	37
1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	38
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	43
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	43
1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	43
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	44
2.1 Hallinto- ja talouspalvelut	44
Kaupunginvaltuusto.....	44
Kaupunginhallitus	45
Hallintopalvelut	48
Talous- ja tietohallintopalvelut.....	51
Maatalouspalvelut.....	54
2.2 Elinvoimapaalvelut	57
Elinkeino- ja asumisen palvelut.....	57

Liikuntapalvelut	60
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut	63
2.3 Sivistyspalvelut	66
Kouluhallinto	66
Varhaiskasvatus	69
Peruskoulut	72
Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut	75
Kansalaisopisto	79
2.4 Tekniset palvelut	82
Tekninen hallinto	82
Yhdyskuntatekniset palvelut	83
Vesihuoltolaitos	86
Tilapalvelu	89
Ruoka- ja siivouspalvelut	91
2.5 Ympäristöpalvelut	94
Ympäristöpalvelut	94
2.6 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	97
2.6.1 Käyttötalouden toteutuminen	97
2.6.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	100
2.6.3 Investointien toteutuminen	102
2.6.4 Rahoitusosan toteutuminen	105
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	106
3.1 Tuloslaskelma	106
3.2 Rahoituslaskelma	107
3.3 Tase	108
3.4 Konsernilaskelmat	110
3.4.1 Konsernituloslaskelma	110
3.4.2 Konsernin rahoituslaskelma	111
3.4.3 Konsernitase	112
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	114
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	114
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	114
4.1.2 Konsernintilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	118
4.2 Tuloslaskelman koskevat liitetiedot	121
4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	124
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	124
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	128
4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	130

4.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot	132
5 Eriytetyt tilinpäätökset	133
5.1 Alavuden kaupungin vesihuoltolaitos	133
5.1.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus	133
5.1.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma	135
5.1.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma.....	136
5.1.4 Vesihuoltolaitoksen tase	137
5.2 Muut eriytetyt laskelmat.....	139
6 TYTÄRYHTIÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET.....	141
Alavuden Lämpö Oy.....	141
Alavuden Vuokra-asunnot Oy.....	143
A-Pesti Oy	145
Alavuden Kehitys Oy.....	148
Alavuden Jäähalli Oy.....	150
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi.....	151
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo.....	152
7 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	153
7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	153
7.2 Tilinpäätösmerkintä.....	154
8 LUETTELOT JA SELVITYKSET	155
8.1 Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositteiden lajeista.....	155
8.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	155
8.3 Tunnuslukujen laskentakaavat	156

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2023 tilinpäätös on pääosin ennakoidun mukainen. Talouden turbulenssi on jatkunut, kuten myös Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama epävarmuus monilla sektoreilla ja rahoitusmarkkinoilla. Erityisenä piirteenä vuoden 2023 yleisessä talouskehityksessä on ollut rakennusektorin raju hiipuminen, jolla on ollut sekä välillisiä että välittömiä vaikutuksia myös Alavudelle.

Vuoden 2023 tilinpäätös on ensimmäinen sote-uudistuksen jälkeen. Nyt ovat realisoituneet uudistuksen mukaiset muutokset sekä verotuottoihin että valtionosuuksiin, ja tässä vaiheessa niihin liittyy vielä siirtymäkauden vaikutuksia. Koko maassa valtionosuusjärjestelmä tuotti yllättäviä muutoksia kuntien tasapainoon, ja se asettaa kunnat satunnaisesti erilaisiin tilanteisiin viimeisten sote-uudistusta edeltävien vuosien perusteella. Näin myös Alavudella. Valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus onkin valmisteilla.

Suurimmat poikkeamat talousarvioon ovat muodostuneet Kuussote -kuntayhtymän purkamisen tarkentuneista eristä, eräistä kiinteistöjärjestelyihin liittyvistä alaskirjauksista, sekä teiden hoidon ylittyneistä kuluista. Palvelukorttelin suunnitteluun ja valmisteluvastuisiin liittyvät investointitulot siirtyivät tuloutuviksi vuoden 2024 puolella, kuten myös erät maaomaisuuteen liittyvät tulot. Vuosikate koheni kuitenkin edellisestä vuodesta.

Vuoden rahoitustuotot toteutuivatkin ennakoitua parempana. Alavuden kaupungin sijoituspolitiikan mukaisesti sijoitetun salkun arvo oli 31.12.2023 22,7 Milj €. Sijoitussalkusta jouduttiin vuoden 2022 tilinpäätöksessä tekemään kirjanpidollista arvonalennuskirjausta 1,6 Milj €. Vuonna 2023 voitiin tästä tehdä palautuskirjausta reilun miljoonan verran. Arvonalennusta kirjanpidossa jää siis edelleen n. 600 000€. Sijoitusten vuosituotto vuonna 2023 oli lähes 10 %.

Kaupungin toiminnassa ja henkilöstössä tapahtui vuoden 2023 alussa sote-uudistukseen liittyviä muutoksia. Osa kaupungin ravitsemuspalveluiden henkilöstöstä siirtyi hyvinvointialueelle. Kuussotesta siirtyi tehtäviä ja henkilöstöä kaupungille, esimerkiksi terveyskeskuksen kiinteistönhoito. Etsivä nuorisotyö ja työpajat siirtyivät Alavuden kaupungille, joka toteuttaa sopimuksen perusteella nämä palvelut myös Kuortaneen, Soinin ja Ähtärin osalta. Kuntalaisten asiointikuljetus -palvelu eli palvelukyyti siirtyi kuntayhtymästä kaupungin vastuulle. Kaupungille on lainsäädännöllä osoitettu myös aiempaa vahvempi vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

Osaavan henkilöstön saaminen ja pysyvyys ovat yhä enemmän kuntien huolena. Alavuden kaupungin henkilöstö on kouluttautunut aktiivisesti ja omaehtoisesti, esimerkkeinä Alavudella vuonna 2023 alkanut varhaiskasvattajien koulutus yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa, ja jo toinen opiskelijaryhmä tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon suorittajia. Henkilöstön sairauspoissaolot ovat alkuvuoden 2023 infektioaallon jälkeen kääntymässä laskuun, mutta edelleen on tärkeää pyrkiä lisäämään työhyvinvointia. Toimitilojen sisäilmaongelmiin on pyritty puuttumaan nopeasti, ja mahdollisuuksien mukaan selvittämään ja ratkaisemaan niiden syitä.

Tulevat näkymät ovat tällä hetkellä raskaita, kun Alavutta on kohdannut sekä yleisen taloustilanteen että paikallisten muutosten osalta kovia iskuja. Markkinatilanteen, ja erityisesti korkomarkkinan ja rakennusteollisuuden käänteen on kuitenkin ennakoitu olevan tulossa, mikä näkyisi merkittävänä myös Alavuden elinkeinoelämässä. Työllisyyden palveluiden siirtyminen kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2025

alusta tuo työllisyyden hoidon asiakaspalveluita takaisin kuntiin, ja samalla yhteys koulutukseen ja elinkeinoelämään vahvistuu.

Alavudella on käynnistymässä useita julkisia rakennushankkeita, jotka tuovat työtä ja palvelujen tarvetta kaupunkiin. Asumisen ja palveluiden turvaaminen kaupungissa ovatkin pitkällä tähtäimellä kaupungin elinvoiman vahva perusta, ja siihen kaupunki on nyt vaikuttamassa merkittäväillä päätöksillään. Kaupunkilaisten monipuoliseen käyttöön tulevien kaupungin toimitilojen rakennustyön jatkona ja siihen rajautuen aloittaa hyvinvointialue investointiohjelmansa mukaan huonokuntoisen pääterveysaseman ja lukuisten väistötilojen toiminnan kokoavan sote-keskuksen rakentamisen vuoden 2025 aikana. Näillä ratkaisuilla turvataan asukkaille palveluita ja lisätään elinvoimaa kaupunkikeskustassa. Alavudella on jatkossakin hyvä asua ja yrittää.

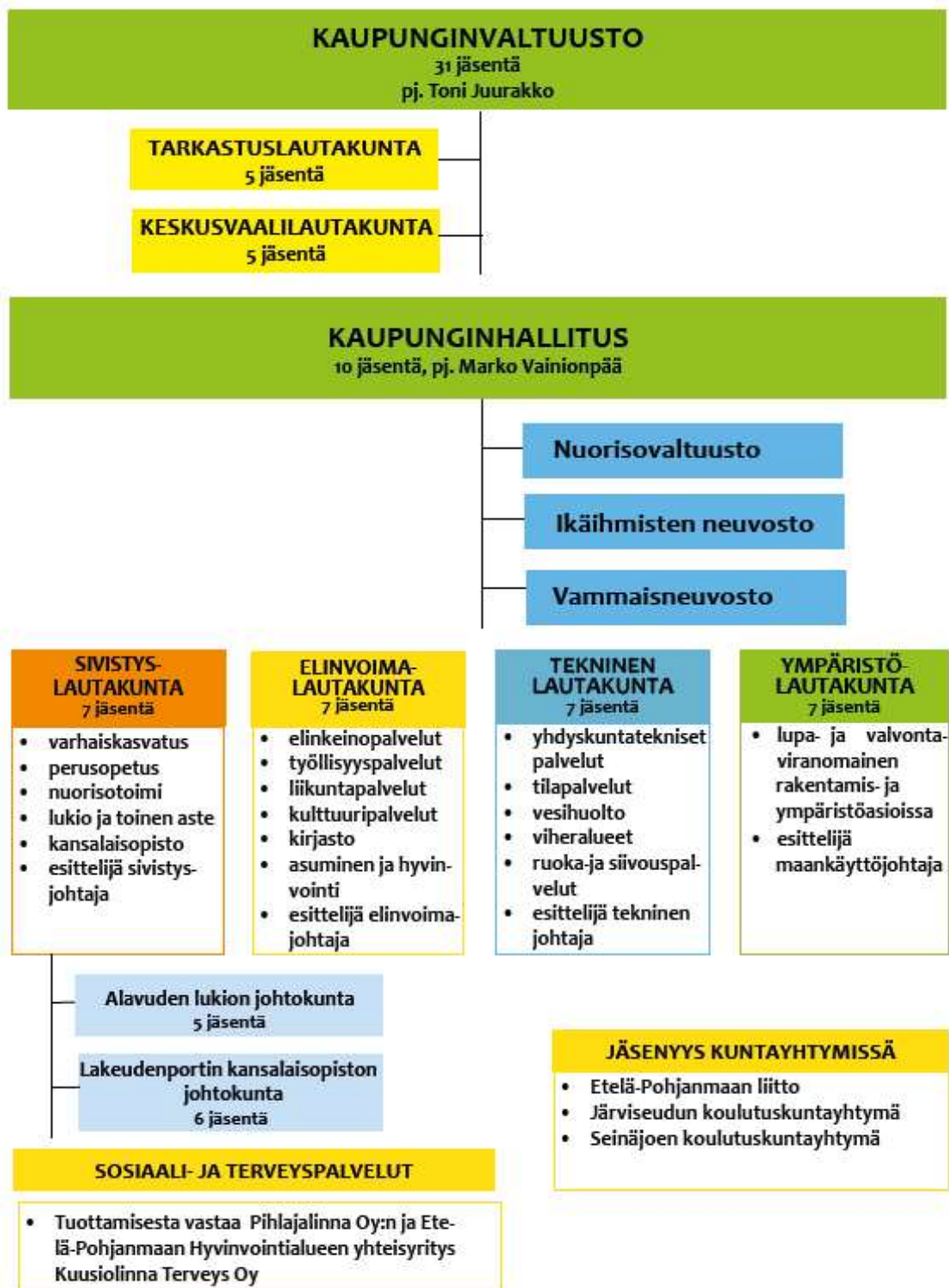
Alavudella 20.3.2024

Liisa Heinämäki

Kaupunginjohtaja

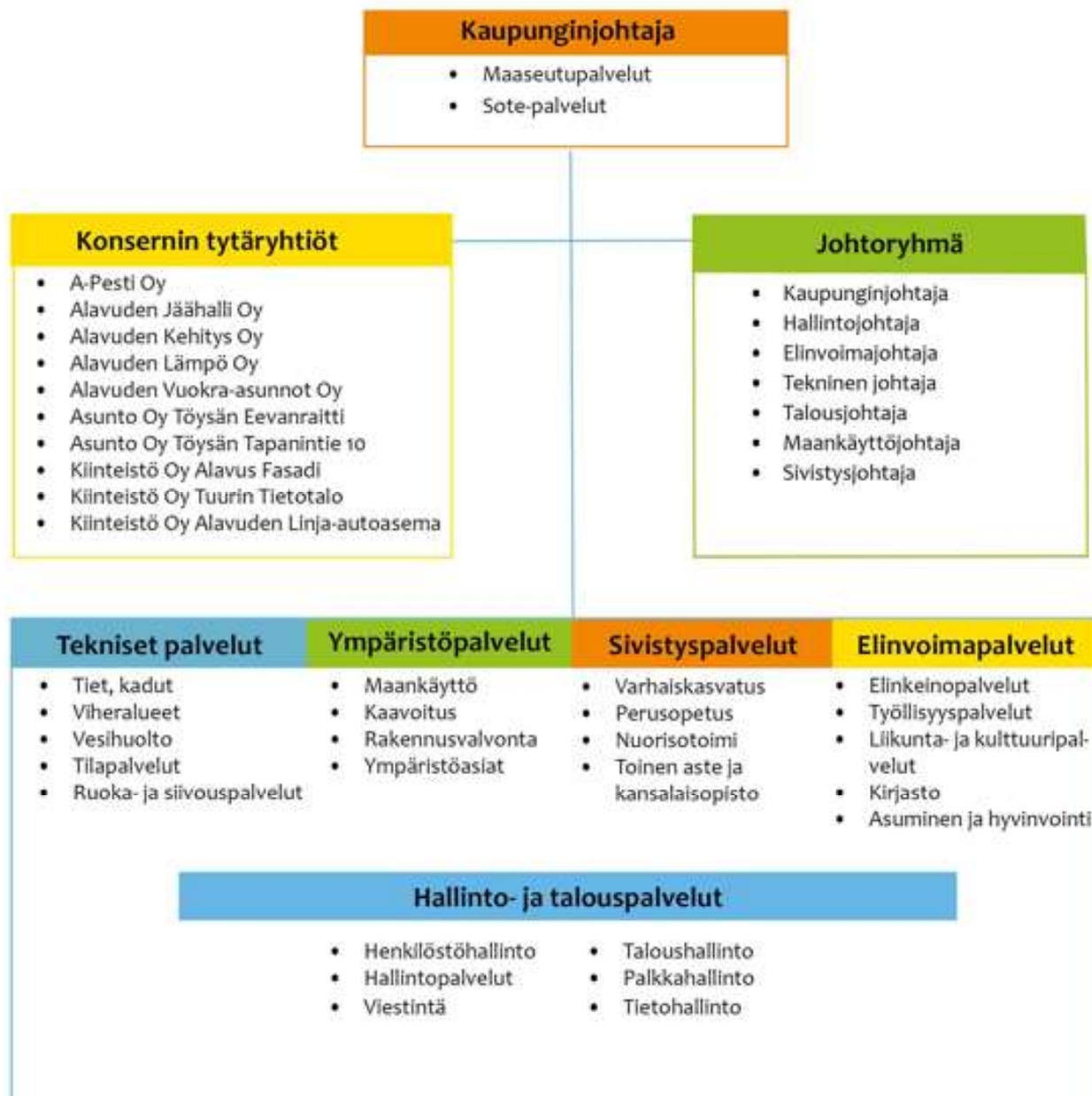
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

ALAVUDEN KAUPUNGIN LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO



1.7.2021 alkaen

Alavuden kaupungin viranhaltijaorganisaatio



Kaupunginvaltuusto**1.8.2021 - 31.5.2025 (31 valtuutettua)****Suomen Keskusta r.p. (12 valtuutettua)**

Anttila Lasse
 Hakola Ari
 Hiironniemi Silja
 Huhtala Pasi
 Juurakko Toni
 Keto Maria
 Laitila Susanna
 Linna Jarmo
 Peltokangas Kalle
 Perälampi Paula
 Toivola Juha
 Valkama Erja

yrittäjä
 luokanopettaja
 varatuomari, eläkeläinen
 sairaanhoitaja, palveluvastaava
 rehtori
 palvelupäällikkö
 hallintotieteiden ylioppilas
 maatalousyrittäjä
 kirkkoherra, TM
 hallintojohtaja
 yrittäjä, jalostussuunnittelija
 varhaiskasv. aluepäällikkö

Perussuomalaiset r.p. ja Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p. vaaliliitto (11 valtuutettua)

Aho Jukka
 Ahopelto Pentti
 Asunmaa Tiina
 Hautala Pentti
 Juurakko Petri
 Mäkelä Jukka
 Mäkelä Marianne
 Paukkunen Yrjö
 Pykälämäki Juho
 Uurinmäki Osmo
 Vainionpää Marko

myyjä
 liikenneyrittäjä
 yrittäjä, rakennusmaalari
 toimittaja
 yrittäjä
 kielenkääntäjä
 vastaava ohjaaja
 lakitoimistoyrittäjä
 yrittäjä
 insinööri, yrittäjä
 yrittäjä

Kansallinen Kokoomus r.p. (4 valtuutettua)

Kortesmäki Jari
 Klemola Eero
 Latvala Jari
 Maijala Jussi

sähköinsinööri, yrittäjä
 OPO, apulaisrehtori
 yrittäjä
 YTM, opinto-ohjaaja

Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue r.p (2 valtuutettua)

Koskinen Eila k.18.12.2023
 Mäkiranta Jorma

perhepäivähoitaja, pääluottamusmies
 haastemies

Omavarainen Alavus r.p.

Tiainen Ilkka

päätoimittaja

Vihreä liitto r.p.

Laitio Niina

avopalv.ohjaaja, seikkailukasvattaja

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto

Toni Juurakko
 Kalle Peltokangas
 Eila Koskinen k. 18.12.2023

(1.8.2021) 1.6.2023 -31.5.2025

puheenjohtaja
 1. varapuheenjohtaja
 2. varapuheenjohtaja

Kaupunginhallitus toimikaudella**Suomen keskusta r.p.**

Anttila Lasse
 Toivola Juha
 Hakola Ari
 Hiironiemi Sllja
 Keto Maria
 Laitila Susanna

(1.8.2021) 1.6.2023-31.5.2025*1.6.2023-31.5.2025**1.8.2021-31.5.2023***Kansallinen kokoomus r.p.**

Kortesmäki Jari

**Perussuomalaiset r.p. ja Suomen
 Kristillisdemokraatit r.p. (KD vaaliliitto)**

Ahopelto Pentti
 Asunmaa Tiina
 Juurakko Petri
 Vainionpää Marko

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto

Vainionpää Marko
 Anttila Lasse
 Juurakko Petri
 Kortesmäki Jari

(1.8.2021) 1.6.2023-31.5.2025

Puheenjohtaja
 1. varapuheenjohtaja
 2. varapuheenjohtaja
 3. varapuheenjohtaja

Kaupunginhallituksen esittelijä

Heinämäki Liisa

kaupunginjohtaja

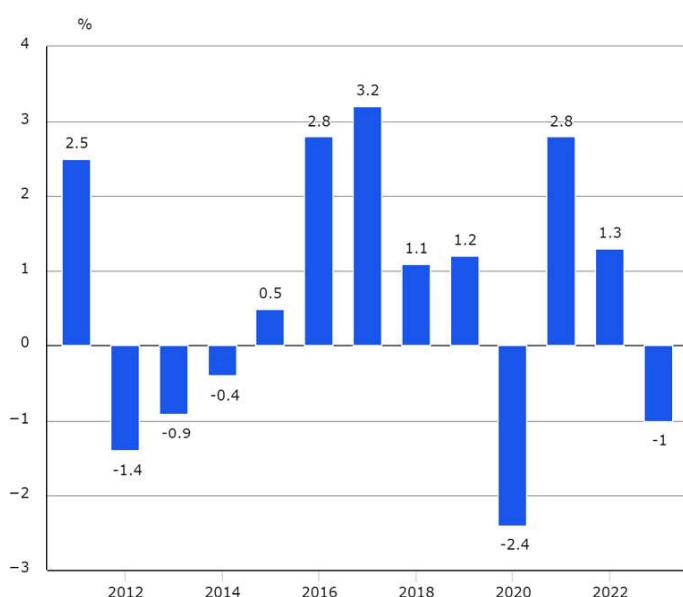
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Investointien ja kotitalouksien kulutuksen vähenemisen takia Suomen talous oli taantumassa vuonna 2023. Vuonna 2024 inflaatio hidastuu ja korot kääntyvät laskuun. Tämä yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa kääntää bruttokansantuotteen kasvuun. Heikko talouskehitys ja riipeä menojen kasvu pitävät julkisyhteisöt sitkeästi alijäämäisinä. Julkisyhteisöjen alijäämä on kolmen prosentin huonommalla puolen usean vuoden ajan.

Suomen talouden tilanne on ollut loppuvuonna heikko, ja bruttokansantuote (bkt) supistui vuonna 2023 1,0 prosenttia. Taloustilanne oli alkuvuonna ennakoarvioita huonompi, ja kolmannella neljänneksellä tuotanto väheni selvästi. Kehoin tilanne on rakentamisessa.

Volyymin muutokset, %, B1GMH Bruttokansantuote markkinahintaan 2011-2023*



Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito

Taantuma väistyy ja talous alkaa kasvaa vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Yksityinen kulutus kääntyy vaimeaan kasvuun ja kasvu vahvistuu vuonna 2025. Korkojen lasku tukee investointeja samoin kuin investoinnit energiasiirtymään ja puolustukseen. Vuonna 2024 bkt kasvaa 0,7 prosenttia. Kasvu vahvistuu 2,0 prosenttiin vuonna 2025 ja 1,6 prosenttiin vuonna 2026.

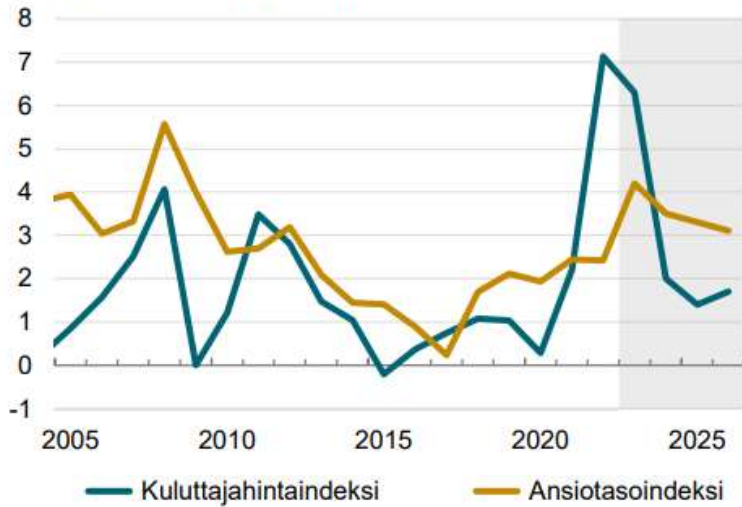
Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku piristävät kulutusta sekä investointeja

Inflaatio on hidastunut nopeasti vuoden 2023 aikana. Vuonna 2024 inflaatio on keskimäärin enää 2 prosenttia ja painuu alle 2 prosentin vuosina 2025 ja 2026. Reaaliensiot kääntyvät kasvuun vuonna 2024. Kotitalouksien ostovoiman kasvu jää kuitenkin vielä vaimeaksi, sillä työllisyyden heikkeneminen ja sosiaalietuuksien leikkaukset hidastavat tulojen kasvua. Vuodesta 2025 alkaen kotitalouksien ostovoiman ja kulutuksen kasvu vauhdittuvat.

Uusien asuntojen rakentaminen on jyrkässä laskussa ja lasku jatkuu vielä vuonna 2024. Asunnoille on kuitenkin kysyntää maahanmuuton ja maan sisäisen muuton ansiosta. Korkojen kääntyminen laskuun piristääkin asuntomarkkinoita ja uudistuotanto kasvaa vuodesta 2025 alkaen. Haastavista lyhyen aikavälin näkymistä huolimatta yrityksillä on suuria investointitarpeita lähivuosina ja odotukset tuotannollisista investoinneista ovat positiiviset.

Kuluttajahinta- ja ansiotasoindeksi

muutos vuodentakaiseen, %



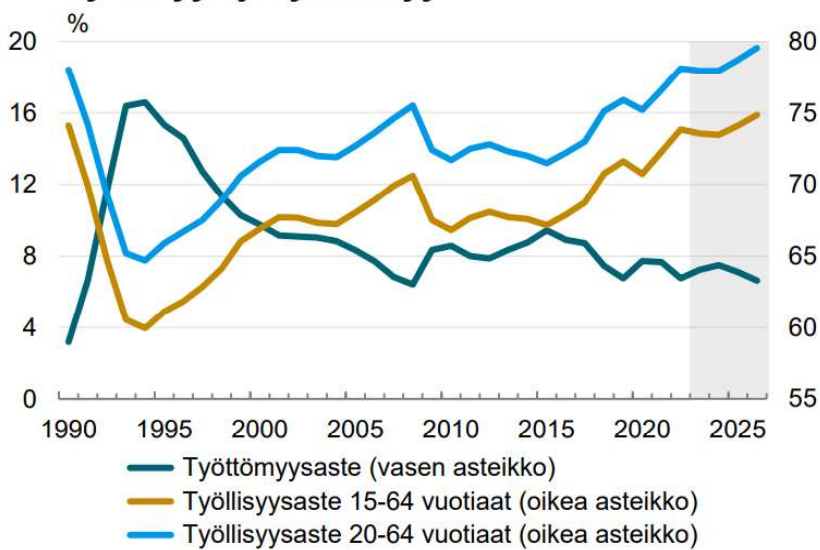
Lähde: Tilastokeskus, VM

Työllisyys notkahtaa, mutta säilyy korkeana

Vuonna 2023 vienti Suomesta laski, mutta selvästi vähemmän kuin tuonti. Ulkomaankauppa tukikin taloutta selvästi vuonna 2023. Vuonna 2024 viennin odotetaan jo kasvavan, kun maailmankauppa toipuu ja Suomen kustannuskilpailukyky on kunnossa.

Tuotannon laskun myötä työvoiman kysyntä vähenee vuonna 2024, työllisyys vähenee tilapäisesti ja työttömyysaste nousee. Vuosina 2025 ja 2026 talouden kasvu on varsin vahvaa ja työllisten määrä lisääntyy lähes prosentin vuosittain. Työllisyyden kasvua tukevat myös hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet, joista ensimmäiset astuvat voimaan vuonna 2024.

Työllisyys ja työttömyys



Lähde: Tilastokeskus, VM

Heikko taluskehitys ja ripeä menojen kasvu pitävät julkisyhteisöt sitkeästi alijäämäisinä

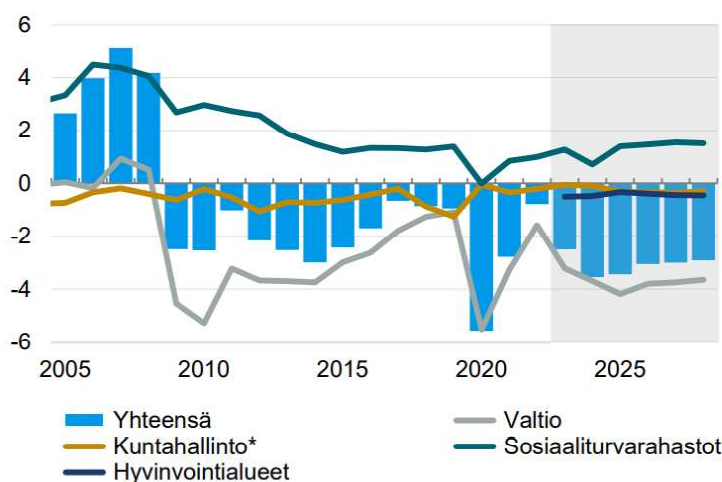
Suomen julkisen talouden tilanne on kääntymässä heikompaan. Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 2,5 prosenttia suhteessa bkt:hen. Alijäämä kasvaa vuonna 2024 3,5 prosenttiin yhtäältä hitaan verotulojen kasvun ja toisaalta nopean menojen kasvun vuoksi.

Aiemmin päätetyt varautumismenot, mittavat investoinnit ja hintojen sekä palkkojen nopea nousu pitävät menojen kasvun ripeänä myös lähitulevaisuudessa. Julkisyhteisöjen alijäämä kohenee jatkovuosina noin 3 prosenttiin suhteessa bkt:hen, kun hallituksen sopeutustoimet alkavat purra sekä talous ja työllisyys alkavat kasvaa ennustejakson lopulla.

Valtionhallinnon alijäämä pysyy mittavana läpi koko ennustejakson, eikä kuntahallinnossa tai hyvinvointialueilla ole odotettavissa alijäämien oikentamista. Ilman sosiaaliturvarahastojen huomattavaa ylijäämää Suomen julkisyhteisöjen alijäämä olisi merkittävästi syvempi

Julkisyhteisöjen rahoitusasema

suhteessa BKT:hen, %



*Ml. hyvinvointialuehallinto vuoden 2022 loppuun saakka
Lähde: Tilastokeskus, VM

Kuntatalouden kehitys 2023

Kuntatalous asettui tasapainoon vuonna 2023 – taloutta avittivat huomattavat poikkeuserät

Vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2023.

Kuntien vahva tilikauden tulos ohjautuu siis nopeasti kasvaneiden investointien rahoittamiseen. Kunnat käyttivät ylijäämäänsä myös lainakannan vähentämiseen alustavan arvion mukaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Kuntien lainakanta on pienentynyt jo toista vuotta peräkkäin.

Ilman poikkeuseriä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut huomattavan alijäämäinen

Valitettavasti kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa

heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruiseksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämismäärä, niitä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille.

Kuntaliiton arvion mukaan verohäntä ylittää jopa 1,4 miljardiin euroon vuonna 2023. Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä perä takaisin valtiolle lähivuosina.

Euromääräisesti suurin poikkeuserä oli vuodelle 2023 kertyneet vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot, jotka maksuunpantiin korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä verotulot jäävät kertaluonteiseksi. Valtionosuuksien takaisinperintään ei nähdä oltavan perusteita kuntatalouden kokonaistilanne ja näkymät huomioiden.



Kuntien korkokulut kasvoivat markkinakorkoa hillitymmin

Kuntien toimintamenot supistuivat sote-muutoksen vuoksi arviolta 50–60 prosenttia, mutta verotuloissa muutos oli verohäntien vuoksi pienempi.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmin.

Korkokulujen kasvulta on suojannut pääosin kiinteäkorkoisten lainojen käyttäminen. Noin 50 kunnalla on lisäksi korolta suojaavia korkojohdannaisia. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, kun kiinteäkorkoisten lainojen korot tulevat tarkistettavaksi, vaikka markkinakorot ovatkin laskeneet huipuistaan.

Markkinakorkojen ei odoteta palaavan vuotta 2022 edeltävälle tasolle. Rahoitusmarkkinoiden tilanne kasvatti toisaalta kuntien korkotuottoja noin 100 miljoonalla.

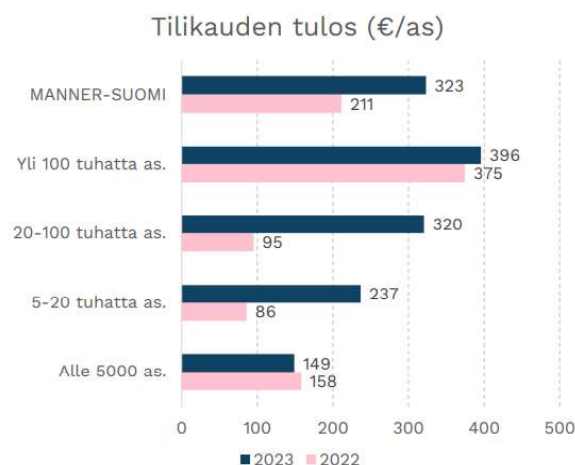
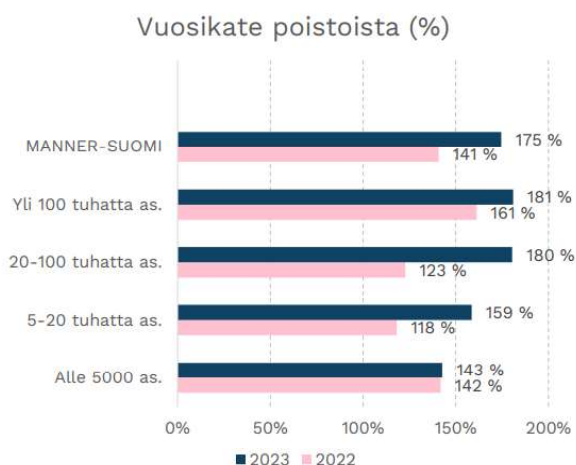
Kuntakentän eriytyminen kiihtyy edelleen

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarviot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen jatkumisesta viime vuonna.

Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta.

Maakunnista vahvimpaan tulokseen ylsivät Uusimaa ja Lappi, kun taas heikoimpana näyttäyty Kainuu. Yksittäisen vuoden taloutta voi maakuntatasollakin heiluttaa yhden kunnan kertaluonteinen omaisuuden myynti tai alaskirjaus. Lisäksi sote-uudistuksen jälkeen samankin maakunnan sisällä talous voi näyttäytyä dramaattisesti erilaisena.

Manner-Suomen kunnat



9

6.2.2024

KUNTA

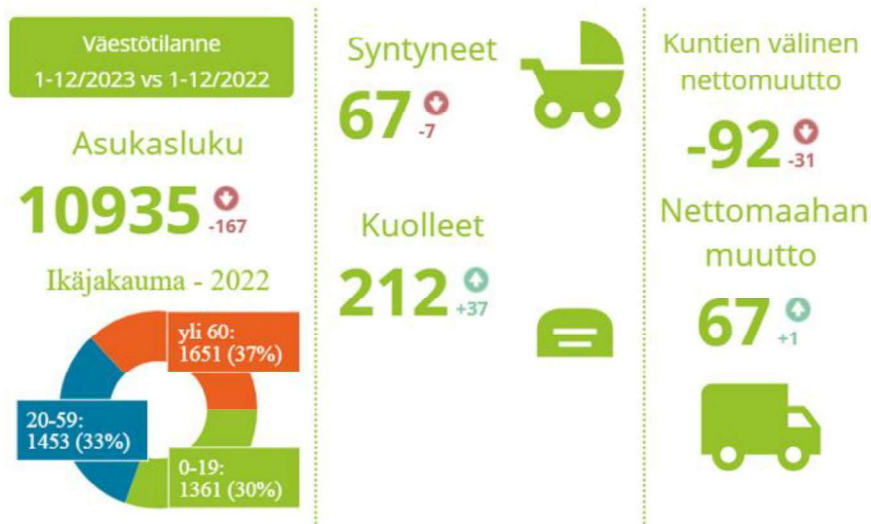
(Lähteet: Valtionvarainministeriö, Kuntaliitto, Tilastokeskus)

Talouselueen kehitys

Etelä-Pohjanmaan väkiluku oli vuoden 2023 lopussa ennakkotiedon mukaan 190 543 (190 774) henkilöä, vähennystä 231 henkilöä, 0,12 %. Asukasmäärä kasvoi ainoastaan Seinäjoella ja Kauhavalla.

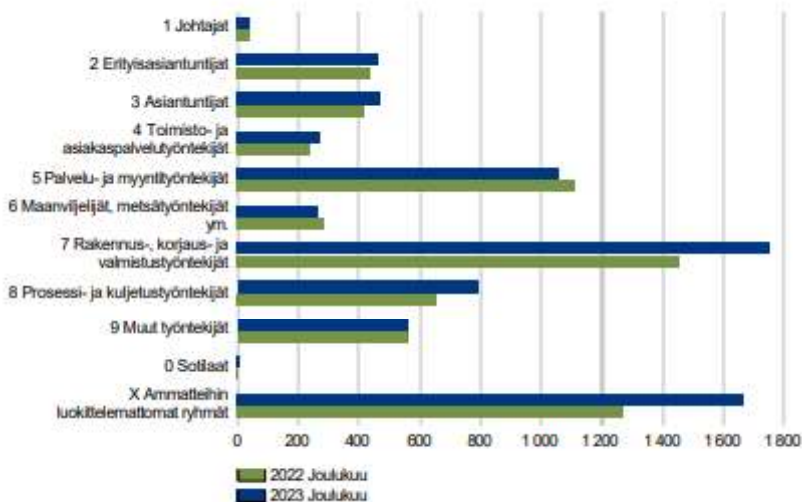
Etelä-Pohjanmaa	Väestö 31.12.2022	ennakkotieto 31.12.2023	muutos/hlö	muutos %
Alajärvi	9183	9114	-69	-0,75
Alavus	11102	10935	-167	-1,50
Evijärvi	2346	2297	-49	-2,09
Ilmajoki	12369	12348	-21	-0,17
Isojoki	1852	1814	-38	-2,05
Isokyrö	4406	4357	-49	-1,11
Karjajoki	1200	1188	-12	-1,00
Kauhajoki	12750	12618	-132	-1,04
Kauhava	15116	15164	48	0,32
Kuortane	3437	3382	-55	-1,60
Kurikka	19890	19760	-130	-0,65
Lappajärvi	2820	2789	-31	-1,10
Lapua	14099	14018	-81	-0,57
Seinäjoki	65323	66157	834	1,28
Soini	1942	1872	-70	-3,60
Teuva	4862	4758	-104	-2,14
Vimpeli	2671	2657	-14	-0,52
Ähtäri	5406	5315	-91	-1,68
Etelä-Pohjanmaa	190774	190543	-231	-0,12

Alavuden väkiluku vuoden 2023 lopussa oli ennakkotiedon mukaan 10935 (11 102). Väkiluvun lasku oli 167 (95) henkilöä eli 1,50 % (0,85 %).



Etelä-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistoissa oli vuoden lopussa 7 336 työntä työnhakijaa, mikä oli 882 (6 454) henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 1729 (1073), eli lomautettujen osuus työttömistä työnhakijoista oli 23,6 % (16,6 %).

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT AMMATTIRYHMITÄIN Etelä-Pohjanmaa



Työttömyysaste vuoden 2023 lopussa oli Alavudella 10,5 % (6,6%), Etelä-Pohjanmaalla 8,6 % (7,5 %) ja koko maassa 11,2 % (9,9 %). Pitkäaikaistyöttömien määrä oli Alavudella 71 (55) henkilöä, ollen vuoden lopussa 14,9 % (18,0 %) työttömistä työnhakijoista ja Etelä-Pohjanmaalla 19,0 % (18,4 %). Alle 25-vuotiaitten työttömien määrä Alavudella oli 56 (45) henkilöä, mikä on 11,8 % (14,7 %) työttömistä työnhakijoista, Etelä-Pohjanmaalla heitä oli 992 (890) henkilöä, osuus työttömistä työnhakijoista 13,5 % (13,8 %).

Patentti- ja rekisterihallituksen tietokannan mukaan vuonna 2023 Alavudelle perustettiin 29 (39) yritystä ja 26 (37) lopetti toimintansa, myös omistajanvaihdoksia toteutettiin. Aktiivisten maatilojen määrä väheni edellisestä vuodesta 22 (9) kpl eli 4,1 % (1,7 %).

Talouden laskusuhdanne näkyy erityisesti rakennusinvestoinneissa ja sillä on vaikutusta rakennusklusterin yritysten toimintaan. Sekä korjaus- että uudisrakentamisessa kehitys on ollut heikentyvää jo lähes kaksi vuotta.

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2023 oli tilinpäätös ensimmäinen sote-uudistuksen jälkeen ja nyt oli nähtävissä uudistuksen aiheuttamat muutokset rahoitukseen ja toimintaan. Sekä verotuottoihin että valtionosuuksiin liittyi kuitenkin vielä tässä vaiheessa siirtymäkauden vaikutuksia.

Osa kaupungin ravitsemuspalveluiden henkilöstöstä siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen ja Kuussote-kuntayhtymästä siirtyi joitain tehtäviä ja henkilöstöä kaupungille, esimerkiksi terveyskeskuksen kiinteistönhoito. Nuorten työpajatoiminta sekä Etsivä nuorisotyö siirtyivät Alavuden kaupungin vastuulle, ja kaupunki toteuttaa sopimuksen perusteella nämä palvelut myös Kuortaneen, Soinin ja Ähtärin osalta. Myös palvelukytyi-palvelu siirtyi kuntayhtymästä kaupungin vastuulle. Kaupungille on lainsäädännöllä osoitettu myös aiempaa vahvempi vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Alavuden kaupungin henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 559 (592) henkilöä, laskua tilikaudella 33 henkilöä, mikä koostuu pääosin Hyvinvointialueelle siirtyneistä henkilöistä. Henkilöstökulujen kokonaissumma oli 24,0 (23,6) miljoonaa euroa.

Henkilöstötyötä ja henkilöstöä koskevat tunnusluvut on tuotu tarkemmin esiin henkilöstöraportissa, jonka valtuusto ja hallitus käsittelevät. Henkilöstöraportti on laadittu noudattaen soveltuvin osin KT Kuntatyönantajien ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen neuvottelemaa henkilöstöraporttisuositusta.

1.1.6 Ympäristöasiat

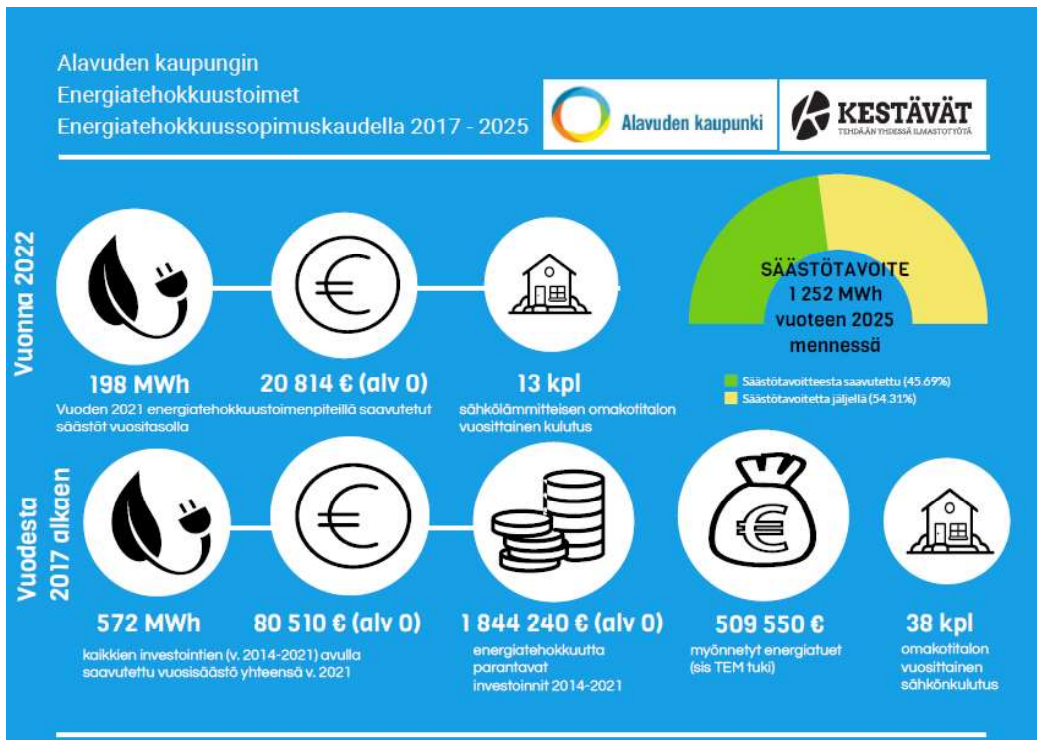
Alavuden kaupungissa ympäristönsuojelun viranomaistehtävät on määrätty ympäristölautakunnalle ja sen alaiselle viranhaltijalle.

Alavuden kaupunki on tehnyt ilmastotyötä vuodesta 2010 alkaen yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa. Kaupunki on liittynyt energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2017 – 2025, jossa energiansäästötavoitteeksi on asetettu 7,5 % vuoteen 2025 mennessä. Valtaosa seudun kuntien kasvihuone-kaasupäästöistä muodostuu maataloudesta ja liikenteestä. Alavuden kaupungin energiasäästötavoite on 198 MWh.

Sopimuskaudella koulutetaan kaupungin henkilöstöä ja kiinteistöjen käyttäjiä huomioimaan ympäristöasiat ja energian säästäminen työtehtävissään. Tehdyistä toimenpiteistä ja niiden vaikutuksesta energian kulutukseen ja ympäristön tilaan raportoidaan vuosittain. Hanketta ja toimenpiteitä koordinoi perustettu energiansäästiimi.

Kiinteistöjen saneeraus, energiatehokkuuden parantaminen sekä uusiutuvien energiamuotojen suosiminen tarjoavat parhaimmat mahdollisuudet päästö- ja energiavähennysten toteuttamiseen. Kaupungissa siirrytään kestävä kehityksen mukaisiin toimintatapoihin sekä rakennetaan energiatehokkaampaa, taloudellisempaa ja sosiaalisesti kestävämpää kaupunkia.

Ilmastomuutoksesta johtuvan säätilan lämpenemisen vaikutukset tulevat näkymään pidemmällä aikavälillä ja varsinaiset äkilliset riskit aiheuttavat tilanteet (esim. myrskyt) voivat olla mahdollisia. Käytännössä lämpenevä ilmasto tulee lisäämään tiestöä kuormittavia sateita, lumettomia talvikuukausia ja siten mm. tiestön liukkaita ja vesistöjen ravinnepäästöjä. Hulevesi- ja viemäriverkoston kuntoa ja kuormitusta seurataan aktiivisesti.



1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tieto muun muassa siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Korruption ja lahjonnan torjunnassa avainasemassa on esteellisyyksien ja sidonnaisuuksien huomiointi. Esteelliset henkilöt eivät osallistu asioiden päätöksentekoon. Sidonnaisuusrekisteri pidetään ajan tasalla.

Hankinnat suoritetaan hankintalain ja hankintaohjeiden mukaisesti. Hankintojen yhteydessä huolehditaan tilaajavastuulain mukaisista velvoitteista. Tositteet asiataarkistetaan ja hyväksytään kahden eri henkilön toimesta. Hankintojen avoimuutta on myös edistetty avaamalla kaupungin ostolaskudata.

Alavuden kaupunki on laatinut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joiden mukaan toimiminen edesauttaa ihmisoikeuksien toteutumista.

Alavuden kaupungin laatimassa konserniohjeessa sekä Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on otettu esiin hyvän johtamis- ja hallintotavan noudattaminen ja valvonta.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Alavuden kaupunkiin ovat muun maailman tavoin vaikuttaneet sekä pitkällinen pandemia-aika että Ukrainan sodan vaikutukset. Näiden seurauksena energiapolitiikka, rahoitusmarkkinat ja yleinen kustannuskehitys tulevat jatkossakin tuottamaan epävarmuutta ja vaikeuttamaan tulevaisuuden arviointia.

Kaupunkikeskustan kehittämistyö yhdessä muun kehittämistoiminnan kanssa on konkreetti toimi, jolla Alavuden tulee vaikuttamaan tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Palveluiden, koulutuksen ja asumisen mahdollisuuksien

turvaaminen alueella ovat keskeinen tavoite. Tarvitaan myös vaikuttamista liikkumisen infran kunnossapidon varmistamiseksi. Kaupunki ei pysty yksin ratkaisemaan tiestön kuntoa ja rataverkon toimivuutta, vaan nämä on nähtävä laajan yhteistyön tavoitteina.

Yritystoiminnalle epävarmuudet ovat suuri haaste. Kaupunki pyrkii mahdollisimman tiiviisti seuraamaan yritysten toimintamahdollisuuksia ja tukemaan yrityksiä niiden pyrkimyksissä. Esimerkiksi uusiutuvan energian mahdollisuudet ovat avatumassa myös yritystoiminnassa, ja näiden hyödyntämistä on tutkittava yhteistyössä.

Hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa vuoden 2023 alusta. Kaupungin panosta tarvitaan edelleen monissa rajapinta- ja yhteistyökohdissa. Samalla valmistaudutaan työllisyyden palveluiden vastuun siirtymiseen TE -hallinnolta kunnille vuoden 2025 alussa. Nämä tehtävät ovat olennaisia asukkaiden hyvinvoinnin turvaamisessa. Viimeisten 15 vuoden ajan luonnollinen väestönkehitys on ollut negatiivista, mikä näkyy sekä työvoiman vähenemisenä että ikääntyneiden määrän kasvuna.

Vuonna 2023 on edistetty sekä Alavuden sote-keskuksen että kaupungin toimitilojen suunnittelua sekä valmisteluja vuosina 2021 ja 2022 tehtyjen päätösten mukaisesti. Hyvinvointialueiden lainsäädäntö ja alueiden toiminnan käynnistyminen ovat vaikuttaneet valmisteluun. Suunnitteluvastuisiin liittyvien investointimenojen tuloutuminen on siirtynyt myöhemmäksi hankemuodon muutoksesta johtuvan lisäsuunnitteluajan vuoksi.

Kaupungin talous on uudessa tilanteessa nyt, kun sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ovat siirtyneet pois kuntien vastuulta. Samalla kaupungin verotuloista ja valtionosuuksista on siirretty valtaosa hyvinvointialueiden rahoitukseen. Odotettavissa on koko julkisen talouden sopeutus, joka väistämättä tulee myös vaikuttamaan kuntien toimintamahdollisuuksiin. Talouden suunnitelmallisuus ja toteutuksen seuranta käyvät entistä tärkeämmäksi, kun liikkumavara kapenee.

Alavudella on edelleen myös paljon positiivisia näkymiä. Työllisyysaste on jo vuosia ollut maan parhaita, ja verotuotot ovat säilyneet vaikeina vuosinakin hyvällä tasolla. Syntyvyys on pysynyt kohtuullisena, lukuunottamatta vuoden 2022 kansallista matalan syntyvyyden vuotta. Muuttoliike sekä maan sisältä että ulkopuolelta on hieman vilkastunut, ja monilla yrityksillä näkymät ovat kaikesta huolimatta hyvät.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toimintaympäristö

Väestön vanheneminen on ennakoitavissa oleva, vähitellen tapahtuva muutos, joka täytyy ottaa huomioon kaupungin toiminnan suunnittelussa. Toisaalta olisi löydettävä keinoja, joilla työikäiset saataisiin pysymään paikkakunnalla sekä muuttamaan tänne, etenkin kun useilla aloilla on työntekijöistä pulaa.

Henkilöstö

Toiminnan jatkuvuuden kannalta henkilöriskejä on tunnistettu ja näitä pyritään vähentämään mm. varahenkilöjärjestelyin, etätyömahdollisuuksin ja henkilöstöeduin. Riskinä nähdään myös eläköitymisten myötä katoava ”hiljainen tieto” sekä ammattitaitoisen henkilöstön löytäminen tilalle.

Tietoturvariskit

Tietoturvariskien välttämiseksi ja mahdollisten vaikutusten minimoimiseksi on olemassa hallinnollisia ja teknisiä menetelmiä.

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus tuli voimaan 25.5.2018 alkaen. Asetusta sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn ja sen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sitä kautta yksityisyyteen toteutuu myös digitaaliaikana.

Asetuksen edellyttämäksi tietosuojavastaavaksi kaupunginhallitus on nimennyt hallintojohtajan ja tietoturvavastaavaksi tietohallintopäällikön. Tietoturva- ja tietosuojatyötä varten on perustettu tietoturvatyöryhmä, johon kuuluvat hallintojohtaja ja tietohallintopäällikkö sekä tarvittaessa muita asiantuntijoita.

Tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän yksi tehtävä on suunnitella ja toteuttaa myös henkilöstön kouluttamista tietoturva- ja tietosuoja-asioiden osalta. Vuoden 2022 aikana toteutettiin pilottikojeilu itseopiskelu ympäristön osalta, jota ei kuitenkaan vielä päätetty ottaa käyttöön.

Lisäksi vuoden 2020 alusta voimaan tulleen tiedonhallintalain vaatimuksien täyttämistä käsitellään tietoturvatyöryhmässä kvartaaleittain joka vuosi ja mm. tiedonhallintamalli ja sen pohjalta asiakirjajulkisuuskuvaus on toteutettu kaupungilla vuoden 2020 aikana. Tiedonhallintalaissa on vaatimuksia myös tuleville vuosille ja näiden täyttämiseksi tehtävää työtä organisoidaan tietoturvatyöryhmän ja asianhallintatiimin toimesta tulevinakin vuosina. Itse työhön osallistuvat kaikki kaupungin yksiköt.

Tietoturvallisen työympäristön varmistamiseksi on valmisteltu myös ulkopuolista tietoturva-auditointia, jonka toteutusaikataulu on vuosien 2023-2024 aikana.

Kyberturvallisen toimintaympäristön varmistamiseksi tehdään tarvittavia hallinnollisia ja teknisiä toimia ja seurataan useita tiedotuskanavia, kuten Kyberturvallisuuskeskuksen tiedotteita, jotta pysytään ajantasalla kulloinkin voimassa olevista akuuteista kyberuhista ja pystytään niihin paremmin varautumaan.

Lisäksi kehitetään aktiivisesti Alavuden kaupungin kyberturvallisuusympäristöä hankkimalla uusia kyberturvallisuutta parantavia ohjelmistoja ja menetelmiä talousarvioon varattujen rahojen puitteissa.

Sopimusten hallinta

Kaupungin sopimusten määrän lisääntyessä on henkilöstön sopimusosaamisen jatkuva päivittäminen ja vahvistaminen tarpeellista muuttuvassa toimintaympäristössä.

Asiakirja – ja asianhallintajärjestelmän käyttö on helpottanut myös sopimusten hallintaa.

Toiminta

Merkittävimmät toimintaan liittyvät riskit sisältyvät vesilaitoksen sekä konserniyhtiö Alavuden Lämpö Oy:n toimintaan. Kaukolämmön mahdollisesti lisääntyvä sääntely, turpeen asema polttoaineena, polttoaineitten hinta ja saatavuus, päästörajoitusmekanismien kehitys sekä erilaiset veroratkaisut ovat tekijöitä, jotka yhtiön on otettava toiminnan suunnittelussa huomioon. Alkuvuonna eskaloitunut Itä-Euroopan kriisi Venäjän hyökättyä Ukrainaan osoittaa, että polttoaineitten saatavuus ja hintataso saattavat muuttua hyvinkin nopeasti. Toistaiseksi riskejä ei ole laajasti toteutunut.

Raakaveden saastuminen on aina vesilaitoksella riski. Kantatie 66:n pohja-vesisuojaus on ollut viime vuosituhannen puolella suuri riskejä vähentävä toimi. Vesilaitoksella on toteutettu mittava

kaukovalvontajärjestelmä riskien vähentämiseksi.

Ulkoistetun palvelutoiminnan asianmukaiseen toimivuuteen ja laatuun liittyy myös riski. Tästä syystä sopimuksen ja toiminnan tarkka seuranta on tarpeen. Epäkohdat ulkoistetussa palvelutoiminnassa saattavat aiheuttaa kaupungille myös maineriskin.

Suurten rakennushankkeiden riskinä on aina sekä päätöksenteon että toimeenpanon riskit. Mikäli jo valmisteltujen hankkeiden toteutus viivästyisi, aiheuttaisi se toiminnalle, infralle ja elinkeinoelämälle riskejä sekä kaupungin investointitulojen viivästymisenä että yritystoiminnan kautta verotulojen heikennyksenä.

Valmius ym. harjoituksissa on varauduttu erilaisiin kyperhyökkäyksiin, luonnonkatastrofeihin sekä evakointi-ym. poikkeustilanteisiin. Valmiussuunnitelmaa on päivitetty vuoden 2023 aikana.

Vahinkoriskit ja palvelutuotannon turvallisuus

Vahinkoriskien osalta merkittävimmät riskit liittyvät kaikille kuntalaisille tuotettaviin palveluihin, kuten vesihuoltoon. Näihin liittyviä merkittäviä vahinkoja ei ole tapahtunut.

Merkittäviä Alavuden kaupungin muuhun palvelutuotannon turvallisuuteen kohdistuvia riskejä ei ole toteutunut. Riskienhallinta on järjestetty toisaalta vakuutusten, toisaalta ohjeiden ja kartoitusten kautta.

Vakuutuksin on vähennetty vahinkoriskien taloudellista realisoitumista. Vahinkovakuutukset, lakisäätteiset tapaturmavakuutukset ja muut vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2020.

Talouden ja rahoituksen hallinta

Kaupunki on velkaantunut hieman yli kuntien keskiarvon. Talousarviovuoden aikana maksuvalmiutta hoidetaan tarvittaessa kuntatodistusemissioilla. Maksuvalmiuden hoitoon tämä on ollut joustava ja edullinen rahoitustapa suurien tuloerien, kuten verotulojen ja valtionosuuksien tilitysten välissä.

Kaupungin pitkäaikaisista lainoista 42,4 % on sidottu lyhytaikaisiin viitekorkoihin, 28,9 % kiinteään 10v korkoon ja 28,6 % kiinteään 3v korkoon. Vaihtuvaan viitekorkoon sidotuista pitkäaikaisista lainoista 11,7 % on suojattu koronvaihtosopimuksella. Vuodenvaihteessa kaupungin pitkäaikaisista lainoista 62,5 % on suojattuna tai sidottuna kiinteään korkoon.

Sijoitustoimintaa hoitavat Alavuden kaupungin puolesta Nordea Investment Management ja LähiTapiola Varainhoito Oy täyden valtakirjan salkunhoitajina. Sijoitussalkut tuovat turvaa myös rahoitusinstrumenttina. Sijoitusten raportointi mahdollistaa ajantasaisen seurannan, riskien havaitsemisen, arvioinnin ja niihin reagoinnin.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta on järjestetty siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta on järjestetty toimivasta johdosta riippumattomaksi ja siitä vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäisestä valvonnasta vastaa kaupunginhallitus ja se on osa johtamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvotteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista valvotaan johtoryhmätyöskentelyn yhteydessä. Otto-oikeuden toteuttamismahdollisuudet on turvattu sillä, että kaupunginjohtajan päätökset menevät kaupunginhallitukselle tiedoksi otto-oikeuden aika määrien puitteissa. Lautakuntien esityslistat tulevat kaupunginjohtajalle ja lautakuntiin tulevia asioita käsitellään johtoryhmässä etukäteen.

Tavoitteiden toteutumista seurataan tilinpäätöksen lisäksi kolmesti vuodessa osavuosisiraportin yhteydessä. Osavuosisiraportti kootaan vuosineljänneksittäin ja käsitellään valmistumista seuraavassa kaupunginhallituksessa ja viedään tiedoksi kaupunginvaltuustoon. Varojen käytön valvontaa tehdään myös laskujen hyväksymisen yhteydessä. Uuden kuntalain myötä konserninäkökulma on korostunut kaikessa kaupungin toiminnassa. Ajantasaiset konserniohjeet ovat yksi väline konsernitason sisäisen valvonnan toteuttamiseen.

Toimivat tietojärjestelmät ja niiden ajan tasalla olevat käyttöoikeudet ovat yksi osa sisäistä valvontaa. Ohjelmistojen lokitietoraportit mahdollistavat myös käytön tarkastelun. Koko organisaatiota koskevia järjestelmiä ovat mm. sähköinen ostolaskujen käsittely, jolloin vastaanotto ja hyväksyntä tehdään sähköisessä laskujen kierrossa. Myös palkkahallinnon järjestelmä on sähköinen ja käyttöoikeudet oikean tiedon varmistamiseksi on tarkoin määritelty. Hyvin toimiva asiakirja- ja asianhallintajärjestelmä on hyvä työväline myös sisäisen valvonnan näkökulmasta.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta ei ole tuonut esille epäkohtia tai puutteita. Hankintamenettely on usein vaativaa ja siihen on koulutuksella varauduttu. Hankinnoissa hyödynnetään entistä laajemmin Hansel Oy:n kilpailuttamia tuotteita ja palveluita. Sopimusten seuranta toteuttavat henkilöt, jotka ovat niiden kanssa suorassa tekemisissä. Myös johtoryhmän kokoustoiminta osaltaan valvoo sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikojen seuranta.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kaupungin tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Laskelmassa on mukana kaupungin ja taseyksikön ulkoiset tuotot ja kulut.

TALOUS (1000 €)	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT	9 995	10 973
Myyntituotot	3 600	4 934
Maksutuotot	661	733
Tuet ja avustukset	1 449	2 118
Muut toimintatuotot	4 285	3 188
Valmistus omaan käyttöön	224	257
TOIMINTAKULUT	- 39 122	- 90 799
Henkilöstökulut	- 24 020	- 23 603
Palvelujen ostot	- 7 568	- 59 377
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 657	- 4 822
Avustukset	- 1 076	- 1 151
Muut toimintakulut	- 1 802	- 1 846
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 28 902	- 79 568
Verotulot	20 893	37 760
Valtionosuudet	12 379	45 139
Rahoitustuotot ja -kulut	588	- 941
Korkotuotot	345	168
Muut rahoitustuotot	1 659	980
Korkokulut	- 1 189	- 298
Muut rahoituskulut	- 228	- 1 790
VUOSIKATE	4 957	2 389
Poistot ja arvonalentumiset	- 4 800	- 4 440
Suunnitelman mukaiset poistot	- 4 800	- 4 440
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	- 1 082	
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	- 1 082	
TILIKAUDEN TULOS	- 925	- 2 051
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos		
Varausten muutos		
Rahastojen muutos		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	- 925	- 2 051

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	25,7	12,1
Vuosikate/Poistot, %	103,3	53,8
Vuosikate, euroa/asukas	453	215
Asukasmäärä	10 935	11 102

Soterahoituksen siirryttyä hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lähtien, on lukujen vertaaminen edellisvuoteen hankalaa. Ulkoiset toimintatuotot putosivat edellisvuodesta 8,9 %, kuitenkin muitten toimintatuottojen kasvaessa 34,4 %; tämän aikaansai sotekiinteistöistä saadut vuokratuotot. Ulkoiset toimintamenot olivat 39 122 t€ ja toimintakatteeksi, joka on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli käyttötalouden nettomeno, muodostui -28 902 t€.

Hyvinvointialueelle siirtyi myös suuri osa verorahoituksesta ja verorahoitusta kertyikin yhteensä 49 627 t€ edellisvuotta vähemmän. Verotulot olivat 20 893 t€ (-44,7 %) ja valtionosuudet 12 379 t€ (-72,6 %).

Rahoitustuotot ja -kulut totetuivat 1 529 t€ edellisvuotta parempana. Syynä tähän on viime vuoden tilinpäätöksessä tehdyn sijoitussalkun kirjanpidollisen arvonalennuskirjauksen (1 623 t€) osittainen palautuskirjaus 1 032 t€.

Vuosikate 4 956 t€ on 2 567 t€ (107,5 %) parempi kuin vuonna 2022. Vuosikate on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja menojen riittävyyden arvioinnissa. Sen täytyisi kattaa vähintään poistot, jotta sen voitaisiin katsoa olevan riittävä. Ja tällöin oletuksena on että keskimääräinen investointitaso vastaisi poistoja. Alavuden osalta tulo- ja menojen toteutus tilivuotena alijäämäisenä.

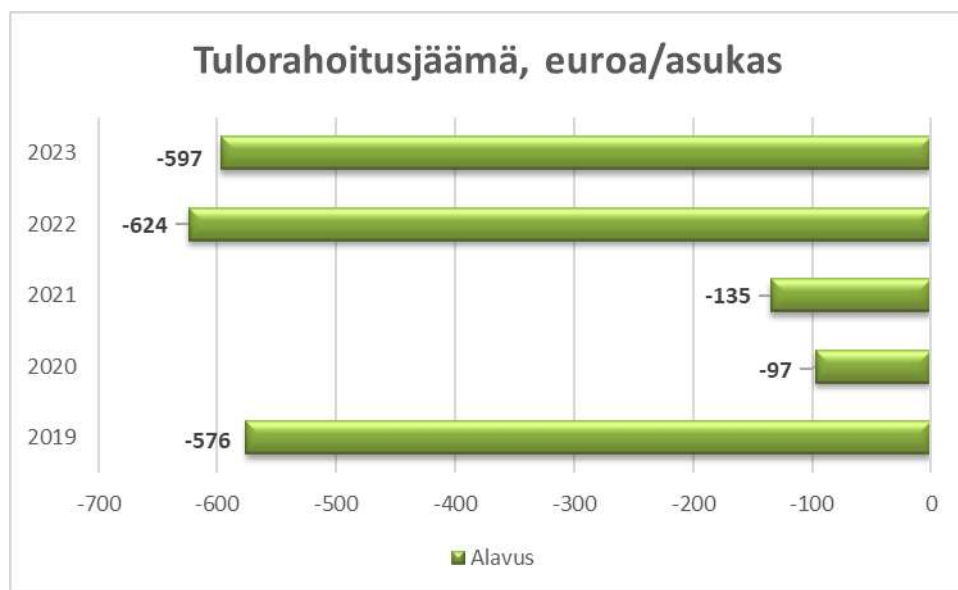
Satunnaisiin kuluihin sisältyy Kiinteistö Oy Alavuden Linja-autoaseman alaskirjaus 805 t€ ja Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijöiden purkamisesta aiheutuva tappio 276 t€.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa. Alavuden kaupungin tulos vuonna 2023 on -925 t€ alijäämäinen.



Tunnusluvun arvon ollessa 100 % oletetaan tulo- ja menojen riittävyyden olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuonna 2023 tunnusluku koheni

hiukan, jääden kuitenkin huomattavasti koko maan viime vuoden keskiarvon (*TP ennuste 2023*) alapuolelle.



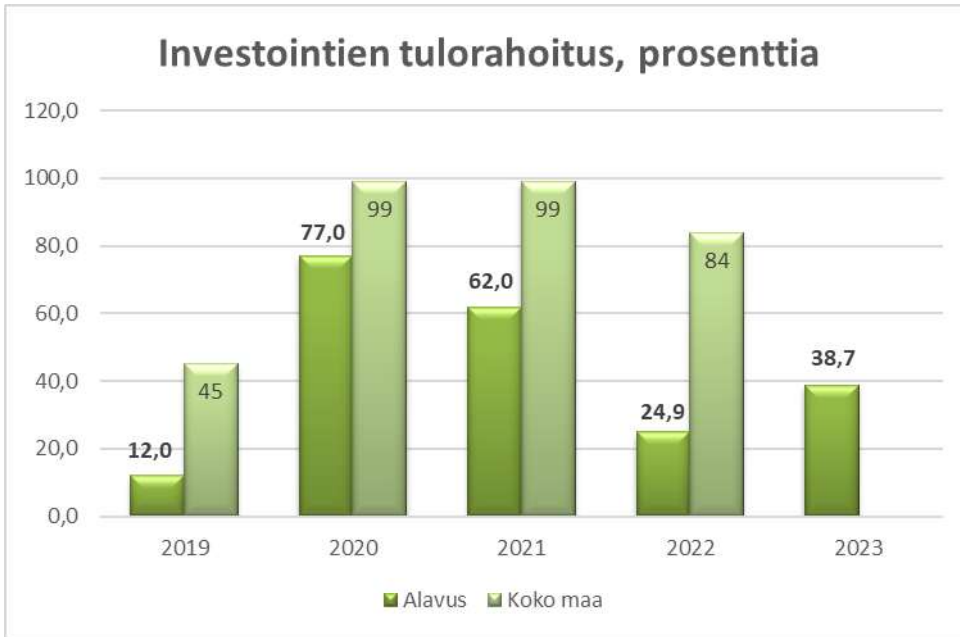
Tulorahoitusjäämä on tunnusluku, jossa vuosikatteesta vähennetään poistonalaisten investointien omahankintamenot. Negatiivinen tunnusluku osoittaa että tulorahoitus on riittämätön. Kuntatalouden pitkän aikavälin tasapaino edellyttäisi tunnusluvun muodostumista selvästi positiiviseksi. Viimeisenä viitenä vuotena Alavudella ei olla päästy tähän.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

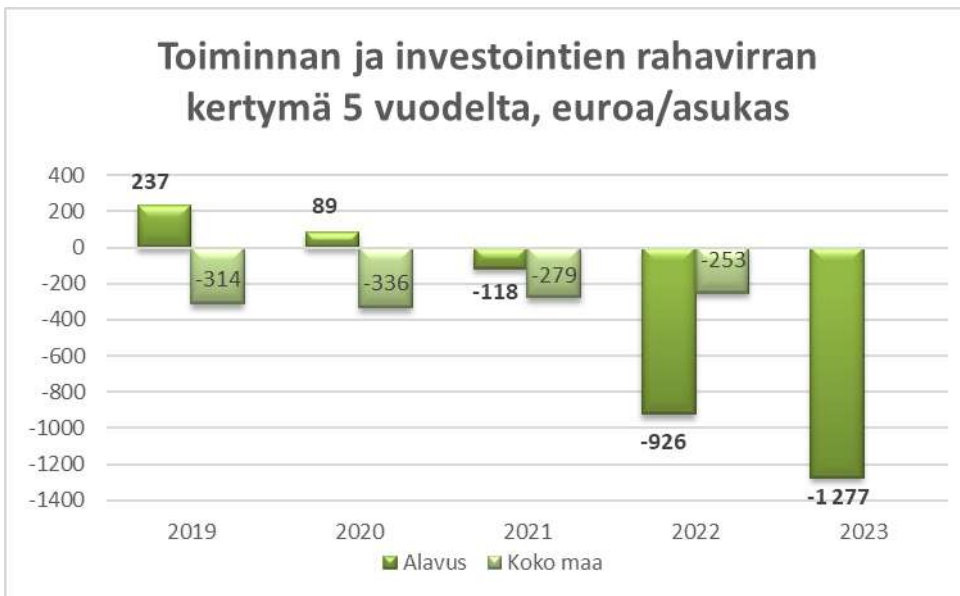
Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana voidaan tarkastella rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA (1000 €)	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4957	2389
Satunnaiset erät, netto	-1082	0
Tulorahoituksen korjauserät	169	-263
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-13661	-10030
Rahoitusosuudet investointeihin	860	441
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2644	372
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6113	-7092
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-556	-69
Antolainasaamisten vähennykset	872	318
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12077	10700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5258	-4756
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-2000
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	265	2497
Rahoituksen rahavirta	7400	6690
Rahavarojen muutos	1287	-402
Rahavarat 31.12.	29123	27837
Rahavarat 1.1.	27837	28239
	1287	-402

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, euroa/asukas	-1277	-926
Investointien tulorahoitus, %	38,7	24,9
Lainanhoitokate	1,0	0,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,4
Kassan riittävyys, pv	176	94
Asukasmäärä	10935	11102



Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka suuri osa investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella, eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.



Tunnusluvulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.



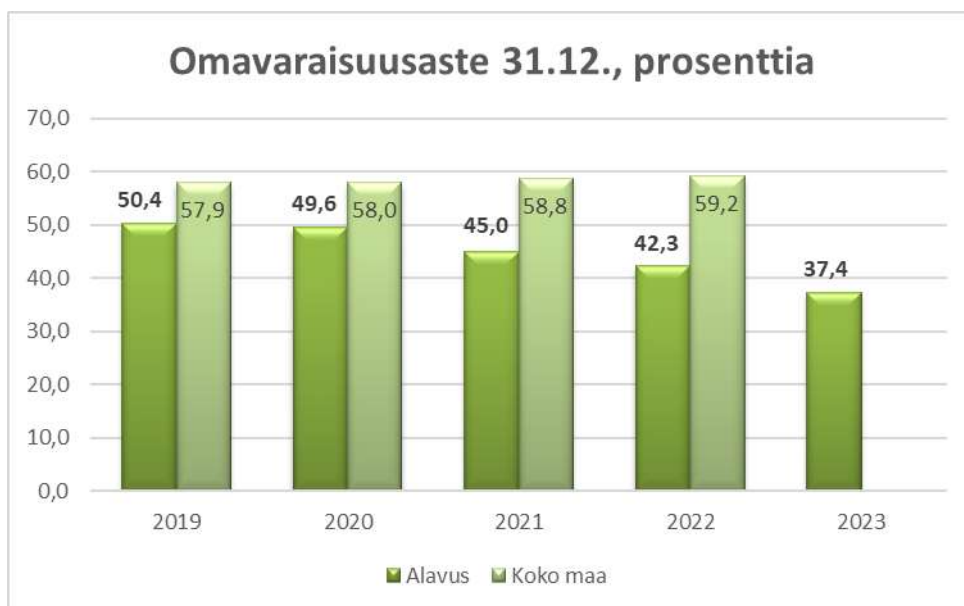
Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Viiden vuoden tarkastelujaksolla Alavuden kaupungin lainanhoitokate on ollut joka vuosi alle 1 eli heikko. Lainanhoitokatteen parantaminen vaatii vuosikatteen kasvattamista ja/tai lainan vuosittaisten lyhennysten vähenemistä.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

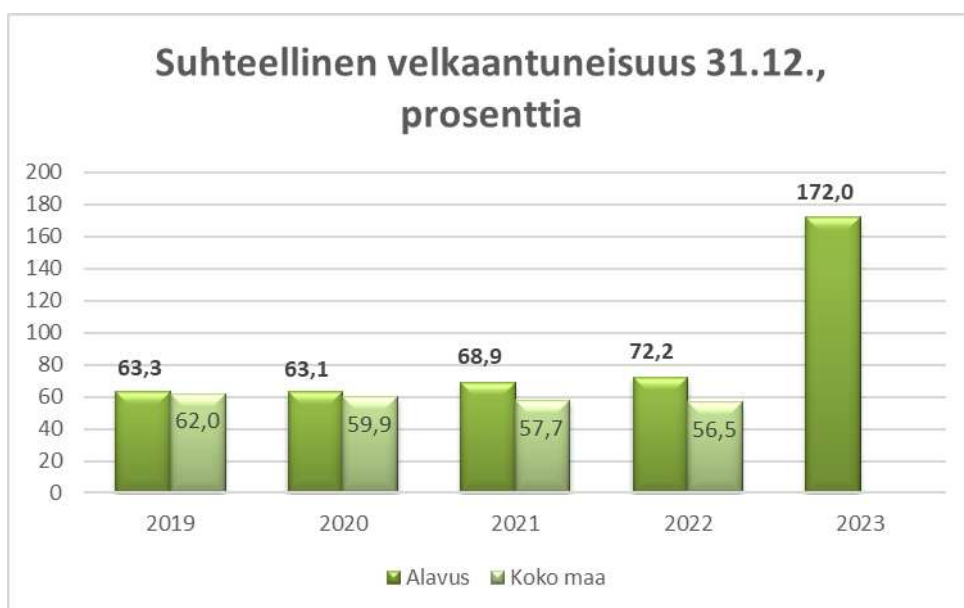
TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2023	2022
	€1 000	€1 000
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	2 216	2 476
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 446	9 277
Rakennukset	36 737	27 030
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 025	20 133
Koneet ja kalusto	755	695
Muut aineelliset hyödykkeet	289	289
Enn.maks. ja keskener.hank.	2 928	5 654
Aineelliset hyödykkeet	70 181	63 079
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	11 568	17 762
Muut lainasaamiset	6 289	6 571
Muut saamiset	8	8
Sijoitukset	17 866	24 341
Pysyvät vastaavat	90 263	89 897
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	9	14
Lahjoitusrahast. erityiskatteet	151	65
Toimeksiantojen varat	160	79
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	20	26
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 514	1 548
Lainasaamiset	182	217
Muut saamiset	238	347
Siirtosaamiset	407	904
Lyhytaikaiset saamiset	2 340	3 017
Rahoitusarvopaperit		
Sij. rahamarkk.instrumentt.	22 662	21 879
Rahat ja pankkisaamiset	6 461	5 958
Vaihtuvat vastaavat	31 483	30 880
VASTAAVAA	121 906	120 856

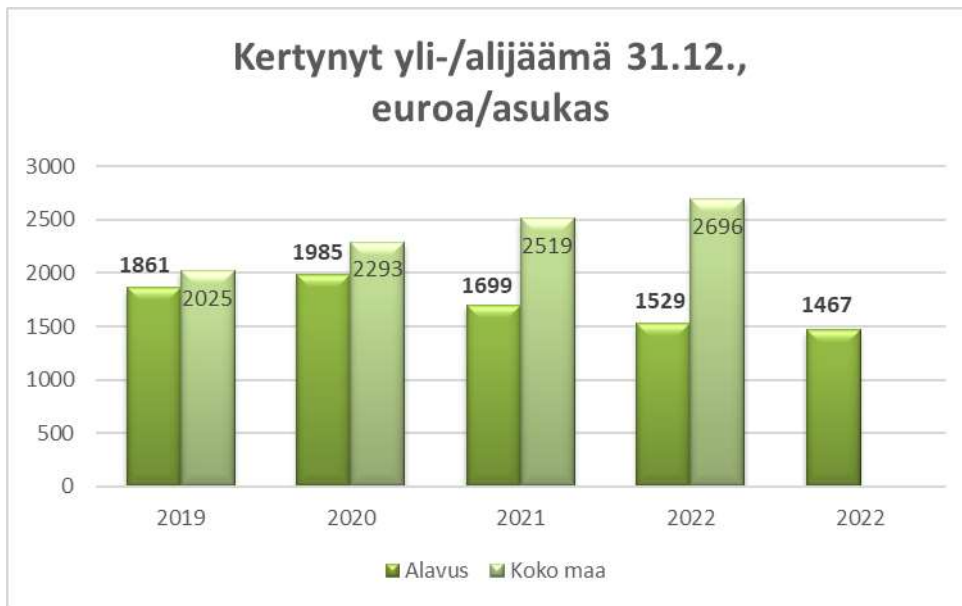
VASTATTAVAA	2023	2022
	€1 000	€1 000
Oma pääoma		
Peruspääoma	29 268	33 657
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	16 971	19 023
Tilikauden yli-/alijäämä	-925	-2 051
Oma pääoma	45 314	50 629
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	9	14
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 433	1 195
Muut toimeksiantojen pääomat	12	11
Toimeksiantojen pääomat	1454	1219
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	57 433	51 185
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat	2 595	2 572
Pitkäaikainen	60 028	53 757
Lyhytaikainen		
Lyhytaik. joukkovelkakirjalainat	0	0
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	5 829	5 258
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	720	1246
Ostovelat	2 071	2 868
Muut velat	3 524	3 302
Siirtovelat	2 966	2 576
Lyhytaikainen	15 110	15 250
Vieras pääoma	75 138	69 008
VASTATTAVAA	121 906	120 856
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	37,4	42,3
Suhteell. velkaantuneisuus,%	172,0	72,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	16 046	16 972
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 467	1 529
Lainakanta 31.12., 1000 €	63 262	56 443
Lainakanta, €/asukas	5 785	5 084
Lainat ja vastuut, 31.12.	64 205	57 271
Lainat ja vastuut, €/asukas	5871	5159
Velat ja vastuut, %:a käyttötuloista	174,2	73,1
Lainasaam. 31.12., 1000 €	6 289	6 571
Asukasmäärä	10 935	11 102



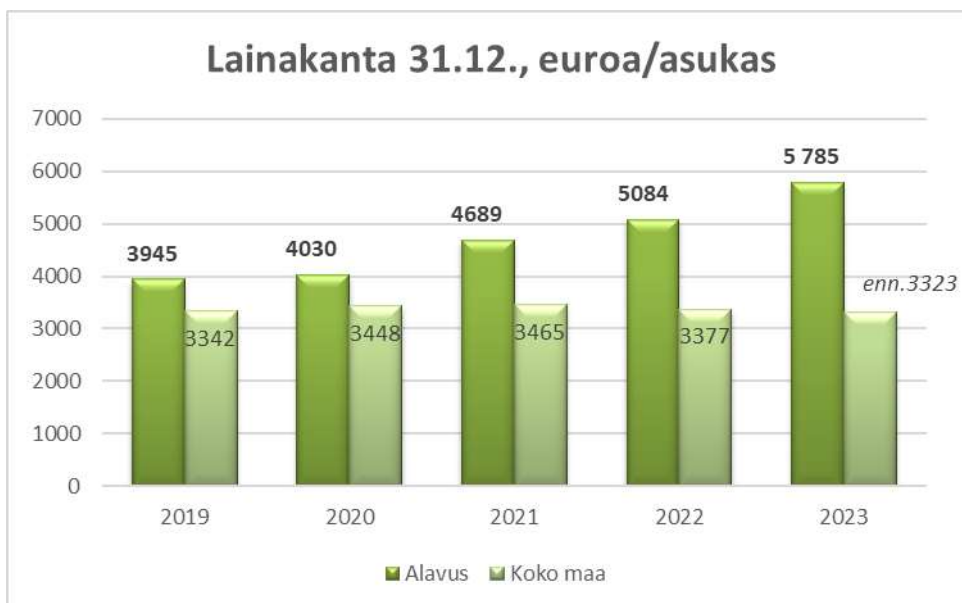
Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä uusista sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta, 50 %:n ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Alavuden omavaraisuusaste on 37,4 % ja on alle koko maan vuoden 2022 keskiarvon.



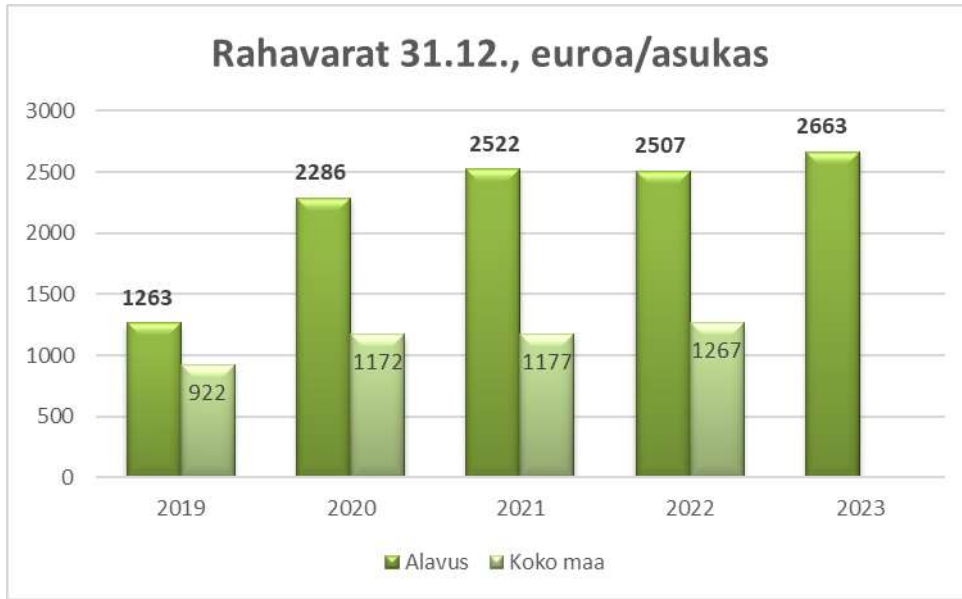
Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien ikä, arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on Alavudella 172,0 %, kun koko maan tunnusluku oli vuonna 2022 56,5 %. Tunnusluvun huomattava muutos johtuu käyttötulojen (ml. verotulot ja valtionosuudet) voimakkaasta laskusta.



Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää käytettävissä tulevien vuosien liikkumavaraksi. Tunnusluku on heikentynyt Alavudella nyt kolme vuotta peräjälkeen ja jäämme reilusti alle koko maan keskiarvon.



Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantamme on ollut viime vuosina yli valtakunnan keskitason ja se on jatkanut edelleen nousuaan. Lainat asukasta kohden on 5785 €. Vuoden 2023 tilinpäätösesennusteen mukaan koko maan lainakanta/asukas on 3 323 €.



Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Alavudella rahavarat ovat reilusti yli koko maan keskitason.

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT	
TULOT (1 000 e)	
Toiminta	
Toimintatuotot	9 995
Verotulot	20 893
Valtionosuudet	12 379
Korkotuotot	345
Muut rahoitustuotot	1 659
Tulorahoituksen korjaukset	0
-Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutusvoitot	-51
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	860
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	2 644
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	872
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 077
Kokonaistulot yhteensä	61 673
MENOT (1 000 e)	
Toiminta	
Toimintakulut	39 122
Valmistus omaan käyttöön	-224
Korkokulut	1 189
Muut rahoituskulut	228
Tulorahoituksen korjaukset	0
-Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustappiot	-220
Investoinnit	
Investointimenot	13 661
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	556
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5 258
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Kokonaismenot yhteensä	60 651
Täsmäytys:	
Kokonaistulot - Kokonaismenot =	1022
Muut maksuvalm. muutokset - Rahavarojen muutos =	1022
	0

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty alla mainitut tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät. Tytäryhteisöjä on yhteensä 11 kpl, kuntayhtymiä 4 kpl ja osakkuusyhteisöjä 2 kpl. Lisäksi konserniin kuuluu 14 osakkuusyhteisöä, joita ei ole yhdistelty niiden vähäisen merkityksen vuoksi konsernitilinpäätökseen.

Nimi ja kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus
Tytäryhteisöt / Alavus		
Alavuden Jäähalli Oy	83,35 %	83,35 %
Alavuden Kehitys Oy	100,00 %	100,00 %
Alavuden Lämpö Oy	100,00 %	100,00 %
A-Pesti Oy	100,00 %	100,00 %
Alavuden Vuokra-asunnot Oy	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Alavuden Linja-autoasema	100,00 %	100,00 %
Asunto Oy Eevanraitti	100,00 %	100,00 %
Asunto Oy Töysän Tapanintie 10	0,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Alavuden Palvelukortteli	100,00 %	100,00 %
Kuntayhtymät		
Etelä-Pohjanmaan liitto, Seinäjoki	5,90 %	5,90 %
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveys ky, Alavus 30.6.2023 saakka	53,59 %	53,59 %
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä, Seinäjoki	2,72 %	2,72 %
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	2,00 %	2,00 %
Osakkuusyhteisöt(yhdistellyt)		
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	25,30 %	25,30 %
Kt Oy Alavuden Teollisuuspuisto	38,00 %	38,00 %

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeet kokouksessaan 4.9.2017. Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen oskayhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla. Konserniohjeessa määritellään, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Konsernin tytäryhtiöiden taloushallinnon palvelut yhtä lukuunottamatta on hoidettu keskitetysti kaupungin talouspalveluiden toimesta. Tämä mahdollistaa ajantasaisen ja yhtenevän raportoinnin vuoden aikana. Tavoitteiden ja talouden seuranta on toteutettu ottamalla konsernin tytäryhteisöt mukaan kaupungin osavuositarkastuksiin. Konsernin toimintaa ohjataan ja seurataan myös johtoryhmätyöskentelyssä, jossa yksi käsiteltävä asiakokonaisuus on konserniasiat.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Alavuden Linja-autoaseman omistaman rakennuksen purkutyöt aloitettiin loppuvuonna, koska se oli jäämässä keskustan kehittämissuunnitelman mukaan rakennettavan sotokeskuksen ja kaupungin uusien toimitilojen tielle. Käynnistääkseen yhtiön purkutoimet, Alavuden kaupunki osti koko yrityksen osakekannan. Yhtiön purku on vielä kesken, mutta ennakkojako-osuutena kaupungin taseeseen on siirtynyt yhtiön tontti liittymiseen. Myös yhtiön kirjanpidollinen alaskirjaus tehtiin vuonna 2023.

Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alussa, poistui Alavuden kaupunkikonsernista ns. pakolliset kuntayhtymät, kuten Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä ja Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä.

Kuusio kuntien sosiaali- ja terveystyöntekijäyhtymä purettiin 30.6.2023, ja on mukana konsernitalinpäätöksen luvuissa tuohon ajankohtaan saakka.

Uutena yhtiönä konserniin on tullut mukaan Kiinteistö Oy Alavuden Palvelukortteli; kaupungin omistusosuus 100 %. Yhtiöllä ei ole ollut vielä vuoden 2023 aikana toimintaa eikä sillä ole omaa pääomaa.

Konsernin tavoitteita, niiden toteutumista ja muuta tietoa on käsitelty tilinpäätöksen osiossa 2.1. kohdassa kaupungin konserniyhtiöt.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohje on konsernivalvonnan perustyökalu jota konserniyhtiöt ovat omien hallintojensa päätöksillä sitoutuneet noudattamaan. Tytäryhtiöiden on esim. etukäteen hankittava konsernijohtoon suostumus merkittävimpiin yhtiöitä koskeviin asioihin.

Konsernijohto ohjeistaa tarvittaessa edustajiaan konserniyhteisöissä ja nimeää jäsenehdokkaat tytäryhtiöiden hallituksiin. Osana konsernivalvontaa konsernin tytäryhtiöitten tilintarkastusyhteisö on sama kuin kaupungilla.

Konsernin tytäryhteisöjen vastuuhenkilöt ovat Alavuden Vuokra-asunnot Oy:tä lukuunottamatta kaupungin palveluksessa, joka myös kytkee tytäryhteisöt tehokkaasti niihin riskienhallinta- ja palvelujärjestelmiin, jotka koskevat kaupunkia.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

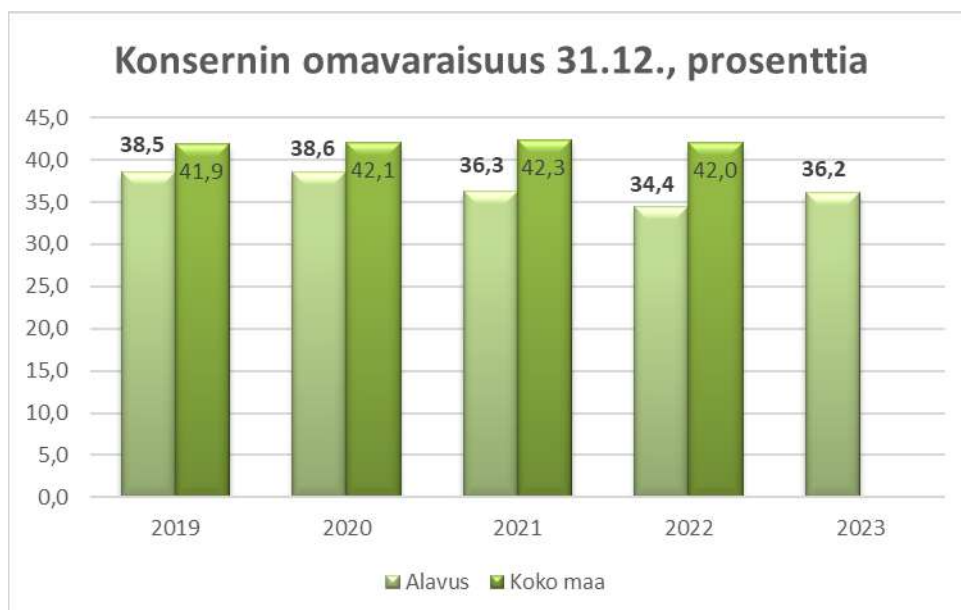
KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
	€1 000	€1 000
Toimintatuotot	18 086	83 035
Toimintakulut	-44 951	-158 446
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	661	578
Toimintakate	-26 204	-74 833
Verotulot	20 754	37 647
Valtionosuudet	12 379	45 139
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	58	35
Muut rahoitustuotot	1 588	927
Korkokulut	-1 618	-534
Muut rahoituskulut	-141	-1 772
Vuosikate	6 817	6 610
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 641	-8 272
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	-720	0
Satunnaiset erät	-221	0
Tilikauden tulos	-765	-1 662
Tilinpäätössiirrot	10	19
Tilikauden verot	-13	-14
Laskennalliset verot	-13	-34
Vähemmistöosuudet	3	28
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-779	-1 663
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,2	52,4
Vuosikate/Poistot, %	92,6	79,9
Vuosikate, euroa/asukas	623	595
Asukasmäärä	10 935	11 102

KONSERNINRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2023 €1 000	2022 €1 000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 817	6 610
Satunnaiset erät	-221	0
Tilikauden verot	-13	-14
Tulorahoituksen korjauserät	-1 242	-808
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 954	-11 838
Rahoitusosuudet	884	464
investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 763	469
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 966	-5 119
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-156	-69
Antolainasaamisten vähennys	258	320
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 317	11 399
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 539	-7 855
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-422	-1 212
Oman pääoman muutokset	-1 250	-1 542
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	153	143
Vaihto-omaisuuden muutos	-166	33
Saamisten muutos	6 624	5 950
Korottomien velkojen muutos	-5 506	-3 077
Rahoituksen rahavirta	4 313	4 091
Rahavarojen muutos	1 346	-1 028
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	30 139	30 659
Rahavarat 1.1.	28 792	31 686
	1 346	-1 028
Investointien tulorahoitus, %	61,6	58,1
Pääomamenojen tulorahoitus, %	34,9	34,8
Lainanhoitokate	0,8	0,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,6
Kassan riittävyys, pv	163,3	62,0
Asukasmäärä	10 935	11 102

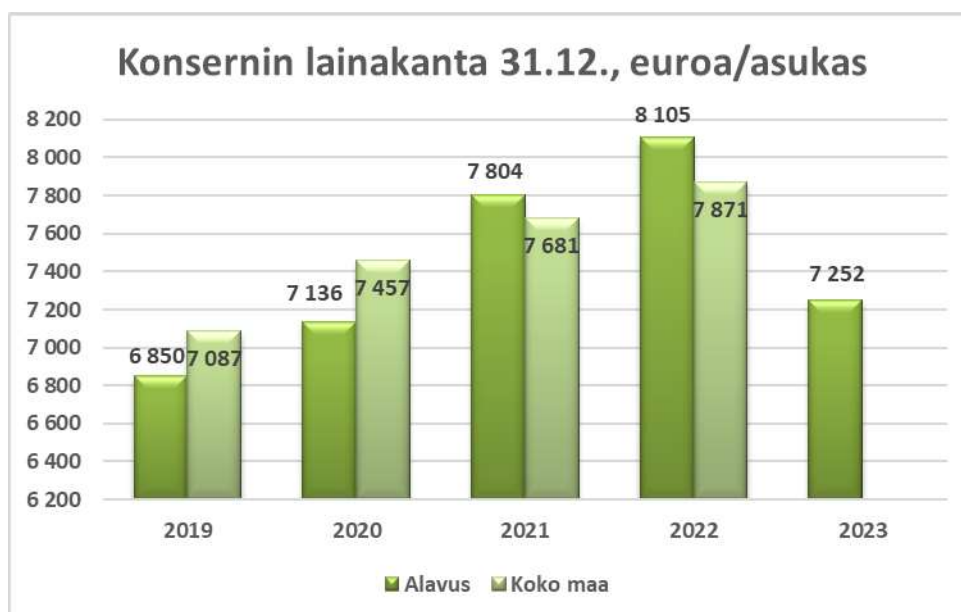
KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2023	2022
	1 000 e	1 000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	2 441	3 266
Aineelliset hyödykkeet	0	0
Maa- ja vesialueet	11 020	11 391
Rakennukset	56 300	65 079
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 543	24 486
Koneet ja kalusto	2 212	4 017
Muut aineelliset hyödykkeet	454	557
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	3 251	6 224
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	96 779	111 754
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	10 719	10 399
Muut osakkeet ja osuudet	619	1 073
Muut lainasaamiset	1 659	1 737
Muut saamiset	11	16
Sijoitukset yhteensä	13 009	13 226
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	112 229	128 246
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	433	367
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	474	973
Saamiset	3 138	9 610
Rahoitusarvopaperit	23 122	22 332
Rahat ja pankkisaamiset	7 017	8 326
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	33 751	41 241
VASTAAVAA YHTEENSÄ	146 413	169 854

VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 e	1 000 e
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 268	33 657
Arvonkorotusrahasto	138	138
Muut omat rahastot	278	411
Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	23 904	24 813
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-779	-1 663
OMA PÄÄOMA YHT.	52 810	57 355
VÄHEMMISTÖOSUUDET	138	604
PAKOLLISET VARAUKSET	0	423
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 726	1 521
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	72 306	81 179
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 117	4 106
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	6 997	8 809
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 320	15 858
VIERAS PÄÄOMA YHT.	91 739	109 951
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	146 413	169 854
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	36,2	34,1
Suhteellinen velkaantuneisuus. %	179,1	65,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	23 125	23 149
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 115	2 085
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 e	79 303	89 987
Konsernin lainat, euroa/asukas	7 252	8 105
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	80 472	92 285
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 359	8 312
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 e	1 671	1 754
Kunnan asukasmäärä	10 935	11 102



Konsernin omavaraisuusaste, joka mittaa miten suuri osa varoista on rahoitettu omalla pääomalla, on 36,2 %. Tämä on selvästi alle tavoitearvon, joka on vähintään 50%. Myös koko maan omavaraisuusasteen keskiarvo oli vuonna 2022 alle tavoitearvon.



Konsernin lainakannan huomattavaan laskuun on synnä EPSHP:n ja Eskoon poistuminen konsernista. Vertailulukua koko maan keskiarvosta ei ole vielä saatavilla, mutta se tulee myös laskemaan vastaavasti.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden alijäämä -925 272,97 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä/alijäämättilille vähentämään taseen omaa pääomaa. Tilikauden tulosta ei ole käsitelty poistoeron, varausten tai rahastojen muutoksilla.

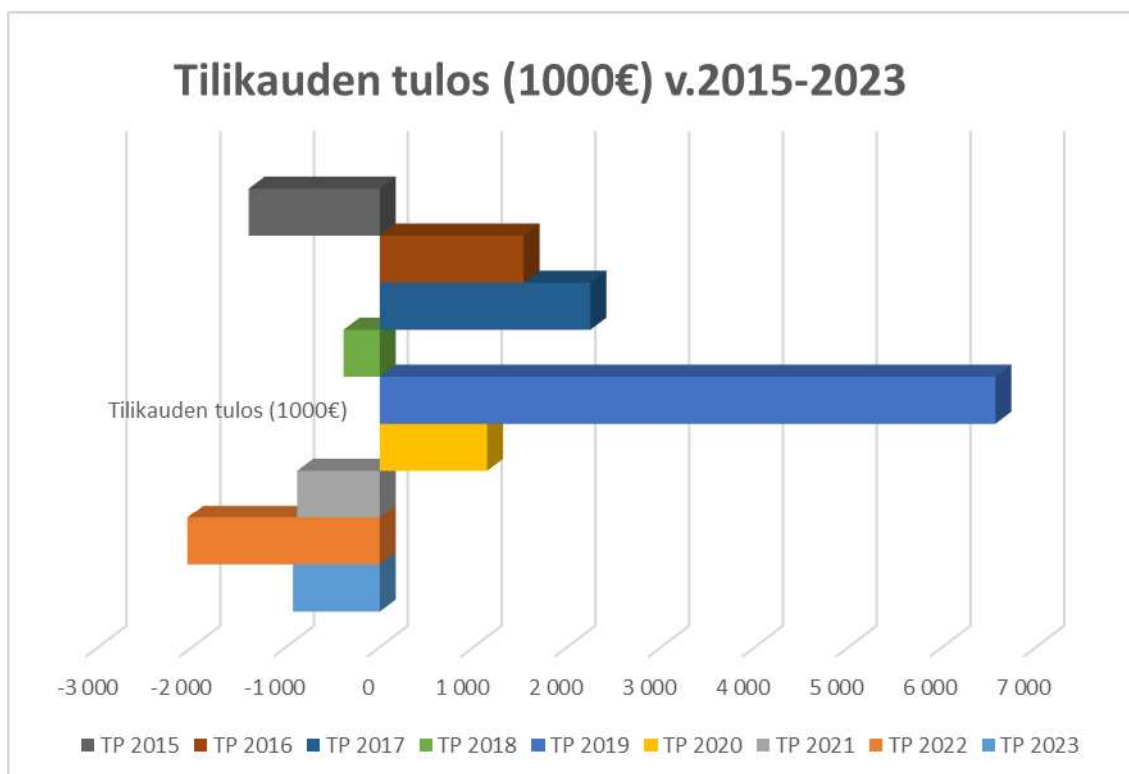
1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden alijäämä, -925 272,97 euroa, oli 239 670 euroa alkuperäistä talousarviota heikompi tulos ja 947 930 euroa lopullista talousarviota parempi tulos. Ero talousarvioon johtui lähinnä budjetoitua paremmin toteutuneista toimintatuotoista.

Vuoden 2023 aikana tehtiin kaksi lisätalousarviota, joilla korjattiin alkuperäisen talousarvion määrärahoja ja tuloarvioita muuttuneita olosuhteita vastaaviksi. Talousarviovuoden aikana seurattiin talouden toteutumista systemaattisesti toimialoilla, johtoryhmässä, lautakunnissa ja Kaupunginhallituksessa sekä kvarttaaleittain osavuosisikatsausten myötä valtuustossa.

Esitystä talouden tasapainottamiseen ei ole pakko laatia, koska taseessa on aikaisemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää tilikauden alijäämäkirjauksen jälkeen 16,0 miljoonaa euroa.

Koska Alavuden kaupungin talous näyttää valtionosuuksien voimakkaan laskun myötä tulevana vuosina muodostuvan säännönmukaisesti alijäämäiseksi, päätti kaupunginhallitus alkuvuodesta käynnistää talouden sopeuttamisohjelman laadinnan.



2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Hallinto- ja talouspalvelut

Kaupunginvaltuusto

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tarkoituksena on kaupungin kehittymisen edistämiseksi ja alavutelaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi päättää kaupungin visiot ja strategiat, asettaa taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet sekä valvoa niiden toteutumista.

Kaupungin strategiatavoitteet:

Elinvoimainen Alavus, Hyvinvoiva asukas, Osaava asukas, Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginvaltuusto, vaalit, tarkastuslautakunta, vaikuttamistoimielimet, joita ovat nuorisovaltuusto, ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto

Toiminnan painopistealueet:

Valtuuston tavoitteita ei aseteta erikseen. Ne mitataan ja arvioidaan palvelualueittain, joiden tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta. Kaupunkistrategian päivitys vuonna 2023.

Nuorisovaltuuston, ikäihmisten neuvoston ja vammaisneuvoston toiminnan tavoitteena on välittää edustamansa ryhmien näkemykset kaupungin päätöksentekoon.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	30	20		20	21	1	104,8 %
Myyntituotot	6						
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	24	20		20	21	1	104,8 %
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 135	- 136	- 10	- 146	- 143	3	97,8 %
Henkilöstökulut	- 82	- 82	- 10	- 92	- 98	- 7	107,4 %
Palvelujen ostot	- 34	- 38		- 38	- 26	11	69,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 9	- 7		- 7	- 8	- 2	125,6 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 10	- 11		- 11	- 10		97,1 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 105	- 116	- 10	- 126	- 122	4	96,6 %

Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kaupunginhallituksen tehtävänä on edistää kaupungin kehittymistä ja turvata alavutelaisten hyvinvointi. Hallitus huolehtii valtuuston hyväksymien vision, strategian ja tavoitteiden toteutuksesta. Hallitus johtaa yleistä palvelutuotantoa, käynnistää kehittämisprosesseja ja ohjaa asioiden valmistelua kaupungin toimielimissä ja kaupunginvirastossa sekä valvoo päätösten täytäntöönpanoa. Kaupunginhallitus valmistelee ja päättää keskeisistä konsernin johtamiseen liittyvistä periaatteista. Keinoina ovat yhteistyöverkoston rakentaminen, ulkoinen edunvalvonta ja ajantasainen johtamisjärjestelmä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginhallitus ja markkinointi

Toiminnan painopistealueet:

Kaupunkistrategian päivittäminen ja jalkauttaminen. Alavuden kaupunkikeskustan kokonaiskehittämisen edistäminen ja Palvelukorttelin hankesuunnitelman toteuttaminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	123	23	160	183	251	67	136,8 %
Myyntituotot	6				19	19	
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	117	23	160	183	195	12	106,5 %
Muut toimintatuotot					37	37	
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 417	- 1 469	- 163	- 1 632	- 2 007	- 375	123,0 %
Henkilöstökulut	- 403	- 384	- 43	- 427	- 424	3	99,4 %
Palvelujen ostot	- 726	- 844	- 30	- 874	- 968	- 95	110,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 29	- 26		- 26	- 25		99,7 %
Avustukset	- 188	- 174		- 174	- 156	18	89,8 %
Muut toimintakulut	- 72	- 42	- 90	- 132	- 433	- 301	327,7 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 294	- 1 446	- 3	- 1 449	- 1 757	- 308	121,3 %

Toimintakulujen ylitys kertyi teollisuushallin myyntitappiosta, Kuussotelta siirtyneiden saatavien luottotappiokirjauksesta sekä ympäristöterveydenhuollon lisälaskusta.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Elinvoimaisuuden lisääminen	Elinkeino- ja muut kasvupalvelut Asumisen palvelut Vuokra-asumisen mahdollisuudet Tonttitarjonta Teollisuusalueiden tarjonta Markkinointi	Asukasluvun kehitys Työttömyysaste Työvoiman määrä Myydyt tontit
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden hyvinvointi	Hyvinvointikertomus Yhteisöjen hankkeiden tukeminen Palvelukorttelin hankesuunnitelman toteuttaminen Työllisyyden kuntakoikeilu	Toteutuneet toimenpiteet Asukkaiden aloitteet Toteutuneet hankekohteet Työttömyysjaksojen lyhentyminen
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden kouluttautumisen vahvistaminen	Koulutusverkosto elinikäisen oppimisen tukena Laadukas lukio SEAMK / Maakuntakorkeakoulu SEDU:n hybridikampus JAMI-yhteistyö EPANET-verkosto	Työvoiman saatavuus Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvinvoinnin, osaamisen ja talouden kehitys	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Henkilöstöohjelman toimenpiteet Vahva talous	Henkilöstöraporttien luvut Toteutuneet toimenpiteet Tunnusluvut

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Asukasluku: 10 935 (11.109)

Työttömyysaste: Alavus 10,5 % (6,6 %), Etelä-Pohjanmaa 8,6 % (7,5 %)

Työvoiman määrä: 4530 (4658)

Myydyt tontit: omakotitontti 4 kpl (12), liiketontti - kpl (1) , teollisuustontti 1 kpl (1 kpl)

Kaupunkimarkkinointi: Toteutettiin suunnitelmallista aktiivista, monikanavaista ja tunnistettavaa viestintää. Yhtenäistettiin kaupungin viestintätunnuksen ja ikonien käyttöä mm. mainoskuviissa. Tapahtumien ja

erilaisten teemaviikkojen markkinointiyhteistyötä edistettiin tekemällä yhteistä suunnittelua ja yhtenäistä kampanjointia eri toimijoiden kanssa. Matkailumarkkinoinnissa merkittävä uudistus oli uuden omilla teippauksilla varustetun infovaunun käyttöönotto. Medianäkyvyydessä erityisesti osallistavien tapahtumien kuten kaupunginjohtajan kävelykampanjan osalta onnistuttiin hyvin.

Elinvoimaohjelma ja maapoliittinen ohjelma hyväksyttiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuuhenkilö ja työryhmä aloittivat tehtävissään.
Asukkaiden aloitteiden määrä: Kuntalaisaloitteet 4 kpl (2), valtuustoaloitteet 1 kpl (16).
Toteutuneiden hankekohteiden määrä: 1 kpl (3), Virtaa Alavuden kyliin -hanke.

Työttömyysjaksojen lyhentyminen:

Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä: 71 henkilöä (55 henkilöä)

Työhaun keskimääräinen kesto: 38 viikkoa (44 vkoa)

Työvoiman saatavuus:

(vähintään) toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus: 68,2 % (kuntien avainluvut, 2021)

Henkilöstöohjelman toimenpiteet: toteutettiin 7 (7) ja käynnistettiin 2 (5).

Riskit/Riskienhallinta/Riskien toteutuminen tilikaudella

Palvelukorttelihankkeen eteneminen hidastuu tai pysähtyy.

Riski osittain toteutui, hanke hidastui.

Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen / talouden seuranta, ennakointi ja korjaavat toimet.

Riski osittain toteutui, korjaavia toimia toteutettiin (esim. veroproentin nosto).

Työpaikkojen terveellisyys ja turvallisuus (mm. sisäilmaongelmat) / yhteistyössä työsuojelutoimikunta, sisäilmatyöryhmä, työterveyshuolto, johtoryhmä.

Riski osittain toteutui, sisäilmaongelmien vuoksi väistöilamuuuttoja (sivistystoimen hallinto ja taloushallinto).

Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tarkoituksena on luoda valtuustolle ja kaupunginhallitukselle sekä kaupungin muulle organisaatiolle edellytykset tulokselliselle työskentelylle ja palvelutuotannolle.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kansliapalvelut ja seuraavat toiminnot: henkilöstöhallinto, työterveyshuolto ja henkilöstötoiminta.

Toiminnan painopistealueet:

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen. Eduskuntavaalit 2023.

Laadukkaan asiakaspalvelun jatkuminen kaupungin asiointipisteessä väistötilamuutoksessa.

Henkilöstöohjelman toimenpiteiden toteuttaminen mm. henkilöstön osaamista, työkykyä, työturvallisuutta ja työhyvinvointia edistävät toimet.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	112	124		124	109	- 15	88,0 %
Myyntituotot	5	4		4	7	3	174,3 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	108	120		120	102	- 18	85,2 %
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 745	- 1 409	- 3	- 1 412	- 1 415	- 3	100,2 %
Henkilöstökulut	- 224	- 844	- 3	- 847	- 887	- 40	104,7 %
Palvelujen ostot	- 462	- 511		- 511	- 471	39	92,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 43	- 38		- 38	- 39	- 1	103,7 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 16	- 17		- 17	- 18	- 1	106,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 633	- 1 285	- 3	- 1 288	- 1 306	- 18	101,4 %

Toimintatuottoja pienensi vuoden 2022 tilinpäätöksen työterveyshuollon Kela-korvauksen oikaisu, joka oli jaksotettua pienempi. Tasausmaksun (=entinen eläkemenoperusteinen maksu) korotus loppuvuodesta.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Viestinnän vahvistaminen	Digitalisaatio Suunnitelmallinen viestintä ja markkinointi	Koulutussuunnitelmat, digiosaaminen Viestintäsuunnitelma
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asiakaspalvelu	Laadukas asiakaspalvelu Sähköisen asioinnin tukeminen	Muutto väistöiloihin Digitukea asiointipisteissä
Kaupungin kesätyöllistäminen	Kaupungin kesätyöllistäminen Kesätyöllistämistuki yrityksille	Kesätyöpaikka n. 70:lle nuorelle
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Sisäisten toimintojen kehittäminen	Henkilöstöohjelman toimenpiteet Sisäisen viestinnän kehittäminen	Toimenpiteitä toteutettu Uusi intra Kehittämistöitä toteutettu

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Digitalisaatio ja tiedonhallinnan kehittäminen: Tiedonhallintalain edellyttämiä toimia toteutettiin aikataulun mukaisesti. Toteutettiin tietopalvelua ja asianhallintaa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Asiointipisteessä järjestettiin digitukea. Työturvallisuustutka-sovellus otettiin käyttöön.

Suunnitelmallista viestintää ja markkinointia toteutettiin yhteistyössä uuden viestintää vahvistamaan perustetun toimialojen yhteisen viestintätiimin kanssa. Uuden intran käyttöönottoa siirrettiin seuraavalle vuodelle.

Laadukas asiakaspalvelu: Toteutettiin väistöilamuutoksessa (kaupungin neuvonta osoitteeseen Torikatu 1). Eduskuntavaalit järjestettiin vastuullisesti.

Nuorten työllistäminen: Kaupunki työllisti n. 70 (70) nuorta. Tukea maksettiin yhteensä 36 (42) työnantajalle, yhteensä 261 (266) nuoren työllistämiseen yhteensä 54.000 € (53.000 €).

Henkilöstöohjelman toimenpiteitä toteutettiin suunnitelmallisesti yhteistyössä mm.:
Työturvallisuusjohtaminen, esihenkilöjohtoinen riskienarviointi
Osaamisen kehittäminen, Alavuden tulevaisuudentekijät - kehittäjäyhteisö II aalto.

Riskit/Riskienhallinta:

Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys, henkilöstön jaksaminen, työterveysseuranta, osaamisen turvaaminen / rekrytoinnin kehittäminen, varhainen tuki, osaamiskartoitus.

Tietoteknisten järjestelmien toimivuus, tietosuojariskit / käyttäjien koulutus, perehdyttäminen.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Kartoitetut riskit eivät toteutuneet.

Talous- ja tietohallintopalvelut

Vastuuhenkilö: talousjohtaja, tietohallintopäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tehtävänä ovat talous- ja perustietotekniikan palvelujen tuottaminen ja kehittäminen Alavuden kaupungille ja sen konserniyhtiöille. Tavoitteena on tuottaa laadukkaat ja häiriöttömät palvelut, jotka luovat edellytykset toimialojen tehokkaalle työskentelylle sekä ulkoiselle raportoinnille kustannustehokkaasti.

Palvelualueen oleellisena tehtävänä on toimia yhteistyössä toimialojen kanssa myös eri hankkeissa ja projekteissa (rakennushankkeet, sähköisten järjestelmien käyttöönottoprojektit jne.).

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Talospalvelut; laskentatoimi ja palkkahallinto

Tietohallintopalvelut; ICT-palvelut ja 6Net

Toiminnan painopistealueet:

Digitalisaatiota edistävät kehityshankkeet, jatkuva tietoverkko- ja palvelininfrastruktuurin kehitystyö.

Käyttäjätuottavuuden mittaus ja sen pohjalta toteutettavat koulutustoimenpiteet tai muut mahdolliset kehitystarpeet.

Käyttäjätuen kehittäminen ja itsepalvelumenetelmien, kuten ohjeistusten ja itsepalvelumenetelmien kehittäminen.

Tietoturvan kehittämishankkeet, ml. ulkopuolinen auditointi sekä tiedonhallintalain vaatimien asioiden huomioiminen kehitystyössä.

Intran kehityshankkeen läpivienti.

Johdon Työpöytä-sovelluksen käyttöönotto ajantasaisen ja helposti tulkittavan tiedon saamiseksi tiedolla johtamisen työkaluksi.

Hyvinvointialueen valmisteluun osallistuminen ja sen tuomien muutoksien arviointia, jatkuu myös vuodelle 2023.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	159	95		95	123	29	130,2 %
Myyntituotot	158	95		95	123	28	129,9 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot	1						
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 071	- 1 123	- 6	- 1 129	- 1 107	21	98,1 %
Henkilöstökulut	- 560	- 571	- 6	- 577	- 561	16	97,3 %
Palvelujen ostot	- 420	- 454		- 454	- 453	1	99,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 35	- 34		- 34	- 32	2	92,8 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 56	- 63		- 63	- 61	2	97,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 913	- 1 028	- 6	- 1 034	- 984	50	95,2 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Digitaalisten palvelujen lisääminen	Tuetaan toimialojen kykyä edistää digitalisaatiota sekä hyödyntää jo olemassa olevia tietojärjestelmiä toiminnassaan	Uusia digitaalisia palveluja otettu käyttöön
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Häiriöttömät palvelut ja vakaa infrastruktuuri	Palveluiden jatkuva kehitystyö ja infran ylläpito ja kehitys	Palvelukatkosten määrä
Ajantasaiset ja luotettavat raportit	Ohjelmistojen tehokas käyttö ja henkilöstön osaamisen ylläpito	Saatu palaute
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Palaverit, ajankohtaiskoulutukset, etätö-mahdollisuus, tyky-päivät	Motivoitunut ja osaava henkilöstö Työtyytyväisyyskyselyt Poissaolot

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Palvelualueen strategian mukaisiin tavoitteisiin on päästy hyvin sekä Tietohallitopalveluissa että Talouspalveluissa. Tuotetut palvelut ovat olleet pääosin häiriöttömiä ja ajantasaisia. Koko organisaatiota koskevia tietotknisiä ongelmatilanteita ei tarkastellun ajanjakson aikana ole ilmennyt.

Tietoturvan ja tietosuojan osalta on tietoturva ja tietosuojatyöryhmän kokouksia pidetty 2023 aikana kaksi kertaa. Työryhmän tavoitteita on ollut käydä läpi kvartaaleittain mahdollisia poikkeustapahtumia sekä suunnitella tietoturvan ja tietosuojan kehittämistä, esimerkiksi henkilöstöä kouluttamalla. Kuluneen tarkastelujakson aikana ei ole havaittu tietoturva -tai tietosuojapoikkeamia. Tietohallinnon henkilöstö on osallistunut tietoturvakoulutuksiin. Alavuden kaupunki on osallistunut Kankaanpään kaupungin vetämään kuntien digitaalisen turvallisuuden kehittämishankkeeseen, joka on päättynyt vuoden 2023 lopussa. Hankkeeseen on kuulunut myös ulkopuolinen kyberturvallisuusympäristön arviointi, josta on saatu selkeitä kehittämiskohteita tuleville vuosille.

Digitaalisten palveluiden osalta on toteutettu Whistleblower -EU-direktiivin vaatima ilmoituskanava sekä Alavuden Intran kehityshanke on käynnistetty 2023 loppuvuoden aikana. Myös etätöskentelyyn ja etäleimauksiin liittyvä uudistus (mobiilisovellukseen pohjautuva leimaus) on toteutettu vuoden 2023 aikana.

Osaamisen ylläpitämiseksi henkilöstö on osallistunut ajankohtaiskoulutuksiin. Etätömahdollisuus on paljon käytössä ja se koetaan tukevan työhyvinvointia.

Riskit/Riskienhallinta:**Taloudelliset riskit**

Tietohallinnon palvelualueen oleellisimpia taloudellisia riskejä ovat odottamattomat kustannusten nousut

esimerkiksi laitehankintojen ja palveluhankintojen osalta. Hinnossa on tapahtunut merkittävää nousua 2020 vuoden alusta alkaen, mutta nämä eivät ole vielä vaikeuttaneet laite- tai palveluhankintoja. Taloudellisiin riskeihin voidaan ennakoida tarkkailemalla markkinoita sekä olemalla mukana kansallisissa hankintasopimuksissa (ent. Kuntahankinnat, nykyisin Hansel). Hankintasopimuksista vastaava taho, esimerkiksi Hansel, viestii asiakkaiden suuntaan hyvin odottamattomista hinnannousuista ja pyrkii toiminnallaan estämään yllättävien tilanteiden ilmaantumisen.

Toimintaan liittyvät riskit

Palvelualueen toimintaan liittyviä riskejä ovat mm. henkilöstöresursseihin liittyvät riskit. Palvelua tuotetaan koko kuntaorganisaation laajuudella, joten henkilöstössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat hyvin helposti mm. vasteaikoihin sekä palvelun laatuun.

Henkilöstöresursseihin liittyviä riskejä pyritään ennakoimaan mm. kehityskeskusteluiden pohjalta tehtävien kehittämissuunnitelmien avulla sekä huolehtimalla työhyvinvoinnista yhdessä työterveyshuollon kanssa.

Kyberturvallisuusriskejä ovat organisaatiolla käytössä oleviin järjestelmiin ja laitteisiin kohdistuvat riskit, joiden toteutuessa voi tietojärjestelmät tai palvelut olla pois käytöstä tai niihin pääsyä joudutaan rajoittamaan. Riskejä voidaan vähentää ylläpitämällä laitteiden ja järjestelmien tietoturvaa erilaisilla teknisillä toimilla ja menetelmillä sekä kouluttamalla ja ohjeistamalla henkilöstöä tietoisemmaksi näiden osalta. Lisäksi tulee kehittää sisäisiä toimintaohjeita häiriötilanteissa.

Ulkoiset auditoinnit tulisi myös säännöllisesti toteuttaa.

Maatalouspalvelut

Vastuhenkilö: maaseutupäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Maaseutuspalvelujen perustehtävä on tarjota hyvät maaseutuhallinnon palvelut yhteistoiminta-alueen viljelijöille ja omalta osaltaan edistää kilpailukykyisen maaseutuyrittämisen edellytyksiä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Toiminnan painopistealueet:

Henkilöstön ja asiakkaiden valmistautuminen uuteen ohjelmakauteen CAP27 kouluttautumalla ja koulutuksia järjestämällä.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	28	29		29	27	- 2	93,1 %
Myyntituotot	28	29		29	27	- 2	93,1 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 154	- 156	- 2	- 158	- 146	12	92,4 %
Henkilöstökulut	- 142	- 144	- 2	- 146	- 132	14	90,1 %
Palvelujen ostot	- 4	- 3		- 3	- 5	- 2	169,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		- 1		- 1	- 1		128,3 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 7	- 8		- 8	- 8		102,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 126	- 127	- 2	- 129	- 119	10	92,3 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Maatalousyrittäjien ammattitaidon ja hyvinvoinnin ylläpitäminen sekä kehittämistoimenpiteisiin aktivoiminen.	Erialaisten ammattitaitoa ja hyvinvointia ylläpitävien koulutus- ja infotilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä hankkeiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa.	Maatalousyrittäjien osallistumisaktiivisuus koulutuksiin sekä maatilojen investointihankkeiden lisääntyminen.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Maaseututoimen yhteistoimintasopimuksen (Alavus/Ähtäri) toimeenpanon siten, että lakisääteiset tehtävät tulevat hoidettua annettujen aikataulujen puitteissa ja siten, että asiakkaat saavat mahdollisimman suuren hyödyn tasapuolisesti koko yhteistoiminta-alueella.	Asiakaspalvelua järjestetään päätoimipisteessä hakuaikoina joka päivä, Ähtäriin toimipisteessä 2 päivänä viikossa ja loma-aikoina vähintään puhelin/sähköpostipäivystys. Koulutustapahtumia järjestetään fyysisesti tai sähköisesti ja henkilökohtaista neuvontaa tarpeen mukaan. Kiireapulainen palkataan kevätajaksi.	Tukikoulutustapahtumia asiakkaille vähintään 3 kpl joko fyysisesti tai sähköisesti sekä henkilökohtaista neuvontaa toimistossa, puhelimitse tai sähköisesti tarpeen mukaan nopeasti. Asiakkaiden tuet maksussa 1. maksukeräilyssä

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Keväällä 2023 maataloustukia haki yhteistoiminta-alueella 513 tilaa, joista 420 oli Alavuden viljelijöitä ja ähtäriläisiä 93 kpl. Sähköisesti tukia haki 99,4 % tiloista. Aktiivisten tilojen määrä väheni edellisestä vuodesta yhteensä 22 kpl eli 4,1 %.

Tukihakemuskoulutustilaisuuksia järjestettiin viljelijöille pitkästä ajasta fyysisestikin yhteensä 4 kpl, koska tukikauden vaihtuminen toi paljon uutta asiaa ja uusia tukiehtoja. Koulutuksiin osallistui yhteensä 259 henkilöä. Lisäksi teimme Etelä-Pohjanmaan Ely-keskuksen ja alueen maaseututoimien kanssa useita striimattuja etäkoulutuksia Teams-tekniikalla ja YouTubeen tallennettuna. Koulutuksia on katsottu yhteensä yli 5.000 kertaa.

Maataloustukia on maksettu kauttamme yhteensä 15 miljoonaa euroa, joista noin 10,6 miljoonaa euroa Alavuden viljelijöille. Maksettujen tukien määrä pieneni edellisistä vuosista uuden tukikauden vuoksi. Osa tuista on siirretty maksettavaksi vuodenvaiheen jälkeen. Yli 99 % tuista on maksettu ensimmäisessä maksukeräilyssä.

Yksikössä on työskennellyt kolme henkilöä. Henkilöstö on osallistunut Ely-keskuksen ja Ruokaviraston järjestämiin koulutustilaisuuksiin noin kerran kuukaudessa etäkoulutuksena Teams-tekniikalla sekä osittain jo paikan päälläkin tapahtuviin koulutuksiin.

Ely-keskuksen avustuksia maatilojen investointihankkeille on Alavudelle myönnetty 1,8 miljoonaa euroa. Maatalousinvestointiavustusten euromäärä kasvoi yli 100% edellisestä vuodesta, vaikka maatalouden talousnäkömät ovat viime vuosina olleet heikot. Investointihalukkuutta maatalousyrittäjiltä löytyy edelleen,

mutta isoja investointeja ei tällä hetkellä tapahdu.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Aktiivisten maatilojen lukumäärä, kpl	536	530	513	- 17	96,8%
Käytössä olevat peltohehtaarit, ha	20 500	20 550	20 250	- 300	98,5%
Suoritteiden määrä					
Maataloustukia maksettu yt-alueen kautta, milj. €	17,3	16	15	- 1	93,8%

2.2 Elinvoimapalvelut

Elinkeino- ja asumisen palvelut

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja

Palvelusuunnitelma:

Elinkeinopalvelut vastaa kaupunkistrategian Yrittäjyys elinvoiman veturina -painopisteen ja ”Homma hoidetaan” -elinvoimaohjelman toteuttamisesta. Elinvoimaohjelma kuvaa ne asiakokonaisuudet, joihin kaupunki sitoutuu edistääkseen alueen yritysten kasvua, kehittymistä ja kansainvälistymistä sekä uusien yritysten perustamista ja sijoittumista alueelle. Elinkeinopalvelut edistää alavutelaisten työelämään osallistumista ja osallistuu aktiivisesti elinikäistä oppimista tukevan koulutusverkoston kehittämiseen sekä vahvistaakseen yritysten rekrytointimahdollisuuksia. Osaavan työvoiman saatavuutta vahvistetaan myös aluemarkkinoinnin keinoin viestimällä kaupungista asuinalueena sekä alavutelaisten yritysten tarjoamista työskentelymahdollisuuksista. Asumisen palvelualue hoitaa kaupungille asetetut viranomaistehtävät ja kartoittaa sekä kehittää vaihtoehtoisia asumisen ratkaisuja.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut (työllisyyden kuntakokeilu, työllistäminen, etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja) sekä asumisen palvelut.

Toiminnan painopistealueet:

Elinkeinopalvelut tuottaa Yrittäjä on ykkönen -asenteen mukaisesti asiantuntevat ja asiakaslähtöiset strategian ja elinvoimaohjelman mukaiset elinkeino- ja kasvupalvelut palvelut joustavasti ilman hallinnollisia raja-aitoja. Tiivis yhteistyö yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa edistää osaavan työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta yrityksen sijaintipaikkana, työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena. Yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin hankintoihin vahvistetaan eri toimenpitein. Kaupungin omistamien teollisuustilojen yhtiöittäminen toteutetaan.

Alavuden kaupunki osallistuu Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksin, Kauhajoen ja Kurikan kaupunkien sekä Soinin, Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien kanssa. Kuntakokeilussa järjestetään palvelut työttömille ja palveluissa mukana oleville alle 30-vuotiaille, maahanmuuttajille ja KELAn etuuksilla oleville työnhakijoille. Lähellä asiakaskuntaa järjestettävät palvelut vahvistavat työllistymisvalmiuksia, lyhentävät työttömyysaikaa ja vastaavat yritysten työvoimatarpeeseen sekä joustavoittavat starttirahaprosessia. Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja tukevat alle 29-vuotiaita kohti koulutusta ja työelämää sekä hyvää arkea.

Kaupunki tuottaa palveluita itse ja yhteistyössä kumppaneiden ja hankkeiden kanssa sekä ostopalveluja hyödyntäen.

Aiempaa laajempi elinvoimaohjelma valmistuu keväällä 2023.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	442	550		550	564	14	102,6 %
Myyntituotot	88	47		47	37	- 10	78,3 %
Maksutuotot		12		12	6	- 6	48,9 %
Tuet ja avustukset	40	175		175	211	36	120,4 %
Muut toimintatuotot	313	316		316	311	- 5	98,3 %
Valmistus omaan käyttöön	2						
TOIMINTAKULUT	- 1 382	- 1 544	- 5	- 1 549	- 1 653	- 104	106,7 %
Henkilöstökulut	- 167	- 374	- 5	- 379	- 363	16	95,8 %
Palvelujen ostot	- 520	- 641		- 641	- 640	1	99,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 63	- 15		- 15	- 16	- 1	108,6 %
Avustukset	- 326	- 290		- 290	- 362	- 72	124,7 %
Muut toimintakulut	- 306	- 224		- 224	- 271	- 48	121,3 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 939	- 994	- 5	- 999	- 1 089	- 90	109,0 %

Asumisen palveluissa toimintakulut ylittivät koska huoneistojen vastikkeiden korotukseen ei oltu varauduttu ja osakehuoneistojen korjaustarve ylitti suunnitellun. Työmarkkinatuen kuntaosuus toteutui selkeästi budjetoitua suurempana.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Uusi elinvoimaohjelma valmis keväällä 2023	Laaja osallistava prosessi elinvoimaohjelman laatimiseksi	Ohjelma valmis keväällä 2023
Kaupunkistrategian toteuttaminen elinvoimaohjelman mukaisesti	Asiantuntijapalvelut hankitaan pääasiassa Alavuden Kehitys Oy:ltä	Asiantuntijapalvelut on hankittu budjetoidusti
Strategiaa ja elinvoimaohjelmaa toteuttavat yhteistyöhankkeet		Osallistutaan hankkeisiin budjetin mukaisesti.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen	Etsivä nuorisotyö ja Nuorten työpaja tavoittavat kohderyhmän tuloksellisesti	Nuorista 75% on mukana jatkotoimenpiteissä
Työllisyyspalveluiden asiakaslähtöinen toteuttaminen, osaamisen vahvistaminen, työttömyysjaksojen lyhentäminen ja yritysten rekrytointimahdollisuuksien vahvistaminen osana Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilua.	Osallistutaan aktiivisesti kokeilun toteuttamiseen ja rekrytointimahdollisuuksien kehittämiseen yhteistyöverkoston hyödyntäen. Hyvinvoiva asukas Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja.	Osallistuminen kokeiluun suunnitellusti. Osaavan työvoiman rekrytointia edistävien toimenpiteiden ketterä toteutus.

Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Koulutusverkoston kehittäminen	Aktiivisuus kehittämistyössä eri toimijoiden kanssa.	Ammatillista koulutusta on tarjolla sekä päätoimisesti että työn ohessa opiskeleville.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Rohkeasti kohti uutta -elinvoimaohjelma valmistui laajan osallistavan prosessin myötä ja kaupunginvaltuusto hyväksyi ohjelman lokakuussa. Kaupungin strategiaa on toteutettu tiiviillä verkostoyhteistyöllä asiantuntijaorganisaatioiden, paikkakunnan yrittäjäyhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Työllisyyden kuntakokeilu mahdollistaa sen, että kohderyhmään kuuluvat alavutelaiset asiakkaat saavat palvelut joustavasti ja läheltä. Kuntakokeilun myötä saadut kokemukset ovat evästäneet myös Kuntayhtymä Kympin suunnittelussa, jonka toiminnan käynnistymisen myötä työllisyyspalvelut tullaan toteuttamaan Alavudella vuoden 2025 alusta.

Koulutusverkostossa toimivat yhteisöt tarjoavat koulutuspalveluja alavutelaisille sekä työn ohessa suoritettavina että päätoimisinä opintoina. Kaupunki on tuottanut etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajan palvelut 1.1.2023 alkaen myös Kuortaneella, Soinissa ja Ähtärissä.

Vastuu palveluliikenteestä siirtyi kaupungille 1.1.2023.

Kaupunki osallistuu strategiaa ja elinvoimaa toteuttaviin yhteistyöhankkeisiin suunnitellusti. Marraskuussa käynnistyneellä, kaksivuotisella Leader-rahoitteisella Virtaa Alavuden kyliin -hankkeella tuetaan kylätoimijoita luomaan vahvaa oman kylän identiteettiä ja tuotteistetaan toimenpidekokonaisuus kylien oman aktiivisuuden ja elinvoiman tukemiseksi.

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen myötä aiheutunut turbulenssi energiamarkkinoilla ja taloudessa yleensä vaikeuttavat taloustilanteen ennakoitua muodostaen riskin.

Myös henkilöriski tulee tunnistaa, sillä henkilöresurssit palvelujen tuottamiseksi ovat niukat.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Uudisrakentamisen tason romahdus näkyy myös alavudella toimivien yritysten toiminnassa ja kiertyy aluetalouteen eri verkostojen ja alihankintaketjujen kautta. Yrityskentässä ennakoitujen muutosten myötä kaupunki on käynnistänyt prosessin, jolla valmistaudutaan paikallisen äkillisen rakennemuutoksen tuen hakemiseen.

Joustavan organisaation myötä palvelut on kyetty tuottamaan asiakkaille.

Liikuntapalvelut

Vastuuhenkilö: liikunta- ja hyvinvointipäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä liikunnan harrastamiselle eri puolilla Alavutta järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden (tasapuolisuus), tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Liikuntapalvelut (sisäliikuntapaikat, uimahalli, ohjaustoiminta, seurayhteistyö ja hallinto).

Ulkoliikuntapaikat (urheilu- ja pesäpallokentät, jalkapallokentät, luistelualueet ja kaukalot, valaistut ulkoilureitit, hiihtoladut jne.).

Toiminnan painopistealueet:

Elintapaohjauksen sekä lasten ja nuorten liikuntatoiminnan kehittäminen

Kunto-Lutran toimintojen tarkastelu ja käyttöönotto.

Ulkoliikuntapalvelujen toimintojen selkiyttäminen ja kehittäminen (hoitosuunnitelman laatiminen)

Liikuntapalvelujen (kokonaisvaltainen) toimintasuunnitelman tekeminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	119	370	- 160	210	229	19	109,0 %
Myyntituotot	101	320	- 160	160	197	37	123,0 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot	18	50		50	32	- 18	64,2 %
Valmistus omaan käyttöön	3						
TOIMINTAKULUT	- 1 203	- 1 552	- 8	- 1 559	- 1 412	147	90,6 %
Henkilöstökulut	- 560	- 777	- 8	- 785	- 656	129	83,6 %
Palvelujen ostot	- 243	- 335		- 335	- 327	7	97,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 69	- 113		- 113	- 102	11	90,6 %
Avustukset	- 38	- 40		- 40	- 39	1	97,7 %
Muut toimintakulut	- 292	- 286		- 286	- 287	- 1	100,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 080	- 1 182	- 168	- 1 349	- 1 183	166	87,7 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Monipuoliset liikuntamahdollisuudet eri puolilla Alavutta huomioiden annetut budjettiraamit ja resurssit.	Toimitaan hyväksytyyn budjetin mukaisesti	Käyntikerrat sekä saatu palaute
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Elintapaohjauksen kehittäminen ja laajentaminen (uudet kohde ryhmät) Mahdollisuuksien mukaan erilaisten liikuntaryhmien ja tapahtumien järjestäminen eri ikäisille asukkaille eri puolilla Alavutta.	Yhteistyössä toimiminen eri toimijoiden kanssa. Seurapalaverit ja tapaamiset.	Käyntikerrat Tapahtumien määrä
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Poikkihallinnollinen yhteistyö	Erilaiset kerhot Liikunnallisen elämäntavan opettaminen perheille yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa	Osallistujamäärät Tapahtumat
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhteistyö ja hyvä tiedottaminen	Toimitaan eri toimijoiden kanssa yhteistyössä. Käytetään hyväksi eri tiedotuskanavia tiedotettaessa liikunta-asioista. Osaava henkilökunta	Henkilökunnan koulutus

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Strategiset tavoitteet ovat toteutuneet.

Ulkoliikuntapaikkoja on pidetty kunnossa huomioiden sääolosuhteet.

Yhteistyötä on tehty paljon eri toimijoiden kanssa. Kerhoja ja tapahtumia on järjestetty kaikille ikäryhmille vauvoista senioreihin eri puolilla Alavutta.

Elintapaohjausta on lisätty.

Toimitien väistötiloista siirryttiin takaisin peruskorjattuun Kunto-Lutraan elo- syyskuun aikana.

Liikuntatilat: kuntosalit, pienliikuntatilat, iso liikuntasali, toimistotilat sekä kahvio otettiin käyttöön 13.10.2023. Uimahalli otettiin käyttöön 26.10.2023.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
+75 -ikäisten kuntosali- ja uintikäyntikerrat	1 304	2 000	1 794	- 206	89,7%
Suoritteiden hinta					
Uimahalli aikuiset /€ (sis. kuntosali+uinti)	0	7	6,5	- 0,5	92,9%
Uimahalli lapset /€ (sis. kuntosali+uinti)	0	5	3,5	- 1,5	70,0%
Kuntosali aikuiset /€	5	6	5,5	- 0,5	91,7%
Kuntosali nuoret/€	3,5	4	4	0	100,0%
Suoritteiden määrä					
Uimahallin kävijämäärä	0	35 000	14 171	- 20 829	40,5%
Kunto-Lutra kuntosalit	17 931	25 000	18 913	- 6 087	75,7%
livari kuntosali	8 949	9 000	9 847	847	109,4%

Riskit/Riskienhallinta:

Energian hinnan muutokset (nousu) saattaa vaikuttaa liikuntatilojen aukioloaikoihin ja kunnossapitoon. Pandemiaan liittyvät rajoitukset.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Vastuuhenkilö: vapaa-aikasihteeri, kirjastonjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kulttuuripalvelujen perustehtävät on määritelty kulttuurilaissa (166/2019) Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa, tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee mm. edistää yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa.

Kirjastopalveluiden perustehtävät on määritelty kirjastolaissa (1492/2016). Näitä ovat muun muassa aineistojen, sisältöjen ja kokoelmien tarjoaminen, monipuolisen lukutaidon ja tiedonhankintataitojen edistäminen, tilojen tarjoaminen sekä yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistäminen.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kulttuuripalvelujen toiminnot ovat peruskulttuurityö sekä Taidekeskus Harri. Kirjastopalveluiden yksiköt ovat Alavuden pääkirjasto, Töysän kirjasto ja kirjastoauto.

Toiminnan painopistealueet:

Kulttuuripalveluiden toiminnassa painopisteinä on kulttuurin ja taiteen edistäminen osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä elinvoiman lisääminen.

Kirjaston toiminnassa painopisteinä ovat saavutettavuuden parantaminen, nuorten lukemaan innostaminen ja erityisryhmien huomioiminen toiminnassa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	34	24		24	32	9	138,3 %
Myyntituotot	6	7		7	5	- 1	79,6 %
Maksutuotot	23	10		10	15	5	148,2 %
Tuet ja avustukset					6	6	
Muut toimintatuotot	5	7		7	7		99,6 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 897	- 878	- 6	- 884	- 867	18	98,0 %
Henkilöstökulut	- 454	- 408	- 6	- 413	- 421	- 8	101,8 %
Palvelujen ostot	- 110	- 112		- 112	- 113	- 1	101,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 200	- 212		- 212	- 192	20	90,5 %
Avustukset	- 22	- 23		- 23	- 25	- 2	106,7 %
Muut toimintakulut	- 112	- 124		- 124	- 116	8	93,4 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 862	- 855	- 6	- 861	- 834	27	96,9 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen Kaupungin näkyvyyden lisääminen	Järjestää matalan kynnyksen tapahtumia kaiken ikäisille. Harrastajien ja harrastajaryhmien tukeminen. Kotiseututyö ja sen tukeminen.	Kävijämäärä ja saatu palaute
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen	Harrastajien ja harrastajaryhmien tukeminen.	Harrastajamäärät ja saatu palaute.
Erityisryhmien huomioiminen toiminnassa	Käynnistetään kirjastopalveluiden kotipalvelu parantamaan vanhusväestön palveluja. Tuetaan vieraskielisten kotouttamista aineistohankinnoin	Vieraskielisten aineistojen hankintalukumäärä
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nuorten lukemaan innostaminen	Osallistutaan Eepos-kirjastojen nuorten lukemista tukeviin yhteishankkeisiin, parannetaan kouluyhteistyötä.	Monipuoliset lukutaidot: tapahtumiin osallistujien määrä Kirjallisuus ja lukemisen edistäminen: osallistujien määrä Lasten- ja nuortenaineistojen lainamäärät
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Saavutettavuuden parantaminen	Omatoimiajan vakiinnuttaminen osaksi kirjaston palveluja.	Kävijämäärät omatoimiajalla sunnuntain keskiarvo

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Kulttuuripalveluiden tavoitteina vuoden 2023 aikana oli erityisesti oman tuotannon tapahtumien tarjoaminen kaiken ikäisille. Oman tuotannon tapahtumat toteutettiin määräaikaisin ja osa-aikaisin henkilöstöresurssein, joka oli mukana järjestämässä mm. runoiltoja, Huhtalavan lauluillat heinäkuussa sekä teatteritoimintaa. Kävijämäärät yllättivät runsaudellaan ja tapahtumatuotannon tulot ylittyivät runsaasti budjettiin asetetut tavoitteet. Saatu palaute oli positiivista ja asukkaat toivoivat samankaltaisia tapahtumia jatkossakin.

Kirjastossa on käynnistetty kotipalvelu suunnitelman mukaisesti. Lisäksi ollaan osallistuttu Eepoksen yhteiseen Parempaa palvelua Eepos -hankkeeseen, jossa on palvelumuotoilun keinoin selvitetty asiakastytyväisyyttä ja kehitetty asiakkaiden osallistamista. Omatoimikirjasto on vakiintunut vuoden aikana osaksi palvelukonseptia ja sen toimintoihin ja käytänteisiin on tehty pieniä parannuksia tarpeiden mukaan.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Kokonaislainaus	166 000	175 000	169 165	- 5 835	96,7%
Kirjastokäynnit	112 000	99 000	72 147	- 26 853	72,9%
Lainaaaja/asukasluku	29	32	29	- 3	90,6%
Suoritteiden hinta					
Aineistokulut/asukasluku	14,47	14,35	14,35	0	100,0%
E-aineistokulut/asukasluku	0,8	0,75	0,8	0,05	106,7%
Toimintakulut/lainaus	3,95	3,8	3,8	0	100,0%
Taloudellisuus (henkilöstökulut+kirjastoaineistokulut) / (fyysiset käynnit + kokonaislainaus)	2,24	2,15	2,06	- 0,09	95,8%
Suoritteiden määrä					
Taidekeskus Harri avoinna (kk)	6	6	6	0	100,0%
Aineistojen hankinta kpl/ (asukasluku/1000)	636	605	588	- 17	97,2%
Kokonaislainaus/asukasluku	14,8	15,5	15,24	- 0,26	98,3%
Kirjastokäyntien määrä/asukas	10	8,7	8,4	- 0,3	96,6%

Riskit/Riskienhallinta:

Kirjaston osalta suurimmat riskit liittyvät henkilöstön riittävyyteen, osaamisen ylläpitämiseen ja toisaalta kokoelman ajantasaisuuden ylläpitämiseen. Riskit pystytään minimoimaan huolehtimalla riittävästä henkilöstöstä, riittävästä koulutuksesta ja riittävästä hankintamäärärahoista, jotta saadaan pidettyä kokoelma ajantasaisena. Kulttuuripalveluiden suurimpiin riskeihin kuuluvat niukat henkilöresurssit.

Palvelujen tarjonnassa oli 20% henkilöresurssi tammikuusta heinäkuuhun sekä kesäajan kausityöntekijät. Elokuusta vuoden loppuun henkilöresurssi on ollut kokoaikainen. Laaja-alainen kulttuurikenttä tuo myös monenlaista haastetta. Vuositasolla tulee pohtia kulttuuripalvelujen tarjontaa lain vaateiden edellyttämällä tasolla.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Kirjasto: Riskien mahdollisuudet ovat vuoden aikana kasvaneet resurssien niukentuessa.

Kulttuuri: Vuoden 2023 osalta riskit tiedostettiin, mutta onnistuimme hoitamaan riskittä koko kauden.

2.3 Sivistyspalvelut

Kouluhallinto

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Sivistystoimen hallinto vastaa sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Toimialaan kuuluu yleishallinto, aamu- ja iltapäivätoiminta, varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, erityisopetus, lukiokoulutus, kansalaisopiston opetus ja nuorisopalvelut. Yleisenä tavoitteena on tuottaa ja toteuttaa kuntalaisille ajanmukaiset sivistyspalvelut. Tavoitteena on asukkaiden opetuksen, kasvatuksen ja hyvinvoinnin edistäminen. Sivistyspalvelujen hallinto seuraa taloutta suunnitelmallisesti ja antaa avaimet laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja hyvinvoinnin toteuttamiseen.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Hallinnolliset palvelut perusopetukselle, varhaiskasvatukselle, lukiolle, kansalaisopistolle ja nuorisopalveluille. Musiikkiopiston ja käsityötaiteen perusopetuksen maksusuudet.

Toiminnan painopistealueet:

Tervanallen laajennuksen valmistuminen.
Tehokkaan perusopetuksen suunnittelu.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	2						
Myyntituotot	2						
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 303	- 292	- 2	- 294	- 297	- 3	101,0 %
Henkilöstökulut	- 164	- 150	- 2	- 151	- 162	- 11	107,3 %
Palvelujen ostot	- 98	- 104		- 104	- 96	8	92,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 5	- 3		- 3	- 3		92,2 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 36	- 36		- 36	- 36		98,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 301	- 292	- 2	- 294	- 297	- 3	101,0 %

Henkilöstökulut ylittyivät johtuen palkankorotusratkaisuista.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Innokas ja aktiivinen henkilöstö	Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä	Henkilöstön pysyvyys
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Henkilöstön hyvinvointi	Varhaisen puuttumisen malli	Poissaolot
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukas perusopetus	Pätevä opetus	Jatko-opintoihin etenevä oppilas
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimiva kouluverkko	Riittävät resurssit	Kuntatalous

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Varhaisen puuttumisen malli on käytössä ja poissaolot ovat vähentyneet.

Sivistyspalveluissa on ollut useita paikkoja avoimessa haussa vuoden mittaan. Vakituisiin tehtäviin on löydetty pätevää henkilöstöä ja myös määräaikaisiin tehtäviin on pyritty löytämään pätevyysvaatimukset täyttäviä henkilöitä.

Perusopetuksen päättötodistus jäi saamatta muutamalta oppilaalta, mutta kukin on ohjattu jatkamaan opintoja edelleen. Koulupudokkuutta ennaltaehkäisevään toimintaan on ollut meneillään kaksi hanketta, opiskeluhuollon kehittämishanke sekä koulunuoristyöhanke, joiden tavoitteena on oppilaiden osallistaminen ja kouluun kiinnittymisen vahvistaminen.

Henkilöstön muutokset ovat johtuneet pääsääntöisesti niin eläköitymisistä kuin normaalista elämäntilanteiden muutoksiin liittyvästä vaihtelusta. Henkilöstöä on kannustettu palautteen antamiseen esimerkiksi kehityskeskusteluissa, koulukierroksilla sekä palautekyselyillä. Kouluttautumismahdollisuuksista on jaettu tietoa ja niihin on kannustettu osallistumaan.

Kouluverkko on pysynyt tilinpäätösvuonna ennallaan ja resurssit ovat olleet toistaiseksi riittävät.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Suoritteiden määrä					
Sivistyslautakunnan kokoukset	8	6	6	0	100,0%
Sivistyslautakunnan päätösten määrä	41	35	34	- 1	97,1%

Riskit/Riskienhallinta:

Ei saada riittävästi pätevää henkilökuntaa.
Talouden yllättävät vaihtelut.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Vakituisiin tehtäviin on pätevää henkilökuntaa ollut vielä saatavilla, mutta määräaikaissä tehtävissä on toisinaan haasteita tehtävien täyttämässä. Valtakunnallisten palkkaratkaisujen vaikutukset asettivat paikoin haasteita määrärahojen riittävyyteen.

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuksen johtaja

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatus ja esiopetus edistää lapsen kokonaisvaltaista kehitystä, kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lapsen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lapsen osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Varhaiskasvatuksen hallinto, Varhaiskasvatuksen erityisopetus, Päiväkodit, Ryhmikset, Perhepäivähoito

Toiminnan painopistealueet:

Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen kustannustehokkaasti.

Varhaiskasvatus on saanut rahoitusta useasta eri hankkeesta. Hankerahojen avulla pystymme palkkaamaan kentälle lisää henkilökuntaa sekä toteuttamaan yhdenvertaista ja tasapuolista varhaiskasvatusta. Erityisenä painopisteenä on lapsen varhainen tuki ja siihen riittävä panostaminen laadukkaan varhaiskasvatuksen avulla.

Tasa-arvohankkeen painopisteenä on Huomaa Hyvä -toimintamallin jalkauttaminen positiivisen pedagogiikan avulla.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	600	686	- 70	616	609	- 7	98,8 %
Myyntituotot	2				2	2	
Maksutuotot	367	367	- 70	297	280	- 17	94,3 %
Tuet ja avustukset	230	319		319	326	7	102,2 %
Muut toimintatuotot	1				1	1	
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 6 567	- 6 850	- 92	- 6 941	- 7 009	- 68	101,0 %
Henkilöstökulut	- 4 819	- 4 911	- 92	- 5 003	- 5 216	- 213	104,3 %
Palvelujen ostot	- 832	- 1 005		- 1 005	- 943	62	93,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 97	- 106		- 106	- 86	20	81,2 %
Avustukset	- 502	- 500		- 500	- 422	78	84,3 %
Muut toimintakulut	- 317	- 327		- 327	- 343	- 15	104,7 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 5 967	- 6 163	- 162	- 6 325	- 6 400	- 75	101,2 %

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksesta johtuen asiakasmaksuista 73% on maksuttomia ja tämä vähensi varhaiskasvatuksen tuloja. Henkilöstökulut ylittivät johtuen palkankorotusratkaisuista.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukasta varhaiskasvatusta kustannustehokkaasti	Henkilökunnan tehokas käyttö sekä lasten järkevä sijoittelu	Varhaiskasvatuksen käyttöprosentti 80%
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukasta varhaiskasvatusta	Osaava henkilökunta. Lämmin ilmapiiri.	Hyvinvoivat lapset ja tyytyväiset perheet
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Varhaiskasvatussuunnitelman mukaista laadukasta varhaiskasvatusta	Varhaiskasvatuksen uuden lain mukaista toimintaa ja sen ajatusmallin syventämistä	Kaikille lapsille laadittu vasu ja esioppilaille oppimissuunnitelma
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimiva varhaiskasvatus Riittävästi varhaiskasvatuspaikkoja	Riittävä rahoitus	Laadukasta varhaiskasvatusta kustannustehokkaasti

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Alavuden varhaiskasvatuksen ja Jyväskylän yliopiston yhteistyö alkoi alkukeväästä. Kasvatustieteen perusopintoja lähti lukemaan parikymmentä opiskelijaa, joista kymmenen varhaiskasvatuksesta. Koulutus täydentää varhaiskasvatuksen eri ammattinimikkeiden osaamista varhaiskasvatuksessa ja on väylä jatko-opintoihin.

Henkilökunnalle järjestettiin koulutusta uuden varhaiskasvatustilain mukaiseen toimintaan ja sen uuden ajatusmallin syventämiseen.

Henkilökunnalle pidettiin työhyvinvointipäivä Kuortaneen urheiluopistolla. Päivän aikana saatiin kokeilla eri urheilulajeja. Päivän kokonaisuuteen kuului myös työhyvinvointiluento. Tämä päivä toteutettiin hankerahoituksella.

Keväällä toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely huoltajille. Kokonaisuudessaan huoltajat ovat tyytyväisiä varhaiskasvatuksen toimintaan. Kyselystä nousseet kehityskohteet on nostettu esille käsiteltäväksi ja viety eteenpäin kentälle.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja muutettiin 1.3.2023 alkaen siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloeroja 33 prosenttia.

Kesäkuulla aloitettiin Päiväkotikatu Pikku-livarin remontti sisäilmaongelmien vuoksi. Remontin ajaksi lapset sijoitettiin Pikku-Trimmin päiväkotiin. Päiväkotikatu Tervanallen laajennuksen rakentaminen valmistui

aikataulussa. Laajennuksen myötä saamme lisää varhaiskasvatuspaikkoja. Tämä helpottaa lasten hyvää sijoittelua.

Varhaiskasvatukselle myönnetyt hankkeet:

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myönsi kehittämisavustusta hankkeeseen Luonto lisää liikettä 2. Opetus ja kulttuuriministeriö myönsi erityisavustusta uuden varhaiskasvatuslain mukaisen tuen (kolmiportaisuus) uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022-2023. Valtion erityisavustus myönnettiin digitaalisiin taitoihin ja osaamiseen liittyvän hyvän pedagogisen toiminnan kehittämiseen varhaiskasvatuksessa osana Uudet lukutaidot-kehittämisohjelmaa 2022-2023. Valtion erityisavustusta myönnettiin myös varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin kehittämiseen vuosille 2022-2023 sekä varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022-2023.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Lasten kotihoidontukea saaneet perheet	119	110	103	- 7	93,6%
Lasten kotihoidontuki/€/kk/ruokakunta	360	350	340	- 10	97,1%
Suoritteiden hinta					
Kokopäivä	60	58	61	3	105,2%
Suoritteiden määrä					
Läsnäolopäivät	78 000	68 000	69 000	1 000	101,5%

Riskit/Riskienhallinta:

Koulutetun henkilökunnan saaminen on vaikeaa.
Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys.

Peruskoulut

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kasvatus- ja opetustyömme rakentuu yhtenäiselle perusopetukselle palvelen laaja-alaista opetus- ja kasvatustehtävää aina esiopetuksesta 9. luokkaan. Perusopetukseen kuuluu myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Perusopetuksen tehtävänä on antaa elämässä tarpeelliset hyvät perustiedot ja taidot, edistää tasa-arvoa ja elinikäistä oppimista sekä yhdessä kodin ja muiden yhteistyötahojen kanssa kasvattaa terveyteen, sosiaaliseen ajatteluun ja vastuuseen itsestä ja toisista ihmisistä ja ympäristöstä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Alavudella toimii kahdeksan alakoulua ja kaksi yläkoulua. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kouluilla tarpeen mukaan. Lisäksi lastensuojeluyksikkö Vaahteramäessä toimii yksi Alavuden yläkoulun joustavan perusopetuksen luokka. Kouluille on saatu myös hankerahaa.

Toiminnan painopistealueet:

Tasa-arvohankkeesta olemme saaneet hankerahaa, jolla tuemme kouluja yhdenvertaisuuteen ja samanarvoisuuteen. Tasa-arvohankkeen erityinen painopiste on yleinen tuki. Lisäksi olemme saaneet kouluille erityisopetukseen rahoitusta, jolla palkkaamme henkilökuntaa kouluille. Kouluille on saatu myös hankerahaa kerhotoiminnan kehittämiseen. Tukitoimien vahvistamiseen poissaolojen vähentämiseksi on myös saatu valtion koronarahaa. Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi ja turvallisuus on perusopetuksessa tärkeää. Panostamme henkilökunnan koulutuksiin Osaaja-verkoston kautta, jossa mukana on kaikki Etelä-Pohjanmaan kunnat.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	661	671		671	905	235	135,0 %
Myyntituotot	281	350		350	331	- 19	94,6 %
Maksutuotot	90	80		80	85	5	105,9 %
Tuet ja avustukset	274	230		230	476	246	206,8 %
Muut toimintatuotot	16	11		11	14	3	132,8 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 12 649	- 12 936	- 103	- 13 039	- 13 077	- 39	100,3 %
Henkilöstökulut	- 8 357	- 8 372	- 103	- 8 475	- 8 709	- 235	102,8 %
Palvelujen ostot	- 3 068	- 3 213		- 3 213	- 2 981	232	92,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 383	- 418		- 418	- 436	- 18	104,3 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 841	- 933		- 933	- 951	- 18	101,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 11 988	- 12 266	- 103	- 12 368	- 12 172	196	98,4 %

Hankkeita on haettu ja saatu enemmän kuin mitä suunnitteluvaiheessa arvioitiin. Lisäksi käynnissä olevat hankkeet ajoittuvat vuosille eri tahtiin. Tästä johtuen vaikka menot ovat ylittyneet, myös hanketuloja on kertynyt merkittävästi budjetoitua enemmän.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvin toimivat koulut.	Tehokas kouluverkko.	Oppilashinta
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukas perusopetus	Riittävä tuki ja myönteinen opiskeluilmapiiri	Jatko-opiskelupaikka peruskoulun jälkeen
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Oppilaat saavat opetussuunnitelman mukaista opetusta.	Riittävä tuntiresurssi. Opetusryhmien koko pidetään sopivan kokoisina.	Tuntimäärä / oppilas
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimiva kouluverkko	Riittävä rahoitus	Oppilaan yksikköhinta

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Perusopetuksen oppilashinta on kasvanut edellisestä vuodesta, mikä johtuu kouluverkkorakenteen pysymisestä ennallaan, maahanmuuttajien määrän lisääntymisestä sekä yleisestä hintatason ja palkkakustannusten kasvusta.

Jatko-opiskelupaikka on uuden oppivelvollisuuslain mukaisesti tarvittaessa järjestetty jokaiselle. Poissaolojen huoliryhmä on jatkanut toimintaansa ja poissaoloihin puuttumisen mallia on päivitetty palautteen mukaisesti. Sitouttava koulu yhteisö -hankeella sekä opiskeluhuollon kehittämishankkeella on pyritty tukemaan myönteistä ilmapiiriä ja antamaan eväitä riittävän tuen toteuttamiseen. Opiskeluhuollon kehittäminen valittiin myös koulujen yhteiseksi teemaksi lukuvuodelle 2023-24, aiheesta järjestettiin kaikille mm. yhteisiä veso-koulutuspäiviä syksyllä 2023 ja opiskeluhuollon suunnitelma päivitettiin. Uusi perusopetuksen kehittämisryhmä on omalta osaltaan kehittänyt mm. koulufiiliskyselyä kaikille kouluille yhteiseen käyttöön.

Tilinpäätösvuonna olemme tarjonneet hyvää perusopetusta riittävän tuntiresurssin sekä koulutyötä tukevien hankkeiden avulla. Oppilaat ovat saaneet opetussuunnitelman mukaista opetusta. Tuntiresurssierot kouluilla ovat liittyneet koulun kokoon tai tuen tarpeen eroavaisuuksiin. Keskimääräinen tuntimäärä perusopetuksessa per oppilas lv 22-23 oli 2,2h ja lv 23-24 luku oli 2,0h. Hakojärven koulu siirtyi syksyllä 2023 kolmiopettajaisesta koulusta kaksiopettajaiseksi kouluksi. Perustuntiresurssin lisäksi toimintaa on tuettu erillisin hankkein, kuten koronahankkeella ja tasa-arvohankkeella, joilla on pystytty palkkaamaan lisäopettajia ja koulunkäynninohjaajia sekä saatu lisätunteja kouluille tukiopetukseen ja ryhmäkokojen

pienentämiseen.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Suoritteiden hinta					
Hinta € / oppilas	9 358	9 546	9 450	- 96	99,0%
Suoritteiden määrä					
Oppilasmäärä	1 281	1 283	1 288	5	100,4%

Riskit/Riskienhallinta:

Tasapuolisuuden säilyminen eri koulujen opetuksessa.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Tasapuolisuuden varmistaminen koulujen kesken on haastavaa kun kaupungissa on hyvin eri kokoisia kouluja.

Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: lukion rehtori ja nuorisosihteeri

Palvelusuunnitelma:

Lukiokoulutus tarjoaa opiskelijoille laaja-alaisen yleissivistyksen, joka koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista sekä tahdosta. Lukiokoulutuksen tavoitteena on, että lukion päättövaiheessa opiskelija on hankkinut riittävät valmiudet tulevaa varten niin jatko-opintoihin kuin työelämään.

Nuorisopalvelujen perustehtävänä on nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen. Toiminta-ajatuksena on tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lukio, Ammattiopetus, Nuorisopalvelut

Toiminnan painopistealueet:

Lukion uuden opetus suunnitelman ja toisen asteen maksuttomuuden toteuttaminen.

Nuorisopalvelujen painopistealueena on nuorisotyön, koulun ja kodin yhteistyön vahvistaminen ja kehittäminen.

Matalan kynnyksen monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet.

Osallistumisen, vaikuttamisen ja yhteisöllisyyden edistäminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	63	29		29	58	29	200,1 %
Myyntituotot	1	1		1		- 1	35,0 %
Maksutuotot	7	12		12	10	- 2	85,1 %
Tuet ja avustukset	45	4		4	36	32	891,3 %
Muut toimintatuotot	10	12		12	12		98,4 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 592	- 1 677	- 10	- 1 687	- 1 634	53	96,8 %
Henkilöstökulut	- 1 064	- 1 120	- 10	- 1 130	- 1 078	52	95,4 %
Palvelujen ostot	- 193	- 193		- 193	- 214	- 21	111,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 91	- 86		- 86	- 72	14	83,6 %
Avustukset	- 32	- 33		- 33	- 29	4	89,0 %
Muut toimintakulut	- 211	- 247		- 247	- 242	5	98,0 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 529	- 1 648	- 10	- 1 658	- 1 576	82	95,0 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
<p>Lukio: Tarjota laadukasta toisen asteen koulutusta.</p> <p>Nuorisopalvelut: Osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen yhdenvertaisesti</p>	<p>Lukio: Lukiossa kattava kurssitarjonta</p> <p>Nuorisopalvelut: Nuorisovaltuusto, nuorisotilojen toimikunnat ja nuorten kuuleminen.</p>	<p>Lukio: Toteutettujen kurssien määrä</p> <p>Nuorisopalvelut: Järjestetyt aktiviteetit. Aloitteet ja lausunnot</p>
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
<p>Lukio: Viihtyisä oppimisympäristö</p> <p>Nuorisopalvelut: Nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukeminen edistämällä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa harrastus sekä muussa toiminnassa.</p>	<p>Lukio: Positiivisen ja innostavan opiskeluilmapiiirin luominen yhdessä kaikkien oppilaitoksen toimijoiden kanssa.</p> <p>Nuorisopalvelut: Nuorisotilatoiminta, kerhot, leirit, retket, harrastemahdollisuudet, tapahtumat, ehkäisevä päihdetyö, kansainvälinen toiminta, nuorisotyö kouluissa, sosiaalinen media, digitaalinen ja verkkonuorisotyö sekä monialainen ja seutukunnallinen yhteistyö.</p>	<p>Lukio: Itsearviointikyselyn opiskelijapalaute</p> <p>Nuorisopalvelut: Kävijämäärät sekä järjestetyn toiminnan määrä.</p>
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
<p>Lukio: Ylioppilaskirjoitusten tulokset yli valtakunnallisen keskiarvon.</p> <p>Nuorisopalvelut: Yhteisöllisyyden tukeminen sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppiminen</p>	<p>Lukio: Kattava kurssitarjonta, laadukas opetus</p> <p>Nuorisopalvelut: Nuorisotyö kouluissa, tieto- ja neuvontapalvelut, kansainvälinen toiminta sekä ohjaamo.</p>	<p>Nuorisopalvelut: Koulunuorisotyön kehittäminen ja osallistujat</p> <p>Lukio: Ylioppilaskirjoitusten tulokset</p>

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen Nuorisopalvelut: Ammattitaitoinen osaava työssään viihtyvä henkilökunta.	Lukio: Henkilöstön koulutusmahdollisuudet Nuorisopalvelut: Säännölliset palaverit, koulutukset, kehityskeskustelut sekä työnohjaus.	Lukio: Kehityskeskustelut ja kaupungin ajoittain toteuttamat työhyvinvointikyselyt Nuorisopalvelut: Palautteen kerääminen työntekijöiltä ja nuorilta.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Lukio:

Kevään 2023 ylioppilaskirjoitusten tulokset olivat valtakunnan keskitasoa. Itsearviointiryhmän opiskelijoille tekemän kyselyn mukaan opiskelijat kokivat lukion tilat erittäin hyviksi ja viihtyisiksi. Henkilöstölle on pidetty kehityskeskustelut kevään 2023 aikana. Henkilöstölle on myös järjestetty koulutustilaisuuksia mm. lukion laadunhallinnan kehittämiseen liittyen. Lukion kurssitarjonta on pyritty pitämään taloudelliset realiteetit huomioiden mahdollisimman kattavana.

Nuorisopalvelut:

Kevään 2023 aikana toiminta lopetettiin nuorisotila Kaktuksella Töysässä sekä nuorisotila Väijjyssä Tuurissa. Korvaavana toimintana aloitettiin jalkautuva nuorisotyö Keskisen kyläkaupalla. Erityisavustus kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseksi -hankkeen myötä koulunuorisotyö jatkui Töysän ja Tuurin kouluissa. Välitunti- ja vapaa-ajan tila Pikku-Lymyn toiminta Alavuden yläasteella vakiintui osaksi koulun toimintaa. Kansainvälistä nuorisotyötä toteutettiin kahdessa nuorisovaihdossa.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Nuorisopalvelujen ohjatut nuorisokerhot ja leirit/ vrk	150	220	100	- 120	45,5%
Nuorisopalvelujen ohjatut nuorisokerhot ja -leirit/ kävijämäärä	2 200	3 400	1 200	- 2 200	35,3%
Suoritteiden määrä					
Opiskelijamäärä, lukio	189	190	180	- 10	94,7%
Nuorisotilat Lymy, Pikku-Lymy, Tuuri ja Kaktus (Tuurin ja Kaktuksen toiminta lopetettu kevään 2023 jälkeen)/avoinna vrk	330	350	280	- 70	80,0%
Nuorisotilat Lymy, Pikku-Lymy, Tuuri ja Kaktus (Tuurin ja Kaktuksen toiminta lopetettu kevään 2023 jälkeen)/kävijämäärä	9 000	12 000	13 000	1 000	108,3%
Leirikeskus Vetämäjärvi/käyttöpäivät	155	200	193	- 7	96,5%

Riskit/Riskienhallinta:

Nuorisopalvelujen riskit ja riskien hallinta

Yllättävä/ äkillinen häiriö nuorisotiloilla, nuorisotilojen välittömässä läheisyydessä tai tapahtumissa.

Riskin hallinta: Häiriötilanteiden ennalta läpikäyminen ja niiden toimintaohjeiden kertaus säännöllisesti.

Riittävä määrä henkilökuntaa. Turvallinen ympäristö nuorille sekä henkilökunnalle.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Henkilökunnan jaksamiseen, riittävään määrään sekä työssä viihtymiseen kiinnitetty loppuvuodesta erityistä huomiota. Kevään ja kesän 2023 toiminnat olivat kuluttavia ja aiheuttivat sairaspoissaoloja.

Lukion riskit ja riskien hallinta:

Taloudesta johtuen toteutettavien kurssien määrän väheneminen ja sitä kautta laadukkaan opetuksen kärsiminen. Kokonaisvaltainen näkemys toteutettavista kursseista.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Lukion opintotarjonta on pyritty pitämään taloudelliset realiteetit huomioiden mahdollisimman laajana ja sellaisena että laadukas opetus ei kärsisi.

Kansalaisopisto

Vastuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Palvelusuunnitelma:

Lakeudenportin kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa toiminta-alueensa asukkaille yleissivistävää koulutusta. Monipuolinen opetustarjonta (erilaiset kurssit, luennot, tilauskoulutus) antaa eri-ikäisille kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä kannustaa elinikäiseen oppimiseen. Opistossa annetaan kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lakeudenportin kansalaisopiston toiminta-alueeseen kuuluvat Alavuden ja Ähtärin kaupungit sekä Kuortaneen kunta.

Toiminnan painopistealueet:

Monipuolinen kurssitarjonta, jonka painopisteisiin kuuluvat terveyttä ylläpitävät ja edistävät kurssit sekä luennot, kuvataiteen perusopetuksen ja luovan toiminnan kehittäminen, digitaalisia lisäävä koulutus, musiikkileiritoiminnan jatkaminen sekä etäopetuksen kehittäminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	303	367		367	326	- 41	89,0 %
Myyntituotot	152	165		165	167	2	101,2 %
Maksutuotot	143	198		198	155	- 43	78,3 %
Tuet ja avustukset	8	4		4	4		111,3 %
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 979	- 968	- 5	- 972	- 956	16	98,3 %
Henkilöstökulut	- 714	- 688	- 5	- 692	- 690	2	99,7 %
Palvelujen ostot	- 149	- 148		- 148	- 149	- 1	100,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 20	- 16		- 16	- 13	3	82,1 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 96	- 117		- 117	- 104	12	89,3 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 676	- 601	- 5	- 605	- 630	- 24	104,0 %

Kansalaisopiston toimintakatteen poikkeama johtuu opintomaksujen odotettua pienemmästä kertymästä. Opiskelijamäärät eivät ole ennakoidusta poiketen palautuneet koronaa edeltävälle tasolle. Tästä syystä opintomaksuja on kertynyt vähemmän kuin talousarviossa arvioitiin.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Innostaa toiminta-alueen asukkaita itsensä kehittämiseen, osallistumiseen, elinikäiseen oppimiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.	Monipuolisen kurssitarjonnan ylläpitäminen ja harrastus- sekä osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen myös kylille keskustaajamien ulkopuolelle.	Kurssien sisällöstä ja toteutuksesta saatu palaute.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Ylläpidetään ja edistetään asukkaiden fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.	Järjestetään monipuolisia fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia edistäviä kursseja.	Kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kysynnän mukaisen opetuksen sekä ammattitaitoa ja osallistumismahdollisuuksia parantavan koulutuksen tarjonta.	Valmius kurssien ja opintojen, esimerkiksi hygieniapassin ja anniskelupassin nopeaan suorittamiseen.	Kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhteistyö kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Palvelujen toimivuuden parantaminen.	Järjestetään kursseja ja koulutustilaisuuksia yhteistyössä esimerkiksi kirjaston, lukion, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen kanssa. Tarjotaan asukkaiden toiveiden mukaisia kursseja.	Opintojen ja kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Kursseista saatu palaute on ollut pääsääntöisesti positiivista, mutta osallistujamäärät eivät ole palanneet koronaa edeltäneelle tasolle. Toiveiden mukaisia kursseja on järjestetty mahdollisuuksien mukaan. Myös yhteistyö toimialueen kirjastojen, kulttuuripalveluiden ja yhdistysten kanssa on toteutunut, ja sitä kehitetään edelleen.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Koulutuksen määrä	523	580	493	- 87	85,0%
Koulutukseen osallistuneet	5 635	7 700	6 275	- 1 425	81,5%
Suoritteiden hinta					
Toimintakate / opetustunti	59	48	58	10	120,8%
Suoritteiden määrä					
Toteutuneet oppitunnit	11 127	13 800	10 871	- 2 929	78,8%

Riskit/Riskienhallinta:

Kursseja jää toteutumatta. Yritetään löytää mielenkiintoisia sisältöjä ja panostetaan tiedottamiseen ja markkinointiin. Sunnitelluista 637 kurssista jäi toteutumatta 145. Toisaalta kursseille osallistui yli 600 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.

2.4 Tekniset palvelut

Tekninen hallinto

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja

Palvelusuunnitelma:

Tuottaa ja hankkia tehokkaasti, taloudellisesti ja riittävästi hallinnon alaan kuuluvia, laadullisesti tyydyttäviä palveluja tekniselle palvelulle sekä tarvittaessa muille palvelualueille, päättäjille ja kaupunkilaisille.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	23	25		25	23	- 2	92,0 %
Myyntituotot	23	25		25	23	- 2	92,0 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 122	- 115	- 1	- 116	- 116		99,9 %
Henkilöstökulut	- 107	- 98	- 1	- 99	- 98		99,7 %
Palvelujen ostot	- 6	- 10		- 10	- 8	2	80,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat							144,7 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 8	- 8		- 8	- 9	- 2	125,1 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 99	- 90	- 1	- 91	- 93	- 2	102,0 %

Toimitusjohtajan palkkakulujen laskutus Lämpö Oy:ltä jäi suunniteltua pienemmäksi.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Ammattitaitoinen henkilöstö	Riittävät resurssit ja toimiva sijaisjärjestely	Uusi mittari
Sidosryhmien joustava ja luotettava palvelu	Asioiden käsittely viivytyksettä	Annettu aikataulu

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Toiminnot olivat alkuvuodesta hiukan jäljessä aikataulusta, jostuen mm. HVA:n päätösten viiveestä. Keväällä-kesällä saatiin aikataulut kurottua kiinni. Kaupungin sisäisessä palvelun tuotannossa on asiat saatu hoidettu annetuissa aikatauluissa.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vastuuhenkilö: kunnallistekniikan päällikkö

Palvelusuunnitelma:

Tuottaa ja ylläpitää taloudellisesti turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut siten että Alavuden vahvuutena on palvelukykyinen ja toimiva liikenneverkosto ja kaupunkikuva. Miellyttävät puisto ja virkistysalueet.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kunnallistekniikka, viher- ja virkistysalueet, kaava- ja yksityistiet.

Toiminnan painopistealueet:

Kaavateillää: Kaavateiden korjauksia ja uusien teiden rakentamista jatketaan, arvioidun kiireellisyyden mukaan.

Yksityisteillää: Siltojen korjauksia, ojitusta ja perusparannusta suunnitelluille kohteille.

Pyritään ylläpitämään alueiden hoito- ja kunnossapitotaso nykyisellään.

Viher- ja virkistysalueilla: Alueiden (puistot, leikkikentät ja virkistysalueet) kunnossapito.

Toimivat sekä turvalliset puistot ja virkistysalueet.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	405	320		320	346	26	108,2 %
Myyntituotot	324	274		274	296	23	108,4 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	81	46		46	50	4	108,8 %
Muut toimintatuotot	- 1				- 1	- 1	-179,8 %
Valmistus omaan käyttöön	41	84		84	12	- 72	14,3 %
TOIMINTAKULUT	- 3 614	- 2 258	- 117	- 2 376	- 2 477	- 101	104,2 %
Henkilöstökulut	- 1 004	- 991	- 17	- 1 008	- 960	48	95,2 %
Palvelujen ostot	- 2 151	- 807		- 807	- 952	- 144	117,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 382	- 380	- 100	- 480	- 482	- 3	100,6 %
Avustukset	- 38	- 40		- 40	- 38	2	94,0 %
Muut toimintakulut	- 39	- 40		- 40	- 45	- 4	110,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 3 168	- 1 855	- 117	- 1 972	- 2 119	- 147	107,4 %

Urakoitsijoille maksetut korvaukset nousseet merkittävästi. Märkä syksy ja runsasluminen pitkä talvi lisänneet urakoitsijoiden töitä. Lisäksi materiaalikustannukset nousseet yleistä kustannustasoa nopeammin.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Palvelujen ostot	Tärkeimmät hankinnat kilpailutetaan tehokkaasti	Jatkuva budjetin seuraaminen
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Viihtyisät ja turvalliset lähiliikuntapaikat ja viheralueet	Määräaikaishuollot ja tarkastukset, jatkuva hoito ja seuranta.	Valituksi kpl/vuosi vähemmän kuin 30kpl/v
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Motivoitunut ja osaava henkilökunta.	Täydennyskoulutukset ja työhyvinvoinnin seuranta	Henkilöstökyselyt ja kehityskeskustelut
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Liikenne katualueilla ja teillä toimii turvallisesti ja joustavasti.	Määräaikaishuollot, tie- ja katuverkon jatkuva hoito ja seuranta.	Valituksia kpl/vuosi vähemmän kuin 30kpl/v

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Kunnossapidon kilpailutukset nostivat hintoja yli talousarvion ja tarjoukset jouduttiin hylkäämään ja siirtymään neuvottelumenettelyyn. Urakoitsijoiden hinnat ovat nousseet merkittävästi yli yleisen kustannustason nousun.

Katu- ja tieverkon ennakoidulla seurannalla on onnistuttu välttämään henkilövahinkoja ja ajoneuvovaurioita.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Auruskerrat / v (keskimäärin)	33	25	40	15	160,0%
Suoritteet					
Hoidettavat tiet km	446	460	455	- 5	98,9%
Avustettavat tiet km	82	95	80	- 15	84,2%
Kaavatiet km	86	93	86	- 7	92,5%
Kevyenliikenteen väylät	33	35	33	- 2	94,3%
Suoritteiden hinta					
Yksityisteiden kunnossapito €/km	1 379	800	1 526	726	190,8%
Yksityistieavustukset €/km	454	420	470	50	111,9%

Riskit/Riskienhallinta:

Infran hoito- ja rakentamiskulut, mm. sähkö ja polttoaineet, ovat nousseet huomattavasti vuoden 2023 aikana. Sähköenergian säästämiseksi katu- ja puistovalaistusta on saneerattu energiaa säästävillä valaisimilla ja ohjauksella.

Saneerattavissa kohteissa materiaalikuljetuksia pyritään pienentämään kierrättämällä kohteissa olemassa olevia vanhoja maarakennusmateriaaleja.

Hintojen nousu on toteutunut riskien mukaisesti yleistä kustannustasoa nopeammin mikä on huonontanut tilinpäätöstä.

Vesihuoltolaitos

Vastuuhenkilö: energia- ja vesihuoltopäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen hyvää ja talousvedelle asetetut laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja huolehtia asiakkaiden viemäriveries johtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso ja toiminnot tuotetaan niin tehokkaasti ja taloudellisesti kuin se on mahdollista.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Vesilaitos

Viemärilaitos

Toiminnan painopistealueet:

Vesi- ja viemärijohtojen saneerauksia ja täydennysrakentamista jatketaan suunnitelmien mukaisesti. Vedenottamoilla, jätevedenpuhdistamolla ja pumppaamoilla tehdään huoltoja ja saneerauksia suunnitelmien mukaisesti.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	2 458	2 500		2 500	2 493	- 7	99,7 %
Myyntituotot	2 456	2 498		2 498	2 474	- 24	99,0 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot	2	2		2	19	17	993,0 %
Valmistus omaan käyttöön	105	60		60	125	65	208,8 %
TOIMINTAKULUT	- 1 200	- 1 195	- 75	- 1 270	- 1 289	- 19	101,5 %
Henkilöstökulut	- 507	- 512	- 5	- 517	- 547	- 30	105,7 %
Palvelujen ostot	- 262	- 270		- 270	- 273	- 4	101,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 403	- 383	- 70	- 453	- 445	9	98,1 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 27	- 30		- 30	- 24	5	81,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 363	1 365	- 75	1 290	1 329	40	103,1 %

Poistot	-641	-760	0	-760	-787	27	103,6%
Liikelylijäämä	650	605	-75	530	460	70	86,8%
Korko	-178	-264	0	-264	-264	0	100,0%
TULOS	474	341	-75	266	198	68	74,4%
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	
Investointimenot	-2959	-1 358	0	-1358	-984	-374	72,5%
Investoinnit netto	-2959	-1 358	0	-1358	-984	-374	72,5%
Lainan lyhennys	-250	-250	0	-250	-250	0	100,0%
Kertynyt ylijäämä 31.12.	6719	6 792	0	6792	6917	-125	101,8%

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Vedenjakelun keskeytykset ovat mahdollisimman vähäisiä ja vesi- ja viemäriverkosto toimii mahdollisimman häiriöttömästi	Verkostoa saneerataan suunnitelmien mukaisesti sekä suoritetaan ennakoivaa huoltoa ja kunnossapitoa	Jakelukeskeytyksien lukumäärä alle 10 kpl ja niiden kesto aika alle 6 tuntia
Vedenlaatu täyttää talousvedelle asetetut vaatimukset	Vesinäytteet valvontatutkimusohjeen mukaisesti	Vesinäytteiden tulokset täyttävät talousvedelle asetetut vaatimukset
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Jätevedenpuhdistamon toiminta täyttää lupaehtot	Prosessin jatkuva seuranta ja tarvittavat prosessin ajotavan muutokset	Jätevesitarkkailun tulokset täyttävät lupaehtot

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Vesijohtoverkostossa on ollut muutamia vuotoja, joiden aiheuttajana on ollut pääosin ikääntynyt materiaali.

Viemäriverkostossa on ollut useita tukoksia. Rankkasateiden aikana vuotovesiä on päässyt runsaasti viemäriverkoston.

Laskutetun veden määrä on vähentynyt, joten myyntituotot ovat budjetoitua pienemmät.

Yleisen kustannustason nousun takia veden tuotantokustannukset ja jäteveden käsittelykulut ovat kasvaneet.

Toimintavuonna talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa tutkituissa näytteissä.

Ensimmäisellä puolivuotisjaksolla puhdistamo saavutti lupaehtot kaikilta osin. Toisella puolivuotisjaksolla kokonaisfosforin osalta ei saavutettu lupaehtoja, muutoin lupaehtot saavutettiin. Toisen puolivuotisjakson lupaehtot ylittyivät koska elokuun näytteenoton aikana oli voimakas rankkasade, jolloin tuleva virtaama oli moninkertainen normaaliin virtaamaan verrattuna. Vuositasolla puhdistamo saavutti ammoniumtyypelle asetetut lupaehtot.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Vesijohtoverkoston pituus km	681	681	681	0	100,0%
Viemäriverkoston pituus km	173	173	173	0	100,0%
Suoritteiden hinta					
Myyty vesi €/m3	0,77	0,73	0,81	0,08	111,0%
Myyty jätevesi €/m3	1,69	1,64	1,81	0,17	110,4%
Puhdistettu jätevesi €/m3	0,99	0,86	0,98	0,12	114,0%
Suoritteiden määrä					
Laskutettu vesimäärä (1000 m3)	608	630	588	- 42	93,3%
Laskutettu jätevesimäärä (1000 m3)	332	340	340	0	100,0%
Puhdistettu vesimäärä (1000 m3)	569	650	628	- 22	96,6%

Riskit/Riskienhallinta:

Vesijohtoverkoston vuodot sekä putkirikot ja viemäriverkoston tukokset. Vesijohto- ja viemäriverkostojen saneerauksien investointeja tulisi lisätä.

Tilapalvelu

Vastuuhenkilö: kiinteistöpäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Tilapalveluyksikön tehtävänä on kaupungin tulostavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien toimitilojen hankinta ja ylläpito. Toiminnassa huomioidaan käyttäjien tarpeet, teknillistaloudelliset tavoitteet sekä viranomaismääräykset.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Isännöinti (6400), Rakennusten kunnossapito (6410)

Toiminnan painopistealueet:

Tilapalvelussa pyritään säilyttämään rakennusten kunto hyvänä, ennakoimalla tärkeimpiä huoltoja sekä korjauksia.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	4 751	5 338		5 338	5 753	415	107,8 %
Myyntituotot	56	90		90	92	2	102,4 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	19	10		10	5	- 5	53,4 %
Muut toimintatuotot	4 675	5 238		5 238	5 655	418	108,0 %
Valmistus omaan käyttöön	44	30		30	37	7	124,3 %
TOIMINTAKULUT	- 5 126	- 4 989	- 12	- 5 001	- 5 095	- 94	101,9 %
Henkilöstökulut	- 810	- 999	- 12	- 1 011	- 865	146	85,5 %
Palvelujen ostot	- 1 672	- 1 227		- 1 227	- 1 218	9	99,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 009	- 2 086		- 2 086	- 2 234	- 147	107,1 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 635	- 676		- 676	- 779	- 103	115,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 331	379	- 12	367	695	328	189,4 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimitilojen käyttöasteen säilyttäminen korkeana	Reagoidaan muutoksiin ja muutetaan tiloja vastaamaan käyttäjien tarpeita	Käyttöaste
Toimitilojen käyttökustannusten taloudellisuus	Tärkeimpien hankintojen tehokas kilpailuttaminen	Hoitokustannus

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Tilojen käyttöastetta pyritään parantamaan, mutta haastetta tuo tyhjentyneiden tilojen jatkokäyttö. Hoitokustannukset nousseet vuoden aikan johtuen pääsääntöisesti sähkön ja lämmön hintojen noususta.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Teollisuustiloja vuokrattuna (m2)	11 399	11 146	7 076	- 4 070	63,5%
Suoritteiden hinta					
Hoitokustannukset €/m2/kk	3,5	3,43	3,88	0,45	113,1%
Suoritteiden määrä					
Isännöinnissä hoidettava pinta-ala (m2)	90 783	90 783	89 730	- 1 053	98,8%

Riskit/Riskienhallinta:

Suurimpina riskeinä ovat energian ja ylläpitokustannusten nousu tämänhetkisestä maailmantaloudellisesta tilanteesta johtuen. Kustannusten nousua ei pysty etukäteen arvioimaan, joten sitä on vaikea huomioida talousarviossa.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Ruokapalvelut tarjoaa päivittäin koulu- ja päiväkotiruoan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen asiakkaille. Siivouspalvelut tarjoaa lähinnä kaupungin kiinteistöihin niiden päätoimintaa tukevaa siivouspalvelua ja huolehtii siivouksellisin keinoin asiakkaiden terveellisestä toimintaympäristöstä ja kiinteistöjen kunnan säilymisestä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Ruokapalvelut (6420) ja siivouspalvelut (6430).

Toiminnan painopistealueet:

Sote-keittiöiden siirtyessä hyvinvointialueen vastuulle kehitetään edelleen toimivaa ja henkilöstön tasapuolisesti huomioivaa sijaistuskäytäntöä, kun Alavuden yläkoulun keittiö pidetään toiminnassa kaikkina arkipäivinä. Työalueita, joissa on ollut sekä sote-, koulu- että varhaiskasvatuksen kohteita, on jouduttu purkamaan ja järjestelemään uudestaan, mutta työ jatkuu vielä vuoden 2023 puolella. Alueet pyritään järjestämään toimiviksi kokonaisuuksiksi niin, että niiden työtuntimäärä ja työskentelyajat houkuttelevat uusia työntekijöitä. Kunto-Lutran peruskorjauksen ja Tervanallen päiväkodin laajennuksen valmistuessa panostetaan ammattitaitoisen siivoushenkilöstön rekrytointiin ja perehdyttämiseen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	3 992	2 392		2 392	2 346	- 46	98,1 %
Myyntituotot	3 975	2 392		2 392	2 343	- 49	98,0 %
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	17				3	3	
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 3 891	- 2 379	- 28	- 2 408	- 2 349	58	97,6 %
Henkilöstökulut	- 2 603	- 1 670	- 28	- 1 698	- 1 713	- 15	100,9 %
Palvelujen ostot	- 51	- 37		- 37	- 33	4	89,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 029	- 591		- 591	- 522	69	88,3 %
Avustukset							
Muut toimintakulut	- 209	- 82		- 82	- 82		100,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	100	13	- 28	- 16	- 3	12	21,5 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Vähennetään ruoankuljetusauton ajokilometrejä merkittävästi.	Ruoankuljetusauton tiiviimpi kuormaaminen.Reitin läpiajomäärän vähentäminen.	Ruoankuljetuksen ajokilometrit / pv kouluarkena.
Ruokahävikin määrää vähennetään.	Hävikkiruoan punnitseminen, raportoiminen lähettävälle keittiölle, jatkuva toiminnan arvioiminen ja sopeuttaminen.	Hävikin määrä (kg/6viikon kiertävä ruokalista)
Siivoushenkilöstö ottaa käyttöön ympäristöä säästäviä toimintatapoja.	Pyritään keräämään ja ottamaan käyttöön ympäristömyönteisiä toimintatapoja siivoukseen.	Uusien toimintatapojen määrä. Uudet toimintatavat käytössä / osuus henkilöstöstä

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Ruoankuljetusautoon hankittiin kuljetusvaunu, joka mahdollistaa tiiviimmän pakkaamisen. Reitin läpiajomäärä saatiin muutettua kolmesta yhteen. Ajokilometrit saatiin puolitettua eli tavoitteesta jäätin 6 km. Tämä johtuu yhdestä ylimääräisestä käyntikerrasta yläkoulun keittiöllä, mikä on todettu tarpeelliseksi muun muassa keittiön töiden rytmityksen kannalta.

Alavuden yläkoululla lautashävikin määrä aikavälillä touko-marraskuu 2023 on vähentynyt keskimäärin 3,36 kg/pv. Tämä tarkoittaa kuuden viikon kiertävällä ruokalistalla noin 100,8 kg. Tavoitteen toteutumisessa on auttanut muun muassa käyttöön otettu vihannesmalja-malli, jossa oppilaita palkitaan lautashävikin ollessa alle 10 kg/pv. Jokaisesta tällaisesta päivästä ruokasalissa esillä olevaan lasimaljaan lisätään yksi koristevihannes. Maljan ollessa täysi oppilaat saavat erikseen sovittavan palkkion.

Maaliskuussa 2023 siivoushenkilöstölle järjestettiin kysely, jolla kartoitettiin, millaisia ympäristömyönteisiä toimintatapoja siivouspalvelulla on käytössä. Tällaisia käytäntöjä tunnistettiin yhteensä 15 ja vastauksia tuli 18 eri siivouskohteesta. Toimintatavoista kolme oli käytössä 10-15 kohteessa ja 12 oli käytössä 1-5 kohteessa. Yhdessä vastauksessa ei tunnistettu yhtään ympäristömyönteistä toimintatapaa. Kyselyn tulokset jaettiin tiedoksi ja samalla käytäntöjä kannustettiin kokeilemaan omissa työkohteissa sekä ottamaan niitä osaksi arkea. Vuoden 2024 alussa järjestettiin uusi kysely, johon vastattiin 17 työkohteesta. Yhteenvedosta kävi ilmi, että 14 toimintatapaa oli käytössä 12-16 kohteessa ja 3 oli käytössä 1-8 kohteessa. Tulosten perusteella ympäristömyönteisiä toimintatapoja oli otettu selvästi aiempaa laajemmin käyttöön tai niitä tunnistetaan omissa toiminnassa selvemmin.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Valmistettuja ateriasuoritteita/pv	2 299	1 380	1 252	- 128	90,7%
Suoritteiden hinta					
Ateriasuoritteen hinta	3,39	2,77	2,94	0,17	106,1%
Siivouksen hinta €/m2/kk	1,79	1,91	1,86	- 0,05	97,4%
Suoritteiden määrä					
Valmistettuja ateriasuoritteita / v.	838 986	503 770	456 901	- 46 869	90,7%
Siivottava pinta-ala m2	53 437	53 657	44 960	- 8 697	83,8%

Riskit/Riskienhallinta:

Ammattitaitoisten työntekijöiden rekrytoiminen on edelleen haastavaa niin ruoka- kuin siivouspalveluihinkin. Tarjotaan mahdollisuuksien mukaan harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille tavoitteena ylläpitää hyvää työnantajakuva. Työntekijöiden rekrytoinnin vaikeutuessa valmistaudutaan keittiötyypin muutokseen tarvittavassa määrässä työkohteita.

Osaavien sijaisten saatavuus varsinkin valmistuskeittiöihin pyritään varmistamaan vakituisen henkilöstön tehtäväkierrolla. Sijaistilanteessa vähemmän vaativaan tehtävään palkataan määräaikainen työntekijä vakituisen työntekijän siirtyessä väliaikaisesti vaativampaan tehtävään.

Elintarvikkeiden hintojen noustessa ohjeistetaan riittävästi keittiöhenkilöstöä ja valvotaan hankintasopimusten noudattamista.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Tilikauden aikana rekrytointi osoittautui vaikeaksi. Sääskiniemen koulun palveluvastaavan tehtävään ei ollut yhtään hakijaa. Keittiö muutettiin jakelukeittiöksi ja toimi palvelutyöntekijän toimeksi. Vähemmän vaativa tehtävä saatiin täytettyä. Kaikkiin lyhytaikaisiin siivoojan sijaistuksiin ei löydetty työntekijöitä, vaan vakituisen henkilöstön työtehtäviä jouduttiin karsimaan väliaikaisesti, jotta he voivat hoitaa myös poissa olevan siivousalueen. Lisäksi siivoustyönohjaaja ja palvelupäällikkö sijaistivat tarvittaessa.

2.5 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut

Vastuhenkilö: maankäyttöjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Perustehtäviä ovat maan hankinta, asuinalueiden kaavoitus, mittauspalvelut, rakennus- ja ympäristölupien myöntäminen, tonttien myynti ja maa-alueiden vuokraus sekä kaupungin maaomaisuuden hallinta.

Toiminta-ajatuksena on turvata edellytykset kestäväälle kehitykselle maanhankinnan ja kaavoituksen keinoin paikalliset olosuhteet huomioiden. Tavoitteena on, että Alavus tunnetaan vetovoimaisena asukkaitaan arvostavana kaupunkikeskuksena, jossa myös ympäristöarvot huomioidaan.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Rakennusvalvonta, kaavoitus, kaupunkimittaus, ympäristönsuojelu, maaomaisuuden hallinta ja Pahajoen kunnostus -hanke

Toiminnan painopistealueet:

Keskustan kehittämishanke ja kaavoitus
 Töysän järvien rantaosayleiskaavojen laadinta
 Yleiskaavatyön käynnistäminen
 Rakennus- ja huoneistorekisterin ylläpidon kehittäminen
 Tonttimyynnin markkinoinnin tehostaminen
 Paikkatietopalvelun kehittäminen

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	LTA 2023	TA+LTA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	546	390		390	370	- 20	94,8 %
Myyntituotot	7	10		10	2	- 8	20,6 %
Maksutuotot	112	107		107	115	8	107,7 %
Tuet ja avustukset	8	4		4	14	11	390,3 %
Muut toimintatuotot	419	270		270	239	- 31	88,5 %
Valmistus omaan käyttöön	62	59		59	50	- 9	84,7 %
TOIMINTAKULUT	- 661	- 679	- 5	- 684	- 663	20	97,0 %
Henkilöstökulut	- 439	- 452	- 5	- 457	- 440	17	96,3 %
Palvelujen ostot	- 157	- 183		- 183	- 183	- 1	100,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3	- 8		- 8	- 8		104,7 %
Avustukset	- 6	- 6		- 6	- 6		100,0 %
Muut toimintakulut	- 56	- 30		- 30	- 26	4	86,1 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 53	- 230	- 5	- 235	- 244	- 9	103,8 %

Toimintatuottojen alitus johtuu toimintavuodelle suunnitellun ja loppuvuonna 2023 toteutetun metsäkaupan lainvoimaisuuden ja tuloutumisen siirtymisestä vuodelle 2024.

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Rakennuslupien sujuva käsittely	90% rakennusluvista käsitellään tavoitteen mukaisessa aikataulussa	Kahden kuukauden sisällä lainvoiman saavat rakennusluvut %
Erityyppisiä ja eri käyttötarkoitusta varten tontteja tarjolla riittävästi suhteessa kysyntään	Raakamaan hankinnalla ja kaavoituksella mahdollistetaan monipuolinen tonttivaranto	Myytäviä tontteja kolmen vuoden varanto
Vesistöjen kunnostushankkeiden käynnistäminen ja toteutus	Vireillä olevien kunnostushankkeiden määrä	Kaksi vireillä / käynnissä olevaa hanketta vuosittain

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Rakennusluvista 98,11 % käsiteltiin tavoitteen mukaisessa aikataulussa. Keskimääräinen aika luvan jättämisestä lainvoimaiseen rakennuslupaan oli 30 päivää. Loppuvuodesta aloitettiin rakennusrekisterin tarkastaminen, joka toteutetaan lähivuosien aikana koko Alavuden alueella. Keskuskorttelin asemakaava sekä laajempi kaavarunko saatiin valmiiksi mahdollistaen Palvelukorttelin rakentumisen. Raakamaata sekä myytäviä, erityyppisiä tontteja on riittävä varanto, vuonna 2023 omakotirakentamiseen myytiin 4 tonttia. Vesistöjen kunnostushankkeista merkittävänä hankkeena Pahajoki hyväksi päättyi marraskuussa. Käynnissä sekä vireillä on useita pinempiä kunnostushankkeita.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Ympäristölautakunnan kokouksia	6	8	7	- 1	87,5%
Suoritteiden hinta					
Maakaupat, €/kpl	364	351	385	34	109,7%
Asemakaavaluonnos, €/ha	1 906	1 749	1 817	68	103,9%
Rakennusluvut, €/kpl	406	392	412	20	105,1%
Suoritteiden määrä					
Maakaupat kpl	19	20	10	- 10	50,0%
Asemakaavaluonnos ha	5	15	5	- 10	33,3%
Rakennusluvut kpl	300	275	277	2	100,7%

Riskit/Riskienhallinta:

Toimialueella riskinä nähdään kuntalaisten hakemien erilaisten lupien ja palveluiden väheneminen, joilla on suora vaikutus maksutuotokertymään. Riskinä on edelleen epävarma koronapandemian kehittyminen sekä Ukrainan sodan vaikutukset. Osaltaan rakennushankkeiden käynnistymiseen vaikuttavat myös kohonneet rakennuskustannukset sekä rahoituskorkojen nousu.

Mikäli rakentaminen vähenee tuntuvasti, ohjataan resursseja kiinteistövero- ja tulojen perusteena olevan rakennuskannan täydentämiseen ja ajantasaistamiseen.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Asunto- liike- ja teollisuusrakentaminen on selvästi vähentynyt. Pienempiä rakennus- ja toimenpidelupia haettiin kuitenkin hyvin, joten maksutuotoissa päästiin lähes tavoitteeseen. Resursseja ohjattiin loppuvuodesta rakennusrekisterin ylläpitoon, jolla on positiivinen vaikutus kiinteistövero- tuottoon.

2.6 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.6.1 Käyttötalouden toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät talousarvion 705 t€, toimintamenot ylittivät talousarvion 491 t€ ja toimintakate oli 239 t€ parempi kuin korjatussa talousarviossa. Hallitus käsitteli ylityksiä kokouksessaan 11.3.2024 § 27 ja valtuusto hyväksyi ne kokouksessaan 18.3.2024 § 11.

Sitovuustaso netto; kansalaisopisto, vesihuoltolaitos, tilapalvelu sekä ruoka- ja siivouspalvelut, muilla sitovuustaso tulot/menot. Sitovat erät lihvoituna.

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
KAUPUNGINVALTUUSTO						
TOIMINTATUOTOT	20 000	0	20 000	20 962	962	104,81 %
TOIMINTAKULUT	-136 100	-10 000	-146 100	-142 834	3 266	97,76 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-116 100	-10 000	-126 100	-121 873	4 228	96,65 %
KAUPUNGINHALLITUS						
TOIMINTATUOTOT	23 300	160 000	183 300	250 796	67 496	136,82 %
TOIMINTAKULUT	-1 469 268	-162 813	-1 632 081	-2 007 443	-375 362	123,00 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 445 968	-2 813	-1 448 781	-1 756 647	-307 866	121,25 %
HALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	124 000	0	124 000	109 170	-14 830	88,04 %
TOIMINTAKULUT	-1 409 381	-2 540	-1 411 921	-1 415 294	-3 373	100,24 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 285 381	-2 540	-1 287 921	-1 306 124	-18 203	101,41 %
TALOUS- JA TIEHOHALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	94 809	0	94 809	123 467	28 658	130,23 %
TOIMINTAKULUT	-1 122 868	-5 685	-1 128 553	-1 107 278	21 275	98,11 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 028 059	-5 685	-1 033 744	-983 811	49 933	95,17 %
MAATALOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	29 000	0	29 000	27 000	-2 000	93,10 %
TOIMINTAKULUT	-155 944	-1 687	-157 631	-145 670	11 961	92,41 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-126 944	-1 687	-128 631	-118 670	9 961	92,26 %

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	291 109	160 000	451 109	531 395	80 286	117,80 %
TOIMINTAKULUT	-4 293 561	-182 725	-4 476 286	-4 818 519	-342 233	107,65 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 002 452	-22 725	-4 025 177	-4 287 124	-261 947	106,51 %

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
ELINKEINO- JA ASUMISEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	549 859	0	549 859	563 904	14 045	102,55 %
TOIMINTAKULUT	-1 544 086	-4 787	-1 548 873	-1 652 871	-103 998	106,71 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-994 227	-4 787	-999 014	-1 088 967	-89 953	109,00 %
LIIKUNTAPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	370 000	-160 000	210 000	228 917	18 917	109,01 %
TOIMINTAKULUT	-1 551 588	-7 651	-1 559 239	-1 412 134	147 105	90,57 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 181 588	-167 651	-1 349 239	-1 183 217	166 022	87,70 %
KULTTUURI- JA KIRJASTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	23 500	0	23 500	32 493	8 993	138,27 %
TOIMINTAKULUT	-878 440	-5 908	-884 348	-866 696	17 652	98,00 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-854 940	-5 908	-860 848	-834 202	26 646	96,90 %

ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	943 359	-160 000	783 359	825 314	41 955	105,36 %
TOIMINTAKULUT	-3 974 114	-18 346	-3 992 460	-3 931 701	60 759	98,48 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 030 755	-178 346	-3 209 101	-3 106 386	102 715	96,80 %

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
KOULUHALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-292 477	-1 500	-293 977	-296 840	-2 863	100,97 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-292 477	-1 500	-293 977	-296 840	-2 863	100,97 %
VARHAISKASVATUS						
TOIMINTATUOTOT	686 400	-70 000	616 400	609 274	-7 126	98,84 %
TOIMINTAKULUT	-6 849 607	-91 503	-6 941 110	-7 009 447	-68 337	100,98 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 163 207	-161 503	-6 324 710	-6 400 173	-75 463	101,19 %
PERUSKOULUT						
TOIMINTATUOTOT	670 500	0	670 500	905 189	234 689	135,00 %
TOIMINTAKULUT	-12 936 138	-102 595	-13 038 733	-13 077 446	-38 713	100,30 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 265 638	-102 595	-12 368 233	-12 172 258	195 976	98,42 %
TOISEN ASTEEN KOULUTUS JA NUORISOPALVELU						
TOIMINTATUOTOT	29 000	0	29 000	58 017	29 017	200,06 %
TOIMINTAKULUT	-1 677 311	-10 095	-1 687 406	-1 634 091	53 315	96,84 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 648 311	-10 095	-1 658 406	-1 576 074	82 332	95,04 %
KANSALAIHOPISTO						
TOIMINTATUOTOT	367 000	0	367 000	326 470	-40 530	88,96 %
TOIMINTAKULUT	-967 732	-4 698	-972 430	-956 143	16 287	98,33 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-600 732	-4 698	-605 430	-629 673	-24 243	104,00 %

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	1 752 900	-70 000	1 682 900	1 898 949	216 049	112,84 %
TOIMINTAKULUT	-22 723 265	-210 391	-22 933 656	-22 973 967	-40 311	100,18 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-20 970 365	-280 391	-21 250 756	-21 075 018	175 738	99,17 %

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TEKNINEN HALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	25 000	0	25 000	23 010	-1 990	92,04 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-114 808	-900	-115 708	-115 568	140	99,88 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-89 808	-900	-90 708	-92 558	-1 850	102,04 %
YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	319 800	0	319 800	345 980	26 180	108,19 %
Valmistus omaan käyttöön	84 000	0	84 000	12 038	-71 962	14,33 %
TOIMINTAKULUT	-2 258 339	-117 497	-2 375 836	-2 476 637	-100 801	104,24 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 854 539	-117 497	-1 972 036	-2 118 620	-146 584	107,43 %
VESIHUOLTOLAITOS						
TOIMINTATUOTOT	2 500 000	0	2 500 000	2 493 474	-6 526	99,74 %
Valmistus omaan käyttöön	60 000	0	60 000	125 256	65 256	208,76 %
TOIMINTAKULUT	-1 195 087	-75 175	-1 270 262	-1 289 455	-19 193	101,51 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 364 913	-75 175	1 289 738	1 329 275	39 537	103,07 %
TILAPALVELU						
TOIMINTATUOTOT	5 337 765	0	5 337 765	5 752 858	415 093	107,78 %
Valmistus omaan käyttöön	30 000	0	30 000	37 297	7 297	124,32 %
TOIMINTAKULUT	-4 988 792	-12 018	-5 000 810	-5 095 041	-94 231	101,88 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	378 973	-12 018	366 955	695 115	328 160	189,43 %
RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	2 392 145	0	2 392 145	2 346 050	-46 095	98,07 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-2 379 420	-28 433	-2 407 853	-2 349 426	58 427	97,57 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	12 725	-28 433	-15 708	-3 376	12 332	21,49 %

TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	10 574 710	0	10 574 710	10 961 372	386 662	103,66 %
Valmistus omaan käyttöön	174 000	0	174 000	174 591	591	100,34 %
TOIMINTAKULUT	-10 936 446	-234 023	-11 170 469	-11 326 127	-155 658	101,39 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-187 736	-234 023	-421 759	-190 164	231 595	45,09 %

YMPÄRISTÖPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	390 150	0	390 150	369 984	-20 166	94,83 %
Valmistus omaan käyttöön	58 800	0	58 800	49 811	-8 989	84,71 %
TOIMINTAKULUT	-678 602	-5 115	-683 717	-663 441	20 276	97,03 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-229 652	-5 115	-234 767	-243 646	-8 879	103,78 %

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	13 952 228	-70 000	13 882 228	14 587 015	704 787	105,08 %
Valmistus omaan käyttöön	232 800	0	232 800	224 402	-8 398	96,39 %
TOIMINTAKULUT	-42 605 988	-650 600	-43 256 588	-43 713 756	-457 168	101,06 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-28 420 960	-720 600	-29 141 560	-28 902 339	239 221	99,18 %

2.6.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

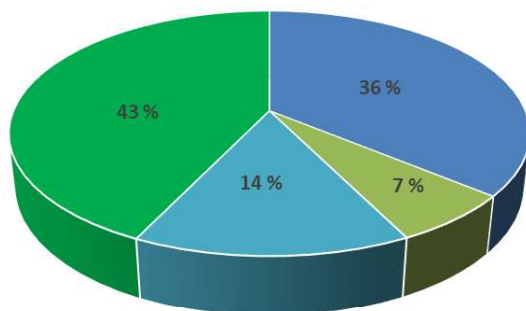
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	13 952 228	-70 000	13 882 228	14 587 015	704 787	105,08 %
Myyntituotot	6 305 804	-160 000	6 145 804	6 145 416	-388	99,99 %
Maksutuotot	785 500	-70 000	715 500	665 317	-50 183	92,99 %
Tuet ja avustukset	955 250	160 000	1 115 250	1 448 879	333 629	129,92 %
Muut toimintatuotot	5 905 674	0	5 905 674	6 327 404	421 730	107,14 %
Valmistus omaan käyttöön	232 800	0	232 800	224 402	-8 398	96,39 %
TOIMINTAKULUT	-42 605 988	-650 600	-43 256 588	-43 713 756	-457 168	101,06 %
Henkilöstökulut	-23 545 845	-360 600	-23 906 445	-24 020 091	-113 646	100,48 %
Palvelujen ostot	-10 132 284	-30 000	-10 162 284	-10 055 923	106 361	98,95 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 522 250	-170 000	-4 692 250	-4 717 114	-24 864	100,53 %
Avustukset	-1 105 700	0	-1 105 700	-1 075 858	29 842	97,30 %
Muut toimintakulut	-3 299 909	-90 000	-3 389 909	-3 844 769	-454 860	113,42 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-28 420 960	-720 600	-29 141 560	-28 902 339	239 221	99,18 %
Verotulot	21 220 000	0	21 220 000	20 892 523	-327 477	98,46 %
Valtionosuudet	12 390 357	38 000	12 428 357	12 378 599	-49 758	99,60 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-205 000	-200 000	-405 000	587 819	992 819	-145,14 %
Korkotuotot	444 000	0	444 000	500 599	56 599	112,75 %
Muut rahoitustuotot	554 000	0	554 000	1 767 308	1 213 308	319,01 %
Korkokulut	-1 177 000	-200 000	-1 377 000	-1 452 580	-75 580	105,49 %
Muut rahoituskulut	-26 000	0	-26 000	-227 508	-201 508	875,03 %
VUOSIKATE	4 984 397	-882 600	4 101 797	4 956 603	854 806	120,84 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 890 000	0	-4 890 000	-4 800 061	89 939	98,16 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 890 000	0	-4 890 000	-4 800 061	89 939	98,16 %
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset erät	-780 000	-305 000	-1 085 000	-1 081 814	3 186	99,71 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset kulut	-780 000	-305 000	-1 085 000	-1 081 814	3 186	99,71 %
TILIKAUDEN TULOS	-685 603	-1 187 600	-1 873 203	-925 273	947 930	49,40 %
Varausten ja rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0,00 %
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0	0,00 %
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0,00 %
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-685 603	-1 187 600	-1 873 203	-925 273	947 930	49,40 %

VEROTULOJEN ERITTELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
Verotulot	21 220 000	0	21 220 000	20 892 523	-327 477	98,46 %
Kunnan tulovero	15 391 000	0	15 391 000	15 177 963	-213 037	98,62 %
Kiinteistövero	3 132 000	0	3 132 000	3 162 532	30 532	100,97 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 697 000	0	2 697 000	2 552 028	-144 972	94,62 %
Muut verot	0	0	0	0	0	0,00 %

KUNNALLISVEROTULOJEN MÄÄRÄYTYMISEN PERUSTEITA	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo euroa	Muutos prosenttia
2019	21,25	138 720 000	0,83%
2020	21,25	140 438 000	1,24%
2021	21,25	142 919 000	1,77%
2022	21,25	144 747 000	1,28%
2023	8,91	168 459 000	16,38%

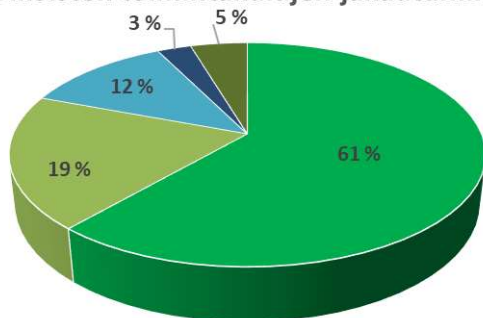
VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
Valtionosuudet	12 390 357	38 000	12 428 357	12 378 599	-49 758	99,60 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 533 167	38 000	10 571 167	10 571 573	406	100,00 %
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain nukaiset valtionosuudet	-562 824	0	-562 824	-634 182	-71 358	112,68 %
Muut valtionosuudet	0	0	0	0	0	0,00 %
Verotulojen menetysten korvaus	2 420 014	0	2 420 014	2 441 208	21 194	100,88 %

Ulkoisten toimintatuottojen jakautuminen



- Myyntituotot 3 600 t€
- Maksutuotot 661 t€
- Tuot ja avustukset 1 449 t€
- Muut toimintatuotot 4 285 t€

Ulkoisten toimintakulujen jakautuminen



- Henkilöstökulut 24 020 t€
- Palvelujen ostot 7 568 t€
- Aineet ja tavarat 4 657 t€
- Avustukset 1 076 t€
- Muut toimintakulut 1 802 t€

2.6.3 Investointien toteutuminen

Investointitulot ylittivät talousarvion 823 tuhannella eurolla ja investointimenot alittuivat 1 949 tuhannella eurolla. Nettoinvestoinnit olivat 9 988 tuhatta euroa, mikä on 2 772 tuhatta euroa alle korjatun talousarvion. Sitovuustaso hankkeittain/hankeryhmittäin investointitulot ja investointimenot.

Hallitus käsitteli ylityksiä kokouksessaan 11.3.2024 § 27 ja valtuusto hyväksyi ne kokouksessaan 18.3.2024 § 11.

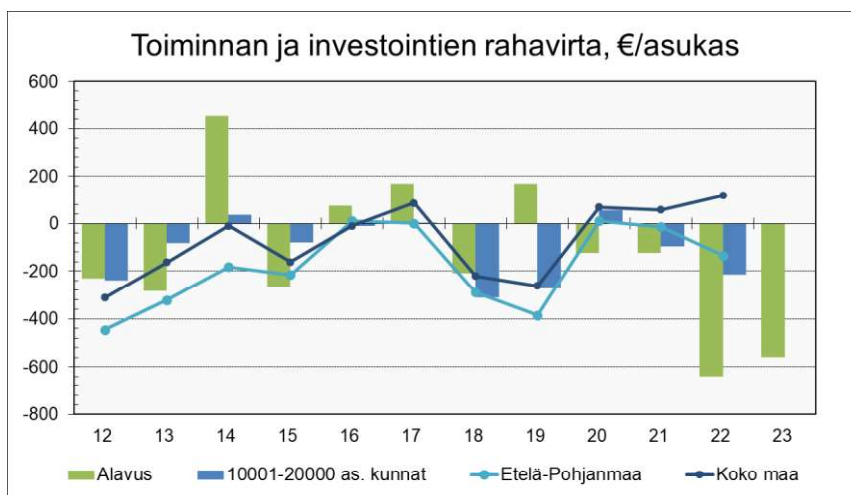
KAUPUNGINHALLITUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama talousarviosta	Käyttö %
MAAOMAISUUS						
INVESTOINTIMENOT	-228 000		-228 000	-332 161,43	104 161,43	145,7
INVESTOINTITULOT	100 000		100 000	177 485,43	-77 485,43	177,5
INVESTOINNIT NETTO	-128 000	0	-128 000	-154 676,00	26 676,00	120,8
IRTAIMISTO						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-11 952,00	-38 048,00	23,9
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	0	-50 000	-11 952,00	-38 048,00	23,9
ARVOPAPERIT						
INVESTOINTIMENOT	-323 000	-22 000	-345 000	-380 066,72	35 066,72	110,2
INVESTOINTITULOT	1 947 000		1 947 000	2 034 179,28	-87 179,28	104,5
INVESTOINNIT NETTO	1 624 000	-22 000	1 602 000	1 654 112,56	-52 112,56	103,3
KIINTEISTÖT						
INVESTOINTIMENOT	-2 800 000		-2 800 000	-2 435 862,00	-364 138,00	87
INVESTOINTITULOT				601 222,20	-601 222,20	-100
INVESTOINNIT NETTO	-2 800 000	0	-2 800 000	-1 834 639,80	-965 360,20	65,5
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-3 401 000	-22 000	-3 423 000	-3 160 042,15	-262 957,85	92,3
INVESTOINTITULOT	2 047 000		2 047 000	2 812 886,91	-765 886,91	137,4
INVESTOINNIT NETTO	-1 354 000	-22 000	-1 376 000	-347 155,24	-1 028 844,76	25,2
ELINVOIMALAUTAKUNTA						
KALUSTOHANKINNAT						
INVESTOINTIMENOT	-60 000		-60 000	-51 133,27	-8866,73	85,2
INVESTOINNIT NETTO	-60 000	0	-60 000	-51 133,27	-8866,73	85,2
LIIKUNTAKALUSTO						
INVESTOINTIMENOT	-20 000		-20 000	-21 828,69	1828,69	109,1
INVESTOINNIT NETTO	-20 000	0	-20 000	-21 828,69	1828,69	109,1
ELINVOIMALAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-80 000		-80 000	-72 961,96	-7038,04	91,2
INVESTOINNIT NETTO	-80 000	0	-80 000	-72 961,96	-7038,04	91,2
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
PERUSOPETUS/KALUSTOHANKINNAT						
INVESTOINTIMENOT	-35 000		-35 000		-35 000,00	
INVESTOINNIT NETTO	-35 000	0	-35 000	0,00	-35 000,00	
VARHAISKASVATUS/KALUSTOHANKINNAT						
INVESTOINTIMENOT	-23 000		-23 000	-21 003,50	-1 996,50	91,3
INVESTOINNIT NETTO	-23 000	0	-23 000	-21 003,50	-1 996,50	91,3
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-58 000		-58 000	-21 003,50	-36 996,50	36,2
INVESTOINNIT NETTO	-58 000	0	-58 000	-21 003,50	-36 996,50	36,2

TEKNINEN LAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama talousarviosta	Käyttö %
TALONRAKENNUS						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-235 368,38	-64 631,62	78,5
INVESTOINTITULOT	0			0,00	0,00	0,0
INVESTOINNIT NETTO	-300 000	0	-300 000	-235 368,38	-64 631,62	78,5
KAUPUNKIKEHITTÄMINEN/Kaavoitus						
INVESTOINTIMENOT		-116 000	-116 000	-115 660,30	-339,70	99,7
INVESTOINNIT NETTO	0	-116 000	-116 000	-115 660,30	-339,70	99,7
SOTEKESKUS/suunnittelu						
INVESTOINTIMENOT	-90 000	-524 000	-614 000	-614 020,24	20,24	100,0
INVESTOINNIT NETTO	-90 000	-524 000	-614 000	-614 020,24	20,24	100,0
PALVELUKORTTELI/suunnittelu						
INVESTOINTIMENOT	-70000	-500 000	-570 000	-813 095,46	243 095,46	142,6
INVESTOINNIT NETTO	-70000	-500 000	-570 000	-813 095,46	243 095,46	142,6
TERVANALLEN LAAJENNUS						
INVESTOINTIMENOT	-2 000 000		-2 000 000	-2 003 769,78	3 769,78	100,2
INVESTOINNIT NETTO	-2 000 000	0	-2 000 000	-2 003 769,78	3 769,78	100,2
ASEMAN URH.KENTÄN HUOLTORAKENNUS						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-242 021,35	-57 978,65	80,7
INVESTOINTITULOT	66 000		66 000	68 794,03	-2 794,03	104,2
INVESTOINNIT NETTO	-234 000	0	-234 000	-173 227,32	-60 772,68	74
KUNTO-LUTRAN PERUSKORJAUS						
INVESTOINTIMENOT	-4 200 000		-4 200 000	-3 691 970,94	-508 029,06	87,9
INVESTOINTITULOT	420 000		420 000	560 000,00	-140 000,00	133,3
INVESTOINNIT NETTO	-3 780 000	0	-3 780 000	-3 131 970,94	-648 029,06	82,9
LIIKENNEVÄYLÄT						
INVESTOINTIMENOT	-1 350 000		-1 350 000	-1 261 829,15	-88 170,85	93,5
INVESTOINNIT NETTO	-1 350 000	0	-1 350 000	-1 261 829,15	-88 170,85	93,5
YKSITYSTEIDEN PERUSKUNNOSTUKSET						
INVESTOINTIMENOT	-65 000	-75000	-140 000	-139 461,39	-538,61	99,6
INVESTOINTITULOT	45 000	68000	113 000	113 050,00	-50,00	100,0
INVESTOINNIT NETTO	-20 000	-7000	-27 000	-26 411,39	-588,61	97,8
VESIHUOLTO						
INVESTOINTIMENOT	-550 000	-330000	-880 000	-517 265,56	-362 734,44	58,8
INVESTOINNIT NETTO	-550 000	-330000	-880 000	-517 265,56	-362 734,44	58,8
JÄTEVEDENPUHDISTAMON PIHA						
INVESTOINTIMENOT	-150 000	-25000	-175 000	-166 080,33	-8 919,67	94,9
INVESTOINNIT NETTO	-150 000	-25000	-175 000	-166 080,33	-8 919,67	94,9
VESIHUOLTO/KALUSTO						
INVESTOINTIMENOT	-258 000		-258 000	-257 500,00	-500,00	99,8
INVESTOINNIT NETTO	-258 000	0	-258 000	-257 500,00	-500,00	99,8
HAJA-ALUEEN VIEMÄRIT						
INVESTOINTIMENOT	-100 000	100 000				
INVESTOINNIT NETTO	-100 000	100 000		0,00		
TOPPILAN JÄTEVEDEN PAINVIEMÄRI						
INVESTOINTIMENOT	-300 000	300 000				
INVESTOINNIT NETTO	-300 000	300 000		0,00		
VARASTORAKENNUS/VESIHUOLTOLAITOS						
INVESTOINTIMENOT		-45000	-45 000	-43 641,18	-1 358,82	97,0
INVESTOINNIT NETTO	0	-45000	-45 000	-43 641,18	-1 358,82	97,0

TEKNINEN LAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama talousarviosta	Käyttö %
VIHERRAKENTAMINEN						
INVESTOINTIMENOT	-35 000		-35 000	-28 177,15	-6 822,85	80,5
INVESTOINNIT NETTO	-35 000	0	-35 000	-28 177,15	-6 822,85	80,5
KONEHANKINNAT						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-38 214,35	-11 785,65	76,4
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	0	-50 000	-38 214,35	-11 785,65	76,4
KIINTEISTÖJEN PIHOJEN KUNNOSTUKSET						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-20 272,92	-29 727,08	40,5
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	0	-50 000	-20 272,92	-29 727,08	40,5
IIVARIN KOULUN KENTÄN KUNNOSTUS						
INVESTOINTIMENOT	-25 000		-25 000	0,00	-25 000,00	
INVESTOINNIT NETTO	-25 000	0	-25 000	0,00	-25 000,00	
ASEMAN PÄIVÄKOTI suunnittelu						
INVESTOINTIMENOT	-50000		-50 000		-50 000,00	
INVESTOINNIT NETTO	-50000	0	-50 000	0,00	-50 000,00	
TERVASHOVI						
INVESTOINTIMENOT	-500000		-500 000	-1 767,00	-498 233,00	0,4
INVESTOINNIT NETTO	-500000	0	-500 000	-1 767,00	-498 233,00	0,4
KUNTOREIITIT						
INVESTOINTIMENOT		-50 000	-50 000	-48 906,92	-1 093,08	97,8
INVESTOINNIT NETTO	0	-50 000	-50 000	-48 906,92	-1 093,08	97,8
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-10 443 000	-1 265 000	-11 708 000	-10 239 022,40	-1 464 622,76	87,5
INVESTOINTITULOT	531 000	68 000	599 000	741 844,03	-147 198,87	124,6
INVESTOINNIT NETTO	-9 912 000	-1 197 000	-11 109 000	-9 497 178,37	-1 611 821,63	85,5
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
PAHAJOEN KUNNOSTUSHANKE						
INVESTOINTIMENOT	-320 000		-320 000	-167 573,85	-152 426,15	52,4
INVESTOINTITULOT	208 000		208 000	118 015,07	89 984,93	56,7
INVESTOINNIT NETTO	-112 000	0	-112 000	-49 558,78	-62 441,22	44,2
KALUSTOHANKINNAT/Takymetri						
INVESTOINTIMENOT	-25000		-25 000		-25 000,00	
INVESTOINNIT NETTO	-25000	0	-25 000	0,00	-25 000,00	
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-345 000		-345 000	-167 573,85	-177 426,15	48,6
INVESTOINTITULOT	208 000		208 000	118 015,07	89 984,93	56,7
INVESTOINNIT NETTO	-137 000	0	-137 000	-49 558,78	-87 441,22	36,2
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-14 327 000	-1 287 000	-15 614 000	-13 660 603,86	-1 949 041,30	87,5
INVESTOINTITULOT	2 786 000	68 000	2 854 000	3 672 746,01	-823 100,85	128,7
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI	2 047 000		2 047 000	2 812 886,91	-765 887	137,4
RAHOITUSOSUUDET INV.	739 000	68 000	807 000	859 859,10	-52 859	106,6
INVESTOINNIT NETTO	-11 541 000	-1 219 000	-12 760 000	-9 987 857,85	-2 772 142,15	78,3

2.6.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama talousarviosta	Käyttö %
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	4 984 397	-882 600	4 101 797	4 956 602,61	-854 805	120,8
SATUNNAISET ERÄT	-780 000	-305 000	-1 085 000	-1 081 814,38	-3 186	99,7
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-150 000	305 000	155 000	168 771,63	-13 772	108,9
TOIMINNAN RAHAVIRTA	4 054 397	-882 600	3 171 797	4 043 559,86	-871 762	127,5
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-14 327 000	-1 287 000	-15 614 000	-13 660 603,86	-1 953 396	87,5
RAHOITUSOSUUKSET INVESTOINTEIHIN	739 000	68 000	807 000	859 859,10	-52 859	106,6
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	2 197 000	-305 000	1 892 000	2 644 115,28	-752 115	139,8
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-11 391 000	-1 524 000	-12 915 000	-10 156 629,48	-2 758 371	78,6
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-5 981 126	-2 406 600	-9 743 203	-6 113 069,62	-3 630 133	62,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-100 000		-100 000	-555 737,40	455 737	555,7
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	230 000		230 000	872 392,92	-642 393	379,3
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	130 000		130 000	316 655,52	-186 656	243,6
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	12 500 000		12 500 000	12 076 698,80	423 301	96,6
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-5 258 000		-5 258 000	-5 258 339,96	340	100,0
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS				0,00	0	
LAINAKANNAN MUUTOKSET	7 242 000		7 242 000	6 818 358,84	423 641	94,2
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				264 596,60	-264 597	-100,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	7 372 000		7 372 000	7 399 610,96	-27 611	100,4
RAHAVAROJEN MUUTOS	35 398	-2 406 600	-2 371 202	1 286 541,34	-3 657 743	-54,3
KASSAVARAT 31.12.				29 123 293,29	-29 123 293	-100,0
KASSAVARAT 1.1.				27 836 751,95	-27 836 752	-100,0
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0		1 286 541,34	-1 286 541	-100,0



3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT	9 995 262,73	10 973 058,04
Myyntituotot	3 600 450,52	4 934 276,33
Maksutuotot	661 042,50	732 953,92
Tuet ja avustukset	1 448 878,53	2 117 820,46
Muut toimintatuotot	4 284 891,18	3 188 007,33
Valmistus omaan käyttöön	224 401,84	257 180,10
TOIMINTAKULUT	-39 122 003,28	-90 798 662,91
Henkilöstökulut	-24 020 091,44	-23 602 765,94
Palvelujen ostot	-7 567 543,12	-59 376 725,71
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 656 840,51	-4 821 625,79
Avustukset	-1 075 858,46	-1 151 233,01
Muut toimintakulut	-1 801 669,75	-1 846 312,46
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-28 902 338,71	-79 568 424,77
Verotulot	20 892 522,91	37 759 578,96
Valtionosuudet	12 378 599,00	45 138 767,00
Rahoitustuotot ja -kulut	587 819,41	-940 801,24
Korkotuotot	344 679,16	167 547,52
Muut rahoitustuotot	1 659 300,40	979 789,52
Korkokulut	-1 188 651,73	-298 482,25
Muut rahoituskulut	-227 508,42	-1 789 656,03
VUOSIKATE	4 956 602,61	2 389 119,95
Poistot ja arvonalentumiset	-4 800 061,20	-4 439 989,50
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 800 061,20	-4 439 989,50
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	-1 081 814,38	
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	-1 081 814,38	
TILIKAUDEN TULOS	-925 272,97	-2 050 869,55
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos		
Varausten muutos		
Rahastojen muutos		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-925 272,97	-2 050 869,55
Toimintatuotot/toimintakulut, %	25,7	12,1
Vuosikate/poistot, %	103,3	53,8
Vuosikate, euroa/asukas	452	215
Poistot, euroa/asukas	439	400
Asukasmäärä 31.12.	10 935	11 102

3.2 Rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 956 602,61	2 389 119,95
Satunnaiset erät	-1 081 814,38	0,00
Tulorahoituksen korjausevät	168 771,63	-263 199,98
Toiminnan rahavirta	4 043 559,86	2 125 919,97
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-13 660 603,86	-10 030 141,49
Rahoitusosuudet investointimenoihin	859 859,10	440 524,48
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 644 115,28	372 177,00
Investointien rahavirta	-10 156 629,48	-9 217 440,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 113 069,62	-7 091 520,04
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-555 737,40	-68 913,61
Antolainasaamisten vähennys	872 392,92	317 626,70
Antolainauksen muutokset	316 655,52	248 713,09
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 076 698,80	10 700 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 258 339,96	-4 756 308,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-2 000 000,00
Lainakannan muutokset	6 818 358,84	3 943 692,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	153 965,35	635 258,14
Vaihto-omaisuuden muutos	5 340,10	5 612,88
Saamisten muutos	642 434,94	950 012,68
Korottomien velkojen muutos	-537 143,79	906 478,43
Muut maksuvalmiuden muutokset	264 596,60	2 497 362,13
Rahoituksen rahavirta	7 399 610,96	6 689 767,22
Rahavarojen muutos	1 286 541,34	-401 752,82
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	29 123 293,29	27 836 951,95
Rahavarat 1.1.	27 836 751,95	28 238 704,77
Rahavarojen muutos	1 286 541,34	-401 752,82
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa/as.	-1 277	-926
Investointien tulorahoitus, %	38,7	24,9
Lainanhoitokate	1,0	0,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,4
Kassan riittävyys, pv	176	94
Asukasmäärä	10 935	11 102

3.3 Tase

VASTAAVAA	2023	2022
A.PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
2. Tietokoneohjelmistot	89 123,48	125 984,80
3. Muut pitkävaikutteiset menot	2 126 798,52	2 350 465,62
4. Ennakkomaksut	0,00	0,00
	<u>2 215 922,00</u>	<u>2 476 450,42</u>
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	9 445 816,88	9 277 169,11
2. Rakennukset	36 737 499,68	27 029 715,37
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 025 465,38	20 132 860,38
4. Koneet ja kalusto	754 941,94	695 476,54
5. Muut aineelliset hyödykkeet	289 263,51	289 263,51
6. Ennakkomaksut ja keskener.hank.	2 928 417,12	5 654 481,97
	<u>70 181 404,51</u>	<u>63 078 966,88</u>
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	11 567 984,51	17 762 290,01
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
3. Muut lainasaamiset	6 289 151,40	6 570 546,51
4. Muut saamiset	8 389,00	8 389,00
	<u>17 865 524,91</u>	<u>24 341 225,52</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	90 262 851,42	89 896 642,82
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	9 256,22	13 751,84
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	150 580,19	65 443,09
3. Muut toimeksiantojen varat		0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	159 836,41	79 194,93
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00
2. Keskeneräiset tuotteet	0,00	0,00
3. Valmiit tuotteet	0,00	0,00
4. Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
5. Ennakkomaksut	20 227,45	25 567,55
	<u>20 227,45</u>	<u>25 567,55</u>
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	1 513 939,41	1 548 478,70
2. Lainasaamiset	181 732,00	216 992,41
3. Muut saamiset	237 535,79	347 493,31
4. Siirtosaamiset	406 542,98	904 481,11
	<u>2 339 750,18</u>	<u>3 017 445,53</u>
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet		
2. Sij. rahamarkkinainstrumentteihin	22 662 209,52	21 878 809,46
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
4. Muut arvopaperit		
	<u>22 662 209,52</u>	<u>21 878 809,46</u>
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 461 083,77	5 957 942,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	31 483 270,92	30 879 765,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	121 905 958,75	120 855 602,78

VASTATTAVAA	2023	2022
A.OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	29 268 015,93	33 656 957,23
II Arvonkorotusrahasto		0,00
III Muut omat rahastot		0,00
IV Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 971 677,26	19 022 546,81
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-925 272,97	-2 050 869,55
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	45 314 420,22	50 628 634,49
B.POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR.	0,00	0,00
C.PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
D.TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	9 256,22	13 751,84
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 432 705,91	1 194 679,68
3. Muut toimeksiantojen pääomat	12 105,96	11 029,74
TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT YHTEENSÄ	1 454 068,09	1 219 461,26
E.VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	57 433 109,88	51 185 047,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta		0,00
5. Saadut ennakot		0,00
6. Ostovelat		0,00
7. Muut velat/Liittymismaksut	2 594 935,44	2 572 223,07
8. Siirtovelat		0,00
	<hr/>	<hr/>
	60 028 045,32	53 757 270,07
II Lyhytaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat		0,00
2. Lainat rah. ja vakuutuslaitoksilta	5 828 635,96	5 258 340,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta		0,00
5. Saadut ennakot	720 415,59	1 246 406,56
6. Ostovelat	2 071 073,06	2 867 890,10
7. Muut velat	3 523 891,58	3 302 084,90
8. Siirtovelat	2 965 408,93	2 575 515,40
	<hr/>	<hr/>
	15 109 425,12	15 250 236,96
VIERAS PÄÄOMA YHT.	75 137 470,44	69 007 507,03
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	121 905 958,75	120 855 602,78
Omavaraisuusaste, %	37,4	42,3
Suhteell. velkaantuneisuus,%	172,0	72,2
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	174,2	73,0
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. euroa	16,0	17,0
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 467	1 528
Lainakanta 31.12., milj. euroa	63,3	56,4
Lainakanta, euroa/asukas	5 785	5 081
Lainasaam. 31.12., milj. euroa	6,3	6,6
Rahavarat, euroa/asukas	2 663	2 507
Asukasmäärä	10 935	11 102

3.4 Konsernilaskelmat

3.4.1 Konsernituloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	18 086 034,92	83 034 939,94
Toimintakulut	-44 951 001,35	-158 446 122,19
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	661 182,95	578 374,11
Toimintakate	-26 203 783,48	-74 832 808,14
Verotulot	20 754 290,66	37 647 463,22
Valtionosuudet	12 378 599,00	45 138 767,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	58 172,33	35 014,56
Muut rahoitustuotot	1 587 696,45	926 753,98
Korkokulut	-1 617 723,67	-534 148,22
Muut rahoituskulut	-140 676,08	-1 771 514,69
Rahoitustuotot ja -kulut	-112 524,37	-1 343 894,37
Vuosikate	6 816 575,21	6 609 527,71
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 641 008,04	-8 271 550,79
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-719 661,63	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-7 360 669,67	-8 271 550,79
Satunnaiset erät	-221 173,42	0,00
Tilikauden tulos	-765 267,88	-1 662 023,08
Tilinpäätössiirrot	10 000,00	19 380,00
Tilikauden verot	-13 119,40	-14 484,64
Laskennalliset verot	-13 438,00	-34 455,06
Vähemmistöosuudet	2 985,32	28 142,87
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-778 839,96	-1 663 439,91
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,2	52,4
Vuosikate/Poistot, %	92,6	79,9
Vuosikate, euroa/asukas	623	595
Asukasmäärä	10 935	11 102

3.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 816 575,21	6 609 527,71
Satunnaiset erät	-221 173,42	0,00
Tilikauden verot	-13 119,40	-14 484,64
Tulorahoituksen korjauserät	-1 242 282,34	-807 974,38
Toiminnan rahavirta	5 340 000,05	5 787 068,69
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 953 567,40	-11 838 003,59
Rahoitusosuudet investointimenoihin	884 258,94	463 782,29
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	2 762 907,14	468 609,24
	-8 306 401,32	-10 905 612,06
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 966 401,27	-5 118 543,37
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-155 737,40	-68 913,61
Antolainasaamisten vähennys	257 781,54	320 422,70
Antolainauksen muutokset	102 044,14	251 509,09
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 317 098,80	11 399 424,70
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 539 322,74	-7 854 793,31
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-421 947,93	-1 212 143,19
	4 355 828,13	2 332 488,20
Oman pääoman muutokset	-1 250 346,48	-1 541 908,63
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	153 292,74	142 590,96
Vaihto-omaisuuden muutos	-166 436,48	33 353,91
Saamisten muutos	6 624 443,93	5 950 065,70
Korottomien velkojen muutos	-5 506 250,66	-3 077 200,47
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 105 049,53	3 048 810,10
Rahoituksen rahavirta	4 312 575,32	4 090 898,76
Rahavarojen muutos	1 346 174,05	-1 027 644,61
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	30 138 606,22	30 658 562,05
Rahavarat 1.1.	28 792 432,17	31 686 206,66
	1 346 174,05	-1 027 644,61
Investointien tulo-rahoitus, %	61,6	58,1
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	34,9	34,8
Lainanhoitokate	0,8	0,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,6
Kassan riittävyys, pv	163,3	62,00
Asukasmäärä	10 935	11 102

3.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	313 971,02	723 169,28
Muut pitkävaikutteiset menot	2 126 798,52	2 542 917,88
Ennakkomaksut		0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 440 769,54	3 266 087,16
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	11 019 624,10	11 390 896,56
Rakennukset	56 299 611,39	65 078 985,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 543 267,65	24 486 037,90
Koneet ja kalusto	2 211 806,43	4 017 467,31
Muut aineelliset hyödykkeet	453 702,31	556 592,81
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn.	3 251 253,95	6 224 212,54
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	96 779 265,83	111 754 192,18
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	10 719 482,72	10 398 728,18
Muut osakkeet ja osuudet	618 505,77	1 073 377,60
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0,00
Muut lainasaamiset	1 659 421,62	1 737 189,35
Muut saamiset	11 222,56	16 372,88
Sijoitukset yhteensä	13 008 632,67	13 225 668,01
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	112 228 668,04	128 245 947,35
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	433 483,77	367 452,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	474 026,33	972 572,98
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	697,70	697,70
Lyhytaikaiset saamiset	3 137 500,27	9 609 131,51
Rahoitusarvopaperit	23 121 791,39	22 332 075,38
Rahat ja pankkisaamiset	7 016 814,83	8 326 486,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	33 750 837,12	41 240 964,24
VASTAAVAA YHTEENSÄ	146 412 982,33	169 854 363,70

VASTATTAVAA	2023	2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 268 015,93	33 656 957,23
Arvonkorotusrahasto	138 235,86	138 235,86
Muut omat rahastot	278 028,03	410 822,67
Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	23 904 055,08	24 812 922,29
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-778 833,36	-1 663 439,91
OMA PÄÄOMA YHT.	52 809 501,54	57 355 498,14
VÄHEMMISTÖOSUUDET	137 951,42	603 883,12
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	423 435,59
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 726 281,19	1 520 648,62
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	72 305 717,61	81 178 587,26
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 117 076,08	4 106 001,49
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	6 996 938,37	8 808 523,52
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 319 522,72	15 857 785,96
VIERAS PÄÄOMA YHT.	91 739 254,78	109 950 898,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	146 412 988,93	169 854 363,70
Omavaraisuusaste, %	36,2	34,1
Suhteellinen velkaantuneisuus. %	179,1	65,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	23 125	23 149
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 115	2 085
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 e	79 303	89 987
Konsernin lainat, euroa/asukas	7 252	8 105
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000€	80 472	92 285
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 359	8 312
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 e	1 671	1 754
Kunnan asukasmäärä	10 935	11 102

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuuspaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vertailutiedot

Vertailutietoina on käytetty mahdollisuuksien mukaan Alavuden tilinpäätöstietoja edellisiltä vuosilta sekä graafeissa koko maan keskiarvoja.

Avaava tase

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on 16.5.2022 antanut lausunnon 128 hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa.

Lausunnon mukaan kunnista vastikkeetta hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjataan alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että peruspääomaa vastaan kirjattavia omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa eikä rahoituslaskelmassa. Muut kirjaukset esitetään vuoden 2023 liiketapahtumina, ja ne voivat vaikuttaa vuoden 2023 tulokseen.

Kirjanpitolain mukaan (3:3.1 § kohta 5) tilinavauksen tulee perustua edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen. Kirjanpitovelvollisen tulee huolehtia alkusaldoihin kirjattavien muutosten riittävästä dokumentoinnista, jotta voidaan varmistaa aukoton kirjausketju edellisen vuoden päättävästä taseesta lopullisiin alkusaldoihin.

Hyvinvointialueelle siirtyvät pysyviin vastaaviin sisältyvät kuntayhtymien jäsenosuudet ja irtain omaisuus vähennetään kunnan taseen omaisuuseristä. Siirto kirjataan kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan, jollei kunta toisin päättä. Kirjaus toteutetaan tase-erien välisenä siirtona.

Voimaanpanolain 42.1.§:n mukaan kunnasta hyvinvointialueelle siirtyvä vieraaseen pääomaan sisältyvä lomapalkkavelka kirjataan kunnan peruspääomaa vastaan. Kirjaus toteutetaan tase-erien välisenä siirtona.

Voimaanpanolain perusteella tehtävät omaisuuden ja pääomien siirtoja koskevat kirjaukset eivät ole luonteeltaan kirjanpitoperiaatteiden muutoksia tai aikaisempien vuosien virheiden oikaisuja, joten kuntien tilinpäätöksessä 2023 vertailuvuotena olevan edellisen tilikauden päättävään taseeseen 2022 ei tehdä oikaisuja vaan tarvittavat tiedot annetaan liitetiedoissa.

Vuoden 2023 tilinavauksen yhteydessä alkusaldojen muutoksina kunnan taseessa on kirjattu lausunnon mukaisesti Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenosuudet (4 432 416,13 €), Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän jäsenosuudet (107 496,81 €) ja Kuusiolinna Terveys Oy:n osakkeet, 14 kpl, (280,00 €) sekä hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka siirtyneen henkilöstön osalta (151 251,64 €) peruspääomaa vastaan. Kirjaukset on toteutettu tase-erien välisinä siirtoina.

ALAVU DEN KAUPUNKI VASTAAVAA	TASE 31.12.2022	Alkusaldojen muutokset	AVAAVA TASE 1.1.2023
A.PYSYVÄT VASTAAVAT			
I Aineettomat hyödykkeet			
1. Aineettomat oikeudet	0,00		0,00
2. Tietokoneohjelmistot	125 984,80		125 984,80
3. Muut pitkävaikutteiset menot	2 350 465,62		2 350 465,62
4. Ennakkomaksut	0,00		0,00
	2 476 450,42		2 476 450,42
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	9 277 169,11		9 277 169,11
2. Rakennukset	27 029 715,37		27 029 715,37
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 132 860,38		20 132 860,38
4. Koneet ja kalusto	695 476,54		695 476,54
5. Muut aineelliset hyödykkeet	289 263,51		289 263,51
6. Ennakkomaksut ja keskener.hank.	5 654 481,97		5 654 481,97
	63 078 966,88		63 078 966,88
III Sijoitukset			
1. Osakkeet ja osuudet	17 762 290,01	-4 540 192,94	13 222 097,07
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			
3. Muut lainasaamiset	6 570 546,51		6 570 546,51
4. Muut saamiset	8 389,00		8 389,00
	24 341 225,52		19 801 032,58
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	89 896 642,82		85 356 449,88
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
1. Valtion toimeksiannot	13 751,84		13 751,84
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	65 443,09		65 443,09
3. Muut toimeksiantojen varat	0,00		0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	79 194,93		79 194,93
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	0,00		0,00
2. Keskeneräiset tuotteet	0,00		0,00
3. Valmiit tuotteet	0,00		0,00
4. Muu vaihto-omaisuus	0,00		0,00
5. Ennakkomaksut	25 567,55		25 567,55
	25 567,55		25 567,55
II Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	0,00		0,00
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	1 548 478,70		1 548 478,70
2. Lainasaamiset	216 992,41		216 992,41
3. Muut saamiset	347 493,31		347 493,31
4. Siirtosaamiset	904 481,11		904 481,11
	3 017 445,53		3 017 445,53
	3 017 445,53		3 017 445,53
III Rahoitusarvopaperit			
1. Osakkeet ja osuudet			
2. Sij. rahamarkkinainstrumentteihin	21 878 809,46		21 878 809,46
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			
4. Muut arvopaperit			
	21 878 809,46		21 878 809,46
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 957 942,49		5 957 942,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	30 879 765,03		30 879 765,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	120 855 602,78		116 315 409,84

VASTATTAVAA	TASE 31.12.2022	Alkusaldojen muutokset	AVAAVA TASE 1.1.2023
A. OMA PÄÄOMA			
I Peruspääoma	33 656 957,23	-4 388 941,30	29 268 015,93
II Arvonkorotusrahasto	0,00		0,00
III Muut omat rahastot	0,00		0,00
IV Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	19 022 546,81		16 971 677,26
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 050 869,55		
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	50 628 634,49		46 239 693,19
B. POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR.	0,00		0,00
C. PAKOLLISET VARAUKSET	0,00		0,00
D. TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
1. Valtion toimeksiannot	13 751,84		13 751,84
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 194 679,68		1 194 679,68
3. Muut toimeksiantojen pääomat	11 029,74		11 029,74
TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT YHTEENSÄ	1 219 461,26		1 219 461,26
E. VIERAS PÄÄOMA			
I Pitkäaikainen			
1. Joukkovelkakirjalainat			
2. Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	51 185 047,00		51 185 047,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00		0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00		0,00
5. Saadut ennakot	0,00		0,00
6. Ostovelat	0,00		0,00
7. Muut velat/Liittymismaksut	2 572 223,07		2 572 223,07
8. Siirtovelat	0,00		0,00
	53 757 270,07		53 757 270,07
II Lyhytaikainen			
1. Joukkovelkakirjalainat	0,00		0,00
2. Lainat rah. ja vakuutuslaitoksilta	5 258 340,00		5 258 340,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00		0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00		0,00
5. Saadut ennakot	1 246 406,56		1 246 406,56
6. Ostovelat	2 867 890,10		2 867 890,10
7. Muut velat	3 302 084,90		3 302 084,90
8. Siirtovelat	2 575 515,40	-151 251,64	2 424 263,76
	15 250 236,96		15 098 985,32
VIERAS PÄÄOMA YHT.	69 007 507,03		68 856 255,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	120 855 602,78		116 315 409,84

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on osakkaana. Osakkuusyhteisöistä 2 on yhdistelty ja 14 asunto-osakeyhtiötä on jätetty yhdistelemättä, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuusien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu oleellisuuden periaatetta noudattaen suunnitelman mukaisiksi, mikäli yhtiö ei omassa kirjanpidossaan kirjaa suunnitelman mukaisia poistoja. Tällaisia yhtiöitä konserniin on yhdistelty 2 kappaletta. Poisto ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Osa osakkuusyhteisöistä on jätetty yhdistelemättä niiden vähäisen merkityksen johdosta.

Vertailutiedot

Vertailutietoina on käytetty mahdollisuuksien mukaan Alavus konsernin tilinpäätöstietoja edellisiltä vuosilta sekä graafeissa koko maan keskiarvoja. Konsernitilinpäätöksen alkusaldot poikkeavat joltain kohdin edellisen vuoden taseen loppusaldoista, mikäli konsernitilinpäätökseen yhdisteltyt yhteisöt ovat tehneet muutoksia omiin tilinpäätöksiinsä vuoden 2022 tilinpäätöstietojen antamisen jälkeen.

Avaava tase

Alavuden kuntakonsernista on poistunut vuoden 2023 alusta lähtien Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin ky ja Eskoon sosiaalipalveluiden ky. Aloittava konsernitase on oikaistu kunnan taseen muutoksilla sekä edellä mainittujen kuntayhtymien vaikutuksien poistamisella siitä. Konsernitaseen vertailutietona on kuitenkin vuoden 2022 päättävä tase.

	Konserni yht. 1.1.2023	Elimi- noinnit	Avaava tase 1.1.2023	Tase 31.12.2022	Muutos
TASE					
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	342 367,62	0	342 367,62	723 169,28	380 801,66
Konserniliiketoiminta	315 880,83	-315 880,83	0,00	0	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	2 542 917,88	0	2 542 917,88	2 542 917,88	0,00
Aineettomat hyödykkeet	3 201 166,33	-315 880,83	2 885 285,50	3 266 087,16	380 801,66
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	11 056 896,64	-130 754,37	10 926 142,27	11 390 896,56	464 754,29
Rakennukset	49 950 192,39	-243 033,89	49 707 158,50	65 078 985,06	15 371 826,56
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 831 502,55	0	23 831 502,55	24 486 037,90	654 535,35
Koneet ja kalusto	2 488 625,43	0	2 488 625,43	4 017 467,31	1 528 841,88
Muut aineelliset hyödykkeet	510 497,23	0	510 497,23	556 592,81	46 095,58
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	5 828 775,45	0	5 828 775,45	6 224 212,54	395 437,09
Aineelliset hyödykkeet	93 666 489,69	-373 788,26	93 292 701,43	111 754 192,18	18 461 490,75
Sijoitukset					
Osakkuusyhteisöosuudet	3 933 922,92	6 178 981,01	10 112 903,93	10 398 728,18	285 824,25
Muut osakkeet ja osuudet	10 828 747,60	-9 866 149,15	962 598,45	1 073 377,60	110 779,15
Muut lainasaamiset	6 570 546,51	-4 844 541,16	1 726 005,35	1 737 189,35	11 184,00
Muut saamiset	11 422,56	0	11 422,56	16 372,88	4 950,32
Sijoitukset	21 344 639,59	-8 531 709,30	12 812 930,29	13 225 668,01	412 737,72
PYSYVÄT VASTAAVAT	118 212 295,61	-9 221 378,39	108 990 917,22	128 245 947,35	19 255 030,13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					
Valtion toimeksiannot	297 870,44	0	297 870,44	302 009,02	4 138,58
Lahjoitusrahastojen varat	65 443,09	0	65 443,09	65 443,09	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	363 313,53		363 313,53	367 452,11	4 138,58
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	331 033,74	0	331 033,74	947 005,43	615 971,69
Ennakkomaksut	25 567,55	0	25 567,55	25 567,55	0,00
Vaihto-omaisuus	356 601,29		356 601,29	972 572,98	615 971,69
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Muut saamiset	697,70	0	697,70	697,7	0,00
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	5 736 785,44	-3 685 063,08	2 051 722,36	5 547 824,02	3 496 101,66
Lainasaamiset	216 992,41	-35 923,12	181 069,29	181 069,29	0,00
Muut saamiset	2 758 035,10	0	2 758 035,10	2 758 035,10	0,00
Siihtosaamiset	1 122 203,10	0	1 122 203,10	1 122 203,10	0,00
Saamiset	9 834 713,75	-3 720 986,20	6 113 727,55	9 609 829,21	3 496 101,66
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	452 930,86	0	452 930,86	453 265,92	335,06
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	21 878 809,46	0	21 878 809,46	21 878 809,46	0,00
Rahoitusarvopaperit	22 331 740,32	0	22 331 740,32	22 332 075,38	335,06
Rahat ja pankkisaamiset	6 457 885,00	0	6 457 885,00	8 326 486,67	1 868 601,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT	38 980 940,36	-3 720 986,20	35 259 954,16	41 240 964,24	5 981 010,08
VASTAAVAA	157 556 549,50	-12 942 364,59	144 614 184,91	169 854 363,70	25 240 178,79

	Konsemi yht 1.1.2023	Elimi- noinnit	Avaava tase 1.1.2023	Tase 31.12.2022	Muutos
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Peruspääoma	33 786 774,29	-4 518 758,36	29 268 015,93	33 656 957,23	4 388 941,30
Arvonkorotusrahasito	138 235,86	0	138 235,86	138 235,86	0,00
Muut omat rahastot	5 098 123,70	-4 691 479,57	406 644,13	410 822,67	4 178,54
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	17 191 654,03	5 750 318,87	23 375 219,60	24 812 922,29	-225 737,22
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-38 199,52	471 446,22	0,00	-1 663 439,91	
OMA PÄÄOMA	56 176 588,36	-2 988 472,84	53 188 115,52	57 355 498,14	4 167 382,62
VÄHEMMISTÖOSUUDET	42 486,40	404 214,32	446 700,72	603 883,12	157 182,40
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 074 780,42	-2 074 780,42	0,00		0,00
PAKOLLISET VARAUKSET					
Muut pakolliset varaukset				423 435,59	423 435,59
PAKOLLISET VARAUKSET				423 435,59	423 435,59
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT					
Valtion toimeksiannot	310 147,29	0	310 147,29	314 808,77	4 661,48
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 194 679,68	0	1 194 679,68	1 194 679,68	0,00
Muut toimeksiantojen pääomat	11 160,17	0	11 160,17	11 160,17	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 515 987,14		1 515 987,14	1 520 648,62	4 661,48
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)					
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	68 889 974,96	-4 844 541,16	64 045 433,80	77 421 933,99	13 376 500,19
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	3 756 653,27	0	3 756 653,27	3 756 653,27	0,00
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)	72 646 628,23	-4 844 541,16	67 802 087,07	81 178 587,26	13 376 500,19
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)					
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	3 762 192,06	282 201,71	4 044 393,77	4 106 001,49	61 607,72
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)	3 762 192,06	282 201,71	4 044 393,77	4 106 001,49	61 607,72
Pitkäaikainen	76 408 820,29	-4 562 339,45	71 846 480,84	85 284 588,75	13 438 107,91
Lyhytaikainen					
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)					
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhenn	7 001 775,63	-35 923,12	6 965 852,51	8 629 635,26	1 663 782,75
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhenn	178 888,26	0	178 888,26	178 888,26	0,00
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)	7 180 663,89	-35 923,12	7 144 740,77	8 808 523,52	1 663 782,75
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)					
Saadut ennakot	1 246 406,56	0	1 246 406,56	1 246 406,56	0,00
Ostovelat	6 812 879,91	-3 685 063,08	3 127 816,83	8 362 191,23	5 234 374,40
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	3 494 157,96	0	3 494 157,96	3 494 157,96	0,00
Siirtovelat	2 603 778,57	0	2 603 778,57	2 755 030,21	151 251,64
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)	14 157 223,00	-3 685 063,08	10 472 159,92	15 857 785,96	5 385 626,04
Lyhytaikainen	21 337 886,89	-3 720 986,20	17 616 900,69	24 666 309,48	7 049 408,79
VIERAS PÄÄOMA	97 746 707,18	-8 283 325,65	89 463 381,53	109 950 898,23	20 487 516,70
VASTATTAVAA	157 556 549,50	-12 942 364,59	144 614 184,91	169 854 363,70	25 240 178,79

4.2 Tuloslaskelman koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tulosryhmittäin	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Hallinto- ja talouspalvelut	545 562	67 798 300	531 395	2 717 924
Elinvoimapalvelut	5 672 840	4 505 309	797 531	553 753
Sivistyspalvelut	3 711 501	3 262 157	1 897 037	1 626 418
Tekninen palvelut	7 789 223	6 930 846	6 402 391	5 536 635
Ympäristöpalvelut	366 909	538 328	366 909	538 328
Toimintatuotot yhteensä *)	18 086 035	83 034 940	9 995 263	10 973 058

* Toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä.

7) Verotulot	Kaupunki	
	2023	2022
Kunnan tulovero	15 177 963	30 819 236
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 552 028	4 217 370
Kiinteistövero	3 162 532	2 722 973
Muut verotulot		0
Verotulot yhteensä	20 892 523	37 759 579

8) Valtionosuudet	Kaupunki	
	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 170 041	25 464 528
Verotuloihin perustuva valtionosuusie tasaus (+/-)	6 401 532	12 205 932
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-634 182	-549 308
Verotulomenetyksen korvaus	2 441 208	8 017 615
Valtionosuudet ja verotulomenetyksen korvaukset yhteensä	12 378 599	45 138 767

9) Palvelujen ostojen erittely	Kaupunki	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	688 729	51 180 182
Muiden palvelujen ostot	6 878 814	8 196 543
Palvelujen ostot yhteensä	7 567 543	59 376 725

11) Selvitys suunnitelmanmukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistosuunnitelma on päivitetty 1.1.2013 vastaamaan KILAn kuntajaoston ohjeistusta ja käytetään tilinpäätösvuoden uusien kohteiden poistolaskennassa. Vanha poistopohja ja poistotaso on käyty harmonisoiden läpi samassa yhteydessä. Poistoaajat ja poistomenetelmät ovat:

PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	poistoaika	poistotapa	KILA
	2	tasapoisto	2-5

Aineettomat oikeudet	5	tasapoisto	5-20
Liikearvo	2	tasapoisto	2-5
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	3	tasapoisto	2-5*
Tieosuudet	15	tasapoisto	2-5*
Muut	3	tasapoisto	2-5*

* erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet		ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat**			
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20	tasapoisto	20-50
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	30	tasapoisto	20-50
Tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	tasapoisto	20-30
Tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	30	tasapoisto	20-30
Talousrakennukset, puiset	10	tasapoisto	10-20
Talousrakennukset, kiviset	20	tasapoisto	10-20
Vapaa-ajan rakennukset, puiset	20	tasapoisto	20-30
Vapaa-ajan rakennukset, kiviset	30	tasapoisto	20-30
Asuinrakennukset, puiset	30	tasapoisto	30-50
Asuinrakennukset, kiviset	40	tasapoisto	30-50
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	tasapoisto	15-20
Sillat, laiturit ja uimalat	10	tasapoisto	10-30
Muut maa- ja vesirakenteet	15	tasapoisto	15-30
Vedenjakeluverkosto	30	tasapoisto	30-40
Viemäriverkko	30	tasapoisto	30-40
Kaukolämpöverkko	20	tasapoisto	20-30
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15	tasapoisto	15-20
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10	tasapoisto	10-12
Maakaasuverkko	20	tasapoisto	20-25
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	tasapoisto	15-20
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10	tasapoisto	10-20
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15	tasapoisto	15-20
Liikenteen ohjauslaitteet	10	tasapoisto	10-15
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	tasapoisto	10-15

**perusparannusmenojen poistoaika on kolmasosa(1/3) normaalista poistoaajasta ja kohteen

kokonaisperusparannusmenojen poistoaika on kaksi kolmasosaa(2/3) normaalista poistoaajasta.

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	15	tasapoisto	15-20
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8	tasapoisto	8-15
Muut kuljetusvälineet	4	tasapoisto	4-7
Muut liikkuvat työkoneet	5	tasapoisto	5-10
Muut raskaat koneet	10	tasapoisto	10-15
Muut kevyet koneet	5	tasapoisto	5-10
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5	tasapoisto	5-15
ATK-laitteet	3	tasapoisto	3-5

Muut laitteet ja kalusteet	3	tasapoisto	3-5
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet		ei poistoaikaa	

Pienet käyttöomaisuushankinnat, alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi. Pienhankintarajaa verrataan hyödykkeen arvoon kokonaisuutena, vaikka hyödyke muodostuisikin useasta komponentista. Pienhankintaraja on määritelty ilman arvonlisäveroa.

12) Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.		530704		
Lisäykset tilikaudella		118830		
Vähennykset tilikaudella		226740		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0	422 794		

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	50 773,10	295 500,53	50 773,10	295 500,53
Muut luovutusvoitot				
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden luovutustappiot		32 300,55		32 300,55
Muut luovutustappiot	219 544,73		219 544,73	

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset tuotot yhteensä			0	0
Satunnaiset kulut				
Kt Oy Linja-autoaseman purkutappio			805 725,42	
Kuussoten purkutappio			276 088,96	
Satunnaiset kulut yhteensä	221 173,42	0	1 081 814,38	0

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kaupunki	
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	106 272,00	142 560,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	96 843,66	140 873,45
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	39 324,31
Yhteensä	203 115,66	322 757,76

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutt.menot	Ennako-maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	125 984,80	2 350 465,62		2 476 450,42
Lisäykset tilikauden aikana	38 130,50	159 030,80		197 161,30
Rahoitusosuudet tilikaudella				0
Vähennykset tilikauden aikana				0
Siirrot erien välillä				0
Tilikauden poisto	74 991,82	382 697,90		457 689,72
Arvonl. ja niiden palautukset				0
Aktivoidut korkomenot				0
Poistamaton hankintameno 31.12.	89 123,48	2 126 798,52		2 215 922,00
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	89 123,48	2 126 798,52		2 215 922,00

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 277 169,11	27 029 715,37	20 132 860,38	695 476,54
Lisäykset tilikauden aikana	346 133,20	12 766 498,73	1 468 273,35	368 676,31
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana	177485,43	601 222,20		
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto		2 457 492,22	1 575 668,35	309 210,91
Arvonl. ja niiden palautukset				
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.	9 445 816,88	36 737 499,68	20 025 465,38	754 941,94
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 445 816,88	36 737 499,68	20 025 465,38	754 941,94

Aineelliset hyödykkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	289 263,51	5 654 481,97		63 078 966,88
Lisäykset tilikauden aikana				14 949 581,59
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				778 707,63
Siirrot erien välillä		-2 726 064,85		-2 726 064,85
Tilikauden poisto				4 342 371,48
Arvonl. ja niiden palautukset				0,00
Aktivoidut korkomenot				0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	289 263,51	2 928 417,12		70 181 404,51
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	289 263,51	2 928 417,12		70 181 404,51

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	985 734,90	927 046,23	148 597,83	129 393,14
Muut maa- ja vesialueet	10 033 889,20	10 546 295,37	9 297 219,05	9 147 775,97
Maa- ja vesialueet yhteensä	11 019 624,10	11 473 341,60	9 445 816,88	9 277 169,11

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 031 738,68	1 769 125,92	2 258 572,83	2 162 659,64	13 222 097,07
Lisäykset	322 266,72	22 800,00		35 000,00	247 371,55
Vähennykset	-875 553,85		-1158625,43		
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.					
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 478 451,55	1 791 925,92	1 099 947,40	2 197 659,64	17 762 290,01

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		4 880 464,28		1 690 082,23	6 570 546,51
Lisäykset					0,00
Vähennykset		214 811,38		66 583,73	281 395,11
Siirrot erien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.					0,00
Arvonlennukset					0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.		4 665 652,90		1 623 498,50	6 289 151,40

20 - 22) Omistuksia muissa yhteisöissä

Nimi ja kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitto/tappiosta
Tytäryhteisöt / Alavus					
Alavuden Jäähalli Oy	83,35 %	83,35 %	478	733	-18
Alavuden Kehitys Oy	100,00 %	100,00 %	525	0	-90
Alavuden Lämpö Oy	100,00 %	100,00 %	233	6 502	-476
A-Pesu Oy	100,00 %	100,00 %	389	0	41
Alavuden Vuokra-asunnot Oy	100,00 %	100,00 %	2 800	11 339	2
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi	100,00 %	100,00 %	606	725	8
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo	100,00 %	100,00 %	161	211	17
Kiinteistö Oy Alavuden Linja-autoasema	100,00 %	100,00 %	68	0	-696
Asunto Oy Eevanraitti	100,00 %	100,00 %	9	212	0
Asunto Oy Töysän Tapanintie 10	0,00 %	100,00 %	512	0	0
		Yhteensä	5 781	19 722	-1212
Kuntayhtymät					
Etelä-Pohjanmaan liitto, Seinäjoki	5,90 %	5,90 %	106	0	8
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveys ky, Alavus	53,59 %	53,59 %	0	0	287
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä, Seinäjoki	2,72 %	2,72 %	1566	1 219	-54
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	2,00 %	2,00 %	180	0	3
		Yhteensä	1852	1219	244
Osakkuusyhteisöt(yhdistellyt)					
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	25,30 %	25,30 %	6 756	4 288	662
Kt Oy Alavuden Teollisuuspuisto	38,00 %	38,00 %	319	91	0
		Yhteensä	7075	4379	662
Osakkuusyhteisöt(yhdistelemättömät)					
As Oy Metsuri	29,98 %	29,98 %			
As Oy Salmenpuisto	22,31 %	22,31 %			
As Oy Sulkavan Kotipelto	30,88 %	30,88 %			
As Oy Alavuden Kolistonhovi	31,28 %	31,28 %			
As Oy Alavuden Myllypolku	21,00 %	21,00 %			
As Oy Töysän Hakojärventalot	34,20 %	34,20 %			
As Oy Töysän Rimminkuja	21,97 %	21,97 %			
As Oy Kaaponkuja	35,14 %	35,14 %			
As Oy Töysän Tapanintie 3	19,15 %	40,90 %			
As Oy Töysän Väkkärämäki	24,01 %	24,01 %			
As Oy Töysän Metsäniitty	25,00 %	25,00 %			
As Oy Töysän Mäkelänraitti	24,00 %	24,00 %			
As Oy Salmentori	31,29 %	31,29 %			
Kt Oy Alavuden Kuulantien liiketalo	33,44 %	33,44 %			
		Yhteensä			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä ja kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

23) Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		453 556,00		358 567,01
Lainasaamiset	4 665 652,90		4 880 464,28	
Muut saamiset		27 508,00		80 813,78
Siirtosaamiset				
Yhteensä	4 665 652,90	481 064,00	4 880 464,28	439 380,79
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		322,00		162 727,88
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	322,00	0,00	162 727,88
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		3 544,00		163,93
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	3 544,00	0,00	163,93
Saamiset yhteensä	4 665 652,90	484 930,00	4 880 464,28	602 272,60

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Kelan korvaus työterv.huollosta		130 000,00	118 000,00	130 000,00
Länsi-Suomen Metsätilat Oy		160 200,00	0,00	160 200,00
Valtiovarainministeriö/opetus		129 516,00	0,00	129 516,00
Tuet EU/valtio		88 140,03	14 593,00	88 140,03
E-P Pelastuslaitos/tasaus		29 576,00	0,00	29 576,00
Työttömyysvak rahasto		6 477,25	13 221,55	6 477,25
Kuusiolinna Terveys/osinko		77 000,00	0,00	77 000,00
OKM/Avustus KuntoLutra			160 000,00	
Kela/sairauspäivärahat		44 911,82	19 379,19	44 911,82
Kuussote/wokrat/ateriat		63 401,43	0,00	118 308,32
Kans opisto/tasaus		26 565,00	0,00	26 565,00
Muut siirtosaamiset	648 762,00	699 722,19	81 349,24	93 786,69
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	648 762,00	1 455 509,72	406 542,98	904 481,11

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	29 268 015,93	33 656 957,23	29 268 015,93	33 656 957,23
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	29 268 015,93	33 656 957,23	29 268 015,93	33 656 957,23
Arvonkorotusrahassto 1.1.	138 235,86	138 235,86		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahassto 31.12.	138 235,86	138 235,86	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	406 644,13	346 514,67		
Lisäykset		64 308,00		
Vähennykset	-128 616,10			
Muut omat rahastot 31.12.	278 028,03	410 822,67		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	23 375 219,60	26 732 911,78	16 971 677,26	19 022 546,81
Edell. tilikausien yli-/alijäämä 31.12	23 904 055,08	24 812 922,29	16 971 677,26	19 022 546,81
Tilikauden yli-/alijäämä	-778 833,36	-1 663 439,91	-925 272,97	-2 050 869,55
Oma pääoma yhteensä	52 809 501,54	57 355 498,14	45 314 420,22	50 628 634,49

27) Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua	Kaupunki	
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	35 225 941,00	30 299 753,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Yhteensä	35 225 941,00	30 299 753,00

30) Velat tytäryhteisöille ja kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		170 787,42		239 268,06
Muut velat		2 612 215,19		2 388 623,30
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	2 783 002,61	0,00	2 627 891,36
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				789 115,89
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	789 115,89
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		18 320,83		20 602,47
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	18 320,83	0,00	20 602,47
Velat yhteensä	0,00	2 801 323,44	0,00	3 437 609,72

32) Muut velat	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut	3 649 691,09	3 596 228,72	2 594 935,44	2 572 223,07
Muut velat	467 384,99	509 772,77		
Muut velat yhteensä	4 117 076,08	4 106 001,49	2 594 935,44	2 572 223,07

33) Siirtovelat	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkajaksotukset	117 019,17	100 154,07	117 019,17	82 555,18
Lomapalkkajaksotukset	2 549 658,82	5 064 230,91	2 476 450,44	2 397 895,57
Korkojaksotukset	352 830,61	149 856,64	299 405,14	83 236,18
Ostot/jaksotukset			71 716,78	
Muut siirtovelat	79 505,96	1 537 013,40	817,40	11 828,47
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 099 014,56	6 851 255,02	2 965 408,93	2 575 515,40

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 082 448,29	3 801 624,92		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	10 334 795,87	5 450 962,00		
Lainat julkisyhteisöiltä	5 276 337,37	6 317 277,02		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	9 649 877,79	14 114 871,88		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yht.	19 984 673,66	19 565 833,88	0,00	0,00

38) Vuokravastuut	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	346 473,00	591 817,15	175 515	175 530
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	818 121,00	1 124 685,23	755 934	616 602
Maa-alueiden vuokravastuut	286 267,00	297 219,90	11 165	10 519
Muut vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	1 450 861,00	2 013 722,28	942 614	802 651
siitä seuraavalla tilikaudella maks osuus	482 326,00	599 990,86	399 913	319 473
siitä kuntakonsernin sisäiset	281 415,00		860	2 222
Vuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39) Muut kaupungin antamat vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			21 045 937,00	20 045 937,00
Jäljellä oleva pääoma			10 900 914,17	10 756 224,95
Takaukset muiden puolesta*				
Alkuperäinen pääoma			4 450 330,65	4 450 330,65
Jäljellä oleva pääoma	323 925,58	856 981,27	323 925,58	386 925,00

40) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kaupunki	
	2023	2022
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	92 100 296,00	84 768 212,00
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	73 314,00	49 020,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan (osan) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 29.4.2028 Sopimuksen markkina-arvo 31.12.			-169 121,36	280 257,79
Koronvaihtosopimukset/konserni				
Markkina-arvo 31.12.	-169 121,36	165 150,73		
Arvonlisäveron palautusvastuu	158 014,33	2 026 371,73		

4.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Kaupunki	
	2022	2022
Hallinto- ja talouspalvelut	22	21
Sivistyspalvelut	389	409
Elinvoimapaalvelut	39	29
Tekniset palvelut	102	124
Ympäristöpalvelut	7	9
Yhteensä	559	592

43) Henkilökulut	Kaupunki	
	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	24 020 091,44	23 602 765,94
- sisältää henkilöstökulut, jotka aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin Valmistus omaan käyttöön -tilin kautta	224 401,84	257 180,10
	24 020 091,44	23 602 765,94

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	Kaupunki	
	2023	2022
Suomen Keskusta	4 306,19	4 005,02
Kansallinen kokoomus	1 280,83	1 300,14
Perussuomalaiset	2 106,75	2 187,75
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	644,75	563,25
Suomen Kristillisdemokraatit	1 187,03	1 031,45
Vihreät	540,00	514,00
Yhteensä	10 065,55	9 601,61

45) Tilintarkastajan palkkiot	Kaupunki	
	2023	2022
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	4 290,00	13 959,00
OY SK-Reviisorit Ab		528,00
Tilintarkastuspalkkiot	4229,4	
Palkkiot yhteensä	8 519,40	14 487,00

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista
Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Alavuden kaupungin vesihuoltolaitos

Laki vesihuoltolain muuttamisesta (681/2014) edellyttää että kunnan tai yrityksen tulee eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase sekä esitettävä näiden liitteenä olevat tiedot. Mikäli vesihuoltolaitos huolehtii myös hulevesien viemäroinnistä, tulee myös sen kirjanpito eriyttää. Alavuden kaupunki on valtuuston päätöksellä (14.12.2015 § 47) muodostanut vesihuoltolaitoksesta taseyksikön ja hyväksynyt avaavan taseen 1.1.2015. Alavudella hulevesien viemäroinnistä vastaa yhdyskuntatekniset palvelut, joten sen kirjanpitoa ei ole eriytetty.

5.1.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Katsaus vuoteen 2023

Kunnallinen vesihuoltolaitos on toiminut Alavudella vuodesta 1974 lähtien. Useampien talouksien keskitetty käyttöveden hankinta ja jakelu ovat alkaneet Alavudella pääasiassa jo 1940-luvulla. Kunnallisen vesihuoltolaitoksen edeltäjiä ovat olleet vesiosuuskunnat ja Alavuden Vesihuolto Oy. Vesihuoltolaitoksen nykyverkostojen vanhimmat osat ovat 1960-luvulta.

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen tulosalueeseen, vesilaitokseen ja viemärlaitokseen. Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen hyvää ja talousvedelle asetetut laatuvaatimukset täyttävää talousvettä sekä huolehtia viemäri-vesien johtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso ja toiminnot tuotetaan niin tehokkaasti ja taloudellisesti kuin se on mahdollista. Toimintavuonna laskutetun veden määrä oli 588 485 m³ ja jäteveden 339 952 m³. Vesijohtoverkoston pituus oli 681 km ja viemäriverkoston pituus 173 km.

Toimintavuonna talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa tutkituissa näytteissä. Talousvesinäytteitä otettiin yhteensä 18 kappaletta ja raakavesinäytteitä 26 kappaletta. Pumpatun raakaveden määrä oli 716 881 m³.

Vesijohtoverkosta on saneerattu Töysän alueella n. 0,8 km. Viemäriverkosta on saneerattu Töysän alueella n. 0,2 km. Keskuskorttelin vesihuoltoverkostojen saneeraustyöt aloitettiin.

Kaukovalvonta-automaation saneerauksia tehtiin elinkaarisuunnitelman mukaisesti.

Jätevedenpuhdistamolla on tehty huolto- ja kunnossapitotyötä huolto-ohjelman mukaisesti. Puhdistetun jäteveden määrä toimintavuonna oli 628 195 m³.

Vesihuoltolaitoksella on 24h-päivystys.

Organisaatio

Vesihuoltolaitoksen palveluyksikössä työskentelee vakituisesti yhdeksän henkilöä. Vesihuoltolaitoksen henkilöstöpalveluja myydään Alavuden Lämpö Oy:lle ja kaupungin palveluyksiköille. Vesihuoltolaitos käyttää tarvittaessa kaupungin muiden palveluyksiköiden palveluja.

Toiminnan ja talouden kehitys

Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaavat lakien, asetusten, ympäristölupien ja viranomaisohjeiden lisäksi vesihuollon erityisohjeet ja suunnitelmat. Suunnitelmien ja ohjeiden säännöllinen päivittäminen sekä määrätietoinen toimintojen kehittäminen ja niiden toteuttaminen ovat parantaneet vesihuoltolaitoksen toimintavarmuutta.

Lasketun veden määrä oli arvioitua pienempi.

Maksut

Vesihuoltolaitoksen käyttömaksut ovat olleet 1.1.2021 alkaen seuraavat:

- vesi 1,40 (alv 0 %)
- jätevesi 2,30 (alv 0 %)

Liittymis- ja perusmaksut määräytyvät kulutuspisteen vesimittarin koon perusteella. Maksuja peritään veden ja jäteveden osalta.

Vedentuotanto- ja jakelu

Vesilaitoksella on käytössä useita raakavesikaivoja ja neljä vedenkäsittelylaitosta. Raakavesi johdetaan vedenkäsittelylaitoksilla kalkkikivialkaloinnin kautta alavesisäiliöihin, josta vesi pumpataan uv-desinfiointilaitteen läpi jakeluverkkoon. Kaikilla vedenkäsittelylaitoksilla alkalointikemikaalina käytetään kalkkikiveä ja pH nostetaan arvoon 8 – 8,5. Veden kovuus on 2 – 3 dH, eli vesi on pehmeää.

Jätevesien käsittely

Ensimmäisellä puolivuotisjaksolla puhdistamo saavutti lupaehdot kaikilta osin. Toisella puolivuotisjaksolla kokonaisfosforin osalta ei saavutettu lupaehtoja, muutoin lupaehdot saavutettiin. Toisen puolivuotisjakson lupaehdot ylittyivät koska elokuun näytteenoton aikana oli voimakas rankkasade, jolloin tuleva virtaama oli moninkertainen normaaliin virtaamaan verrattuna. Vuositasolla puhdistamo saavutti ammoniumtyypelle asetetut lupaehdot. Viemäriverkostossa on jätevesipumppaamoja 50 kappaletta.

Timo Seppä

Energia- ja vesihuoltopäällikkö

5.1.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
Liikevaihto	2 474 111,36		2 456 076,47	
Valmistus omaan käyttöön	125 255,96		105 072,26	
Liiketoiminnan muut tuotot	19 362,80		2 248,96	
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-444 686,26		-403 403,69	
Palvelujen ostot	-355 166,88	-799 853,14	-334 184,80	-737 588,49
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-456 419,14		-407 498,56	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-74 378,28		-85 180,34	
Muut henkilösivukulut	-16 293,96	-547 091,38	-14 812,99	-507 491,89
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-787 231,29		-641 207,07
Liiketoiminnan muut kulut		-24 240,18		-26 851,62
Liikelylijäämä (-alijäämä)	460 314,13		650 258,62	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 504,86		1 254,00	
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut	-155 920,00		-108 968,00	
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-108 008,00		-68 900,00	
Muut rahoituskulut		-262 423,14		-176 614,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	197 890,99		473 644,62	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	197 890,99		473 644,62	
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,9		5,5	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,9		5,5	
Voitto, %	8,0		19,3	

5.1.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	460 314,13		650 258,62	
Poistot ja arvonalentumiset	787 231,29		641 207,07	
Rahoitustuotot ja -kulut	-262 423,14		-176 614,00	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjaukset		985 122,28		1 114 851,69
Investointien rahoitusvirta				
Investointimenot	-984 487,04		-2 958 527,55	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0,00	-984 487,04	0,00	-2 958 527,55
Toiminnan ja investointien rahavirta		635,24		-1 843 675,86
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	22 712,37		41 543,17	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-250 000,00		-250 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	-227 287,63	0,00	-208 456,83
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos kunnalta				
Saamisten muutos muilta	-147 784,09		65 063,55	
Korottomien velkojen muutos kunnalta				
Korottomien velkojen muutos muilta	-6 628,80	-154 412,89	-10 923,49	54 140,06
Rahoituksen rahavirta		-381 700,52		-154 316,77
Rahavarojen muutos		-381 065,28		-1 997 992,63
Rahavarojen muutos		-381 065,28		-1 997 992,63
Rahavarat 30.9./31.12.		61 041,41		442 106,69
Rahavarat 1.1.		442 106,69		2 440 099,32
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Investointien tulorahoitus, %		100,1		37,7
Lainanhoitokate		2,4		3,0
Current ratio		1,6		2,0
Quick ratio		1,6		2,0

5.1.4 Vesihuoltolaitoksen tase

Tase

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa ja vesialueet	18 018,67	18 018,67
Rakennukset	2 610 392,33	2 759 853,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 985 060,21	11 033 902,42
Koneet ja kalusto	368 643,47	177 133,39
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	204 049,22	0,00
Aineelliset hyödykkeet	14 186 163,90	13 988 908,15
Pysyvät vastaavat	14 186 163,90	13 988 908,15
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	776 179,58	628 395,49
Vaihtuvat vastaavat	776 179,58	628 395,49
Rahat ja pankkisaamiset	61 041,41	442 106,69
VASTAAVAA	15 023 384,89	15 059 410,33

Tase

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 120 000,00	2 120 000,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	6 719 497,18	6 245 852,56
Tilikauden yli/alijäämä	197 890,99	473 644,62
Oma pääoma	9 037 388,17	8 839 497,18
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	2 852 916,83	3 102 916,83
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat/liittymismaksut	2 594 935,44	2 572 223,07
Pitkäaikainen	5 447 852,27	5 675 139,90
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat kunnalta	250 000,00	250 000,00
Ostovelat	62 272,98	90 930,72
Muut velat	150 470,32	132 571,04
Siirtovelat	75 401,15	71 271,49
Lyhytaikainen	538 144,45	544 773,25
Vieras pääoma	5 985 996,72	6 219 913,15
VASTATTAVAA	15 023 384,89	15 059 410,33
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus, %	60,2	58,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	241,9	253,2
Kertynyt ylijäämä 31.12. 1000€	6 917	6 719
Lainakanta 31.12. 1000€	3 103	3 353

5.2 Muut eriytetyt laskelmat

Kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla herjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan. Alavuden kaupungin toimintaa on käyty läpi toiminnoittain markkinoilla tapahtuvan toiminnan tunnistamiseksi. Markkinoilla tapahtuvaa toimintaa sisältyy seuraaviin toimintoihin: Talouspalvelut, Tietohallintopalvelut sekä Tilapalvelussa liikehuoneistojen vuokraustoiminta ja rakennusten korjaustoiminta.

Talouspalvelut

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Palvelujen myynti	41 516,96	38 316,44
TOIMINTATUOTOT	41 516,96	38 316,44
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-31 203,72	-28 469,80
Palvelujen ostot	-18 569,09	-15 335,95
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-99,12	-79,23
Muut toimintakulut	-1 521,47	-1 136,14
TOIMINTAKULUT	-51 393,40	-45 021,13
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 876,44	-6 704,69
Poistot	-4388,29	-4229,07
TILIKAUDEN TULOS	-14 264,73	-10 933,75

Eriytetty talouspalvelut/laskentatoimen tytäryhtiöille myytävän palvelun osuus toiminnasta. Tuotot kohdistettiin markkinoilla tapahtuvalle toiminnolle suoraan laskutettavan kohteen perusteella ja kulut kohdistettu käytetyn työajan mukaan. Kuluihin huomioitu myös henkilöstöhallinnon ja muun hallinnon yleiskustannuslisä. Toiminnan hyötynä nähdään yhdenmukainen ja ajantasainen raportointi sekä hyöty konsernitilinpäätöksen laadinnassa.

Tietohallintopalvelut

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Palvelujen myynti	73 757,84	111 372,82
TOIMINTATUOTOT	73 757,84	111 372,82
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-26 406,69	-37 357,33
Palvelujen ostot	-41 615,48	-52 860,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 436,43	-5 700,27
Muut toimintakulut	-1 863,39	-6 573,40
TOIMINTAKULUT	-71 321,99	-102 491,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	2 435,85	8 881,72
Poistot	-4 168,49	-17 009,84
TILIKAUDEN TULOS	-1 732,64	-8 128,12

Eriytetty tietohallintopalveluista Hyvinvointialueelle sekä tytäryhtiöille myytävän palvelun osuus toiminnasta. Tuotot kohdistettu markkinoilla tapahtuvalle toiminnolle suoraan laskutuksen perusteella ja kulut on kohdistettu tyttärillä konemäärän suhteessa ja HVA:lla suoraan kulujen kohdistuksella. Kuluihin huomioitu myös henkilöstöhallinnon ja muun hallinnon yleiskustannuslisät. Toiminnan hyötynä nähdään yhdenmukainen ohjelmisto- ja konekanta käytäntöineen ja sen myötä parempi tietoturva.

Tilapalvelu/Liike- ja teollisuustilojen vuokraus sekä rakennusten korjaus

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	11056,84	29712,00
Muut toimintatuotot	2843358,30	617666,83
TOIMINTATUOTOT	2854415,14	647378,83
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-42719,47	-30773,67
Palvelujen ostot	-573786,30	-95777,08
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-681480,55	-106252,95
Muut toimintakulut	-319817,62	-110471,73
TOIMINTAKULUT	-1617803,94	-343275,43
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1236611,20	304103,40
Poistot	-844793,36	-190182,50
TILIKAUDEN TULOS	391817,84	113920,90

Eriytys tehty Tilapalvelun/Isännöinti luvuista. Otettu mukaan ulkopuolisille vuokratut liike- ja teollisuustilat kohteittain. Tuotot ja kulut on kirjattu suoraan jokaiselle kiinteistölle. Mikäli ao. kiinteistö on sekä omassa että vuokrauskäytössä, sisäinen vuokratulo eliminoitu ja kulut otettu laskelmaan neliöitten suhteessa. Lisätty kuluihin myös henkilöstöhallinnon- ja muun hallinnon yk-lisä sekä tekniikan hallinnon kuluista jyvitetty osuus. Mukaan otettu myös kunnossapitopalveluiden ulosmyynti. Vuonna 2023 mukana myös Hyvinvointialueelle vuokratut tilat; sotekiinteistöt.

6 TYTÄRYHTIÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET

Alavuden Lämpö Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kaukolämmön tuotanto ja jakelu asiakkaille kilpailukykyisesti liiketalouden periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet:

Laitosten optimaalinen käyttö ja edulliset polttoainehankinnat sekä lämmönjakelun hoitaminen kuluttajien tarpeiden mukaisesti.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
Liikevaihto	3 152	3 470	3 498	-28	100,8
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	23	30	-490	520	-1633,3
Lainamäärä	6 803	6 502	6 502	0	100,0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lähes kaikki lämmöntuotanto tapahtuu paikallisia polttoaineita hyväksi käyttäen.	Kattiloiden toimivuus ja huollot sekä laadukkaat polttoaineet	Kotimaisten polttoaineiden käyttöaste
Kattila- ja verkostohäviöt saadaan pidettyä alhaisena	Kattilat pidetään puhtaana, jolloin palaminen tapahtuu pienin päästöin. Mahdolliset verkoston vuodot selvitetään pikaisesti.	
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Häiriötön lämmöntoimitus kilpailukykyiseen hintaan	Huollon oikea-aikaisuus ja toimivat varajärjestelmät	Asiakas ei huomaa toimintahäiriöitä. Lämmön hinta on alle vastaavien laitosten keskiarvon.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Kotimaisella polttoaineella tuotettiin 99% lämmöstä. Verkostohäviö alitti reilusti tavoitteen kun keskusta-alueen vuodot löydettiin ja korjattiin. Kevyen polttoöljyn käyttöä saatiin edelleen pinemmäksi kun isoja häiriöitä kattiloissa ei ollut.

Tulos muodostui huonoksi, koska polttoaineiden hinnat ja korot nousivat merkittävästi.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Asiakasmäärä kpl	351	355	359	4	101,1%
Suoritteiden hinta					
Lämmön verollinen kuluttajahinta €/MWh	66,59	66,58	69,44	2,86	104,3%
Suoritteiden määrä					
Lämmön tuotanto MWh	57 932	58 010	60 146	2 136	103,7%
Lämmön myynti MWh	49 360	50 450	51 767	1 317	102,6%
Verkostohäviö %	14,8	16	13,93	- 2,07	87,1%

Riskit/Riskienhallinta:

Valtionhallinnon ennakoimattomat ja vaihtelevat päätökset.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Päätökset johtivat merkittäviin polttoainehintojen nousuun. Kustannustehokasta vaihtoehtoa poltolle ei ole olemassa tällä hetkellä. Joudumme odottamaan tekniikan kehittymistä ja lupakäytäntöjen selkiytymistä.

Alavuden Vuokra-asunnot Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Luomme parempaa vuokra-asumista jokaiseen elämänvaiheeseen kiinnittämällä huomiota asukastyytyväisyyteen, asumisviihtyvyyteen, turvalliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen.

Toiminnan painopistealueet:

Yhtiön toimintaa linjaa Alavuden Vuokra-asunnot Oy:n hallituksen 6.10.2020 hyväksymä strategia vuosille 2021-2028. Strategian painopistealueet ovat:

Toimimme asiakaslähtöisesti.

Vuokra-asuntokannan kehittäminen.

Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen.

Uudistumme rohkeasti. Hyvinvoiva yhtiö - talous kunnossa.

Yhdessä tekevä ja hyvinvoiva henkilöstö.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
Liikevaihto	3450	3440	3430	10	99,7
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	139	0	30	-30	-100,0
Lainamäärä	11265	10200	11339	-1139	111,2

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kilpailukykyinen vuokra-asuntokanta.	Asuntokantaa kehitetään ja kunnostetaan suunnitelmallisesti kysyntää vastaavaksi ylläpito- ja korjaustoiminnalla. Vuokrataso on kohtuullinen alueen tulotasoon.	Vuoden keskimääräinen käyttöaste on 95 %.
Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen.	Näkyvyyden lisääminen verkossa.	Suunnitelmallinen viestintä verkossa.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden asumistyytyväisyyden edistäminen.	Asukastyytyväisyyskysely	Kyselyn palautteeseen reagoiminen.
Digitaalisten palvelujen käyttöönotto helpottamaan asukkaiden asiointia.	Tampuuri toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton laajentaminen asukassivuihin ja asukkaan sisäänmuuttotarkastukseen.	Sähköisen asiointin laajentaminen.

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhdessä tekevä ja hyvinvoiva henkilöstö.	Valmius muuttaa omia työskentelytapoja ja hyödyntää uutta teknologiaa. Liiketoimintaa tukevan osaamisen kehittäminen.	Asiantuntijuuden ja osaamisen vahvistaminen.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Asuntojen kysyntä pysyi toimintavuoden aikana hyvällä tasolla. Huoneistokorjauksiin panostettiin merkittävästi. Vuoden keskimääräinen käyttöaste oli 95,7 %.

Viestinnän tavoitteena on yrityksen myönteisen tunnettavuuden rakentaminen ja asukkaiden tiedottaminen asumiseen liittyvistä ajankohtaisista asioista. Viestintää ja mainontaa tehtiin suunnitelmallisesti kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Asukastyytyväisyyden positiivinen kehittyminen on strategiamme onnistumisen näkökulmasta olennainen mittari. Asiakastyytyväisyyskyselyllä saatiin arvokasta tietoa asukkaiden näkemyksistä asumiseen. Saimme arvosanaksi 4,3 (asteikko 1-5).

Panostimme toimintavuonna digitaalisiin palveluihin. Kotisivuille avattiin Sähköisen asioinnin kanava ja erityisesti asukkaille tarkoitettu Oma AVAS -palvelukanava. Asiointi on näissä kanavissa ajasta ja paikasta riippumatonta.

Osaavat ja motivoituneet ammattilaiset ovat avainasemassa tavoitellessamme menestystä. Panostimme työhyvinvointiin ja työmenetelmien kehittämiseen. Toimintavuoden aikana tehtiin osaamiskartoitus.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Vuokra-asuntojen määrä	570	570	570	0	100,0%
Asuntojen käyttöaste	97	95	96	1	101,1%

Riskit/Riskienhallinta:

Vuokraustoiminnan merkittävimmät riskit liittyvät asuntojen käyttöasteen laskuun ja vuokrasaatavien kasvuun. Käyttöasteen ja vuokrasaatavien muutoksia seurataan kuukausittain.

Taloudellinen riski on kustannusten nousu. Sen uhkia ovat energiakustannusten sekä rakentamisen ja kiinteistöjen ylläpidon hintojen nousu. Kustannuskehitystä seurataan säännöllisesti.

Merkittävimmät vahinkoriskit, kuten tulipalo ja vesivahingot, liittyvät kiinteistöihin. Vahinkoriskit on suojattu kiinteistön täysarvovakuutuksilla.

Rahoitusmarkkinoiden muutokset voivat heikentää rahoituksen saatavuutta tai nostaa rahoituksen hintaa. Inflaation kiihtyessä edelleen tai pysyen korkealla tasolla, nousevat kustannukset yleisesti, mikä saattaa vaikuttaa yhtiön tulokseen ja kassavirtaan.

A-Pesti Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Toimialana on yleishyödyllisenä ja liiketoimintaa harjoittavana osakeyhtiönä tuottaa työllisyyspalveluita heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille. Tarkoituksena on erilaisten työllistymismuotojen kautta edistää työelämään sijoittumista. Ensisijaisesti työllistetään työttömiä ja osatyökykyisiä työnhakijoita.

Yhtiön toimialat ovat pesula- ja siivouspalvelut, hoivapalvelut, kiinteistöhuolto- ja kuljetuspalvelut.

Toiminnan painopistealueet:

Pesulapalveluiden tuottaminen, työllisyyden hoito, työllistäminen. Kuntakokeilun verkostotyöhön osallistuminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
Liikevaihto/Tuotot	882	1283	1074	209	83,7
Tulos (ennen tilinpäätössiiroja ja veroja)	31	31	51	-20	164,5
Lainamäärä	0	0	0	0	0,0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nopea, tehokas tuontato.	Toimintoja ja prosessia ohjataan, mitataan ja kehitetään. Osaamisen käyttö työtehtävissä. Työnjohto tiedottaa huoltoa koneiden korjaustarpeista. Henkilökunta huolehtii työympäristön siisteydestä ja siistijä henkilökunnan- ja toimistotiloista.	Toimitus noudattaa sopimusta 1-2 arkipäivää. Oma huolto toiminnassa. Vuosihuollot toteutettu. Tapaturmia ei ole.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kykyjen mukainen työtehtävä	Työvalmennuksen yhteydessä suunnitelma sijoituksesta Työnjohdon tuki käytettävissä Perehdytys; yhtiön oma henkilöstöopas kaikille työntekijöillä	Vammasta tai haitasta johtuva työstä poissaolo enintään 5 työpäivää/vuosi/työntekijä

Työkokeilun/työhön tutustumisen mahdollisuus. Tarjotaan työpaikkoja.	Toimintoja kehitetään ja pyritään luomaan uusia työpaikkoja. Tarjotaan työvalmennus- ja ohjauspalvelua. Verkostotyö tehokasta. Työpaikka - ja tehtäväkoordinaattorin työn tunnetuksi tekeminen.	Työllistettyjen määrä on suurempi kuin vakituisten työsuhteiden määrä. Toimintavuoden työllistettyjen määrä talousarvion mukainen.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Henkilöstö on ammattitaitoinen ja motivoitunut	Verkostotyö koulutusta järjestävien tahojen kanssa. Työvalmennus, työnjohdon ohjaus ja opetus. Työnkierto käytössä.	80 % vakituisesta henkilöstöstä ammattitutkinto, osatutkinto tai perusosaaminen Mahdollistetaan oppisopimuksella kouluttautuminen
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asiakastyytyväisyys kaikissa yhtiön toiminnoissa	Työnjohdon laadun tarkkailu (siisteys, hygienia, pakkaukset). Toimitukset sopimuksen mukaisesti(kuljetuksen aikataulut, oikeat tuotteet ja asiakaspalvelu).Säilytetään luottamus hyvillä henkilökontakteilla. Toimitaan sopimuksen mukaan. Asiakaspalvelutilanteissa toimitaan vastataan asiakkaan tarpeisiin esim. tuoteneuvonta. Kilpailukykyinen hinnoittelut, tiivis verkostotyö.	Reklamaatiot/huomautukset max. 1 kpl/yksikkö Sopimukset kirjallisena, ei irtisanottuja sopimuksia. Työllisyyden toimintaan sopimus.
Taloudellinen ja toimiva yhteiskunta vastuuta kantava yritys.	Talouden tarkka seuranta (osavuosisikatsaukset, maksatukset, mittarit). Laskutus tehty ajallaan ja viipymättä. Laskutusasiakkaina vain suurimmat vakituiset palvelun ostajat, yksityiset maksu luovutettaessa esim. puhdas pyykki. Mahdollisten investointien suunnittelu/käyttö.	Tilinpäätös positiivinen, vähintään talousarvion mukainen. kassavaranto on riittävä, maksut ei myöhässä. Ei ulkopuolisia lainoja, osakepääoma vähintään sijoitettu määrä.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Strategian mukaiset tavoitteet ovat toteutuneet. Pesulaprosessin koneiden investointeihin ei ollut tarvetta, huoltomme toimesta suoritettiin tarvittavat ennakkohuollot- ja korjaukset. Liikevaihto on kasvanut ja kannattavuus on parantunut.

Yrityksen toimintoja on tehostettu, mm. Textuuri -hankkeemme käynnistyi huhtikuussa. Textuuri keskittyi poistotekstiilien lajitteluun- ja uusiutuotteiden valmistukseen ja on osa yrityksemme työllisyyspalveluiden kehittämistyötä. Asiakkaamme ovat olleet tyytyväisiä yhtiömme toimintaan ja palveluihin.

Työnjohdon- ja valmennuksen tukemana mukautettiin työtehtäviä henkilöstölle sopivaksi. Opinnollistamista on kehitetty ja oppisopimuksella koulutettu.

Toimintavuoden aikana eri toiminnoin työllistettiin 30 eri henkilöä.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että strategian mukaiset tavoitteet ovat saavutettu ja yrityksen tulevaisuus näyttää lupaavalta.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Suoritteiden määrä					
Tukityöllistettyjen määrä	16	20	19	- 1	95,0%
Palvelukuukausien määrä	29	60	18	- 42	30,0%
Kilomäärä	207	210	213	3	101,4%

Riskit/Riskienhallinta:

AVAINHENKILÖN SAIRASTUMINEN, PITKÄ POISSAOLO:

Varaudutaan varahenkilöjärjestelmän suunnitelulla. Viestintä ja tiedottaminen ajantasaisista. Tiedostetaan/ollaan tutustuttu myös "työkaverin" työtehtäviin.

ASIAKKAAN/VALMENNETTAVAN VÄKIVALTAINEN TAI UHKAAVA KÄYTÖS:

Selvitetään taustatiedot uudesta henkilöstä. Mikäli tiedossa uhkaavan käytöksen mahdollisuus, niin henkilöä ei tavata yksin. Tilajärjestelyissä- ja ohjeistuksissa huomioitu turvallisuus. Laadittu ajantasainen turvallisuusohje on kaikkien tiedossa, saatavilla ja käytössä.

TARTUNTATAUDIT:

Ympäristön siisteys, puhtaus ja järjestys ovat osa turvallisuutta. Työskentelemään tuleville opastetaan ja perustellaan suojavälineiden käyttö, mm. luistamattomat kengät, kumiset suojakäsineet, suojaessut ja korvatulpat tai kuulosuojaimet, sekä myös mikrobien merkitys ja niiltä suojautuminen. Tarvittaessa työaikajärjestelyjen käyttön otto. Asiakkaille toimitettu ohjeistus, miten likainen pyykki toimitetaan pesulaan.

TULIPALO: Turvallisuusohjeet ajantasalla, ohjeiden mukaan ja tilannetta harjoitellaan 1 x vuodessa.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Arvioituja riskejä vuoden aikana ei toteutunut

Alavuden Kehitys Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Alavuden Kehitys Oy kehittää ja monipuolistaa Alavuden kaupungin elinkeinoelämää läheisessä yhteistyössä alavutelaisten yritysten ja kaupungin kanssa sekä tarjoaa palvelut alavutelaisille yrittäjille ja Alavudelle yritystoimintaa suunnitteleville. Yhtiö tuottaa kaupunkimarkkinointiin liittyviä palveluja Alavuden kaupungille.

Alueen elinvoiman lisäämiseksi yhtiö toteuttaa paikallisia ja seudullisia kehittämishankkeita.

Toiminnan painopistealueet:

Yhtiön toimintaa linjaavat keväällä 2020 hyväksytty elinvoimaohjelma ja marraskuussa 2020 hyväksytty kaupunkistrategian päivitys. Yrityksille tuotettavien palveluiden lisäksi yhtiö toteuttaa toimenpiteitä, joilla edistetään osaavan työvoiman saatavuutta, lisätään alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana, yrityksen sijaintipaikkana sekä matkailukohteena.

Hyödynnämme ketterän ja tavoitteellisen verkostoyhteistyön tuomat edut Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilussa, maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluissa sekä kehittämishankkeiden toteutuksessa.

Osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö tuottaa laadukkaat yritys- ja kehittämispalvelut asiakaslähtöisesti ja joustavasti.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
Liikevaihto/Tuotot	453	467	396	71	84,8
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-49	2	-90	92	-4500,0
Lainamäärä	0	0	0	0	0,0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yrityspalvelut tuotetaan laadukkaasti	Asiantunteva, osaava ja joustava palvelutarjonta.	Asiakkuuksien määrä kasvava Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset vähintään edeltävän kyselyn tasolla

Edistetään osaavan työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena.	Toimenpiteet koulutusverkoston kehittämisessä ja rekrytointien edistämässä. Viestitään aktiivisesti ja monipuolisesti kaupungista työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena. Toteutetaan tavoitteita edistäviä hankkeita.	Uusia koulutuksia on toteutettu Rekrytointitoimenpiteitä on toteutettu yhteistyökumppaneiden kanssa suunnitellusti Viestintätoimenpiteitä on toteutettu suunnitellusti Hankkeita on toteutettu suunnitellusti
---	---	--

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Yrityspalvelut on tuotettu asiakaslähtöisesti ja tavoitteellisesti. Aktiivinen toiminta seudun, maakunnan ja valtakunnallisissa yhteistyöverkostoissa kehittää osaamista ja tuo lisäresusseja. Yhteistyöllä kehitetään myös koulutusverkostoa, jotta se parhaiten vastaa asukkaiden ja yritysten tarpeisiin mahdollistaen jatkuvan oppimisen. Yhtiön panos oli merkittävä Tuurissa järjestettyjen Etelä-Pohjanmaan Yritysmarkkinoiden toteuttamisessa 7. lokakuuta.

Yhtiön henkilöresurssiin on saatu vahvistusta myös suunnittelemalla, hakemalla ja toteuttamalla strategiaa toteuttavia hankkeita. Tilikauden aikana päättyivät Leader-rahoituksella toteutetut Mikrosta milliin, Kuuden tähden rietistö viestii ja Kuuden tähden reitistö palvelee -hankkeet. Tammikuussa käynnistynyt kaksivuotinen AKKE-rahoituksella toteutettava Job Well Done -hanke palvelee sekä työtä hakevia että työtä tarjoavia ja viestii alueesta asuinpaikkana. Hankkeen toteutusalue on Kuusiokunnat ja Suupohja, pl. Kurikka. EAKR-rahoitteisia hankkeita on käynnissä kolme. Kaksivuotinen Uudet teknologiat pk-yritysten kasvun kehittämisen tukena -hanke käynnistyi syyskuussa ja kartoittaa uusien teknologioiden käyttöön oton haasteisiin liittyviä tarpeita, lisää tietoisuutta ja auttaa yrityksiä tekemään harkittuja valintoja teknologian hyödyntämisessä. Hankkeen toteutusalue on Kuusiokunnat (pl. Ähtäri) ja Järvi-Pohjanmaa. Syyskuussa käynnistynyt kaksivuotinen Think Big! -hanke tukee kasvuyrittäjyyttä ja marraskuussa käynnistynyt Yrityskaupat käyntiin -hanke edistää yritysten omistajanvaihdoksia.

Yhtiön palveluista viestitään mm. kerran kuukaudessa lähetettävällä uutiskirjeellä.

Riskit/Riskienhallinta:

Yhtiön henkilöstöresurssi on niukka ja siinä ei ole ns. särkymisvaraa. Henkilöriskiin on varauduttu mahdollisuuksien mukaisesti varahenkilöjärjestelyin ja verkostoyhteistyöllä.

Luottamuksellisten tietojen käsittely ja vaara niiden päätyemisestä kolmannen osapuolen tietoon aiheuttaa tietoturvariskin. Koulutus ja ohje luottamuksellisten tietojen käsittelyyn ja tallentamiseen tulee olla ajantasalla ja sen noudattamista tulee seurata.

Toimintaympäristössä riskin muodostaa mahdollinen viivästys CAP27-ohjelmakauden ja rahoitushakujen käynnistymisessä. Hankesuunnittelussa toimitaan proaktiivisesti valmistelemalla suunnitelmat ennalta linjattujen ja jo tiedossa olevien periaatteiden ja reunaehtojen mukaisesti. On ennakoitavissa, että erityisesti Ely-keskukselta haettava EU-kehittämistuki vähenee, mikäli valtio leikkaa hallitusohjelman mukaisesti maaseuturahaston kansallista vastinrahaa.

Venäjän hyökkäys Ukraina on johtanut maailmanlaajuiseen taloudelliseen kriisiin, jonka vaikutuksia ei vielä kyetä täysin arvioimaan. Mikäli alueen yritykset tarvitsevat nykyistä enemmän yritysneuvontaa, eivät niukat resurssit riitä vastaamaan tarpeita. Riskiin on varauduttu prosessien kuvauksella, sisäisin varahenkilöjärjestelyin ja ostopalveluin.

Alavuden Jäähalli Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Tarjota alavutelaisille ja lähialueen jäärheilun harrastajille laadukkaat ja monipuoliset harrastustilat.

Toiminnan painopistealueet:

Toimitilojen kustannustehokas käyttö.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
Liikevaihto	223	225	225	0	100,0
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-4	1	-18	19	-1800,0
Lainamäärä	951	879	879	0	100,0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Käyttöaste pidetään korkeana	Jääajan tarjoaminen lähialueen seuroille ja muille käyttäjille.	Laskutetut jääajat h/vuosi

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Korkotason nousu vei tuloksen miinukselle. Muuten käyttökustannukset olivat edellisvuotta pienemmät.

SUORITTEET	TP2022	TA2023	TP2023	ERO	TOT %
Suoritteiden määrä					
Myydyt jääaikatunnit kaudessa	1 041	1 130	1 034	- 96	91,5%
Hoitokustannus/myyty jääaikatunti	146	134	138	4	103,0%
Pääomakulut/myyty jääaikatunti (lyh.+korot)	69	63	116	53	184,1%

Riskit/Riskienhallinta:

Käyttäjien määrä vähenee ikäluokkien pienentyessä.

Riskien toteutuminen tilikaudella

Tämä riski ei ainakaan vielä totetunut. Käyttötuntien määrä pysyi edellis vuoden tasolla.

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi tarjoaa toimitiloja ja palveluja yrityksille ja yhteisöille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen ja hyvien liikenneyhteyksien äärellä Alavudella.

Toiminnan painopistealueet:

Varmistetaan kiinteistön toimistotilojen korkea käyttöaste, sujuva kokous- ja koulutustilojen käyttö sekä taloudellinen toiminta. Ylläpidetään ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
Liikevaihto	144	135	153	-18	113,3
Tulos (ennen tilinpäätössirtoja ja veroja)	2	2	11	-9	550,0
Lainamäärä	728	670	725	-55	108,2

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Tilojen korkea käyttöaste	Vapautuvista tiloista viestitään aktiivisesti	Tilojen vapautuessa toteutetut viestintätoimenpiteet, tarjoukset, näytöt ja vuokrasopimukset
Nostetaan kokous- ja koulutustilojen käyttöastetta	Tarjolla olevista kokous- ja koulutustiloista viestitään aktiivisesti. Asiakkaan on helppo varata tila käyttöönsä	Toteutetut viestintätoimenpiteet Toteutuneet varaukset

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Alavus Fasadin tilat ovat täynnä ja tilojen käyttöaste on korkea. Monipistetila toteutettiin suunnitellusti vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Kokoustilojen käyttöaste on korkea. Joidenkin toimistotilojen jako pienemmiksi käynnistettiin loppuvuodesta ja työ valmistuu alkuvuonna.

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen myötä energiamarkkina on turbulenssissa ja sen taloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida. Korkotason nousuun ei oltu täysimääräisesti varauduttu. Yhtiössä vältyttiin energiahintojen merkittävältä nousulta hyödyntämällä konsernisopimusten tuoma etu energia- ja muissa hankinnoissa.

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo tarjoaa toimitiloja ja palveluja erityisesti ict-yrityksille ja yrityspalveluyrityksille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen Tuurin kaupallisten palveluiden ja asiakasvirtojen äärellä.

Toiminnan painopistealueet:

Kiinteistön käyttöasteen lisääminen ja vakaan talouden ylläpito sekä ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	ERO	TOT%
Liikevaihto	72	69	88	-19	127,5
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-10	1	23	-22	2300,0
Lainamäärä	226	226	211	15	93,4

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Tilojen käyttöasteen nosto	Viestitään vapautuvista ja vapaista tiloista ja tarjotaan tiloja	Toteutuneet viestintätoimenpiteet, lähetetyt tarjoukset, toteutuneet näytöt ja vuokrasopimukset
eTuurin etätyöhuoneen käyttöasteen nosto	Viestitään etätyöhuoneesta aktiivisesti	Toteutuneet viestintätoimenpiteet ja varaukset

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Yhtiön tiloja on tarjottu ja esitelty kiinnostuneille. Etätyötilan infraa on kehitetty ja tilan käytetään aiempaa aktiivisemmin.

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen myötä energiamarkkina on turbulenssissa ja sen taloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida. Riskinä on energiahintojen merkittävä nousu sekä yleensä kustannustason merkittävä kohoaminen. Riskiin varauduttiin onnistuneesti hyödyntämällä konsernin saamat hankintaedut energia- ja muissa hankinnoissa.

7 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Alavudella 27.3.2024

Alavuden kaupunginhallitus

Marko Vainionpää

Lasse Anttila

Petri Juurakko

Jari Kortesmäki

Juha Toivola

Silja Hiironniemi

Maria Keto

Susanna Laitila

Jukka Mäkelä

Tiina Asunmaa

Liisa Heinämäki

7.2 Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Alavudella _____ / _____ 2024

Oy SK-Reviisorit Ab

Ilari Karhu
JHT, HT

8 LUETTELOT JA SELVITYKSET

8.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Arkistointi sähköisenä

Pääkirja
Päiväkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito

Arkistointi paperisena

Talousarvion toteutumisvertailu
Käyttöomaisuuskirjanpito

Tilinpäätös sidottuna

Muut tilinpäätösasiakirjat

Tase-erittelyt
Liitetietoerittelyt
Tilikartta
Kirjaussuunnitelma
Menetelmäkuvaus

Tositelaji		Käytetyt tositenumerot		
05	Jaksotustositteet	030401	-	030404
10	Tiliotetositteet	910001	-	910744
14	Muistiotositteet	520001	-	520373
15	Käyttöomaisuustosittet	210001	-	210001
16	Kassatositteet	250001	-	250023
17	Avaavan taseen korjaus	030001	-	030001
20	Yleislaskutus	300001	-	030500
25	Päivähoitolaskutus	950001	-	322215
30	Myyntireskontrasuoritukset	960501	-	951353
40	Taloustoimiston ostolaskut	420001	-	961290
47	Finvoice ostolaskut	040001	-	054397
50	Ostolaskujen suoritukset	500001	-	500268
60	Palkkatositteet	960001	-	960038

8.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tilinpäätösaineisto säilytetään ensisijaisesti paperisessa muodossa. Pää- ja päiväkirjoja, reskontratietoja ja palkka-aineistoja soveltuvin osin säilytetään sähköisessä muodossa.

8.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelma

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot} + \text{Arvon alentumiset}$

Vuosikate € / asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä}$

Rahoituslaskelma

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €

= toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$
(laskennalliset lainanlyhennykset = $\text{lainat} \cdot 8\%$)

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Tase

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukas-määrä}$

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat € / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vuokravastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin tunnusluvut

Tuloslaskelma

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot} + \text{Arvonalentumiset}$

Vuosikate € / asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä}$

Rahoituslaskelma

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €

=toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

(laskennalliset lainanlyhennykset = $\text{lainat} / 8\text{v}$)

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Tase

Omavaraisuusaste (%)

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Konsernin lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Konsernin lainat € / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vuokravastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

Kertynyt yli / alijäämä (1 000) €

= $\text{Edellisten tilikausien yli- / alijäämä} + \text{Tilikauden yli- / alijäämä} / 1\,000$

Kertynyt yli / alijäämä € / asukas

= $(\text{Edellisten tilikausien yli- / alijäämä} + \text{Tilikauden yli- / alijäämä}) / \text{Asukasmäärä}$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Taseyksikön tunnusluvut

Tuloslaskelma

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalla maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalla maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Rahoituslaskelma

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoito

Lainanhoitokate

= $(\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

148

Maksuvalmius

Current ratio

= $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Quick ratio

= $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tase

Kertynyt yli- / alijäämä

= Edellisten tilikausien yli- / alijäämä + Tilikauden yli- / alijäämä

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$